

Lietuvos Respublikos
Seimo
penktoji sesija

2018 m. rugsėjo 28 d.
214 nenumatytas posėdis

Stenogramos

117

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. rugsėjo 28 d.

Nenumatytas posėdis Nr. 214

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2477(2) priėmimas	7
Šio įstatymo priėmimas	9
Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XIIIIP-2615 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Pranckietis)	9
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	10
Seimo nario P. Gražulio kalba	13
Seimo nario K. Masiulio kalba	14
Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XIIIIP-2616 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Pranckietis)	17
Seimo nario J. Liesio kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	18
Seimo nario K. Glavecko kalba	20
Seimo nario K. Masiulio kalba	20
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 12, 15, 25, 27, 31, 35, 36, 38, 40, 47, 49, 51, 58, 59, 60, 74 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2560, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 13, 17, 38, 39, 45, 52, 53 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2561 ir Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2562 pateikimas (A. Nekrošius)	21
Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 12, 14, 15, 16, 26, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 72 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2584, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2585 ir Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 13, 16, 17, 18, 28, 33, 34, 35, 38, 39, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2586 pateikimas (G. Burokienė)	24
Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 37, 41, 42, 43 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2600 pateikimas (R. Karbauskis)	25
Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XIIIIP-2615 priėmimo tęsinys	27
Šio nutarimo priėmimas	27
Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projekto Nr. XIIIIP-2616 priėmimo tęsinys	27
Šio nutarimo priėmimas	27
Seimo rezoliucijos „Dėl Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje“ projekto Nr. XIIIIP-2564 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Tomilinas)	28
Šios rezoliucijos priėmimas	31
Baudžiamojo kodekso 178, 180, 181, 250, 252 ¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2451ES ir Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2452ES pateikimas (E. Jankevičius)	31
Teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1514 pateikimas (E. Jankevičius)	33

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 pavadinimo, 1 straipsnio, 1, 2, 3, 4 ir 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo III ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2491, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2492, Teismų įstatymo Nr. I-480 54, 55 ¹ , 85, 91 ³ ir 122 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2493, Civilinio kodekso 2.10 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2494, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2495, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2496, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2497, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2498, Kino įstatymo Nr. IX-752 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2499, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2500, Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2501, Muziejų įstatymo Nr. I-930 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2502, Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2503, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2504, Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo Nr. I-1494 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2505, Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2506, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2507, Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2508, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2509, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 72 ³⁰ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2510 ir Darbo kodekso 222 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2511 pateikimas (L. Kukuraitis)	34
Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1530VK, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 35, 41, 42 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1531 ir Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1532 pateikimas (L. Kukuraitis)	37
Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunosms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2420(2) pateikimas (V. Ačienė)	43
Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunosms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2396 pateikimas (J. Varžgalys)	43
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 12, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2457 pateikimas (A. Norkienė)	45
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 12, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2178 pateikimas (M. Navickienė)	46
Darbo kodekso 34, 111, 115, 118, 193 ir 197 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2196 pateikimas (A. Papirtienė)	46
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 163, 179, 181, 184, 191, 192, 193, 197 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1723 pateikimas (T. Tomilinas)	49
Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 510 ¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1162 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2524 pateikimas (A. Širinskienė)	49
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	51

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS NENUMATYTO POSĖDŽIO NR. 214 STENOGRAMA

2018 m. rugsėjo 28 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradėdame Lietuvos Respublikos 2018 m. rugsėjo 28 d. nenumatytą posėdį. (*Gongas*)

Registruojamės.

Užsiregistravo 65 Seimo nariai.

9.01 val.

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2477(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-1 klausimas – Referendumo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2477. Priėmimas. Pranešėja – G. Burokienė, tačiau pasiūlymų nėra. Yra vienas straipsnis.

Motyvai dėl viso įstatymo. Motyvai už – Seimo narys S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, kviečiu daug nediskutuoti ir pritarti šitam projektui, nutarimui... Aš manyčiau, kad ir taip užsitęsė Lietuvoje diskusijos apie referendumą apskritai. Noriu pasakyti, kad šis Referendumo įstatymas sietinas su artėjančiu referendumu, kur kalbėsime apie lietuvių pilietybės išsaugojimą pasaulyje. Net 45 valstybėse yra lietuviškųjų pasaulių. Kiekvieno iš mūsų, mūsų tėvų, mūsų senelių širdies dalis yra išsibarsčiusi po visą pasaulį. Ir kad ta žinia – teisinga žinia – apie referendumą, apie jo turinį būtų teisinga, reikia kuo ilgiau diskutuoti. Reikia švietimo, edukacijos, paaiškinimų.

Praeiti Seimo rinkimai parodė, kad vis dėlto per daug yra skubama, nes, pavyzdžiui, Seimo rinkimuose dalyvavo 16 tūkst. lietuvių, gyvenančių užsienyje, o užsiregistravę buvo 19 tūkst. – 3 tūkst. net negavo biuletenių, jų nepasiekė biuleteniai arba pasiekė jau po rinkimų. Vadinasi, irgi buvo skubėta per daug. Kviečiu pritarti šitam projektui, nes tai yra svarbu ne tik pasaulio lietuviams, bet tai svarbu visų pirma ir mums, Lietuvoje gyvenantiems, nes mūsų valstybė yra per maža, kad mes nesaugotume savo piliečių. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Į šito įstatymo projektą vis dėlto reikėtų žiūrėti kompleksiskai. Ką dabar norima padaryti su referendumu, susijusiu dėl pilietybės? Šitas įstatymas yra susijęs ir su tais įstatymais, kad būtų pažeminta kartelė dėl svarbiausių Konstitucijos straipsnių nusprendžiant, ar jie gali būti keičiami, ar ne. Ir kartu nusprendus referendumą daryti per dvi savaites... Ką tik kolega paminėjo, kad iš 20 tūkst. balsavo tik 16 tūkst., aš norėčiau pataisyti. Užsienyje balsavimo teisę turi keli šimtai tūkstančių. Ateina balsuoti tik 16 tūkst. Čia nėra organizacinės problemos. Čia yra gilesnės problemos, kurios rodo, kad tie žmonės nenori tapatinti savęs su valstybe ir netiki ja, ir, man atrodo, būtent tas termino pailginimas nedidins mūsų piliečių sąmoningumo, o kaip tik padidins galimybę valdžiai manipuliuoti tautos valia.

PIRMININKAS. Motyvai už – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš manyčiau, kad terminas tikrai nelabai ką spęs, nes vis tiek šitas klausimas yra keliamas kelintą kadenciją Seime, gal dešimt metų, žmonės, aš manau, yra apsisprendę ar vis dėlto turi savo nuomonę dėl dvigubos pilietybės. Kiti dalykai man kelia nerimą,

kodėl vyksta balsavimas? Dvigubi standartai. Kada rinkimai į Seimą, gali ateiti vienas žmogus, jeigu kiti ir neis, bus išrinktas Seimas, tačiau referendumui yra užkelta milžiniška kartelė. Mes žmonių bijome, bijome savo piliečių. Galima sakyti, kad žmonės neateina, bet tai žmogaus apsisprendimo klausimas. Jam niekas nedraudžia ateiti, tegul ateina dėl to klausimo.

Tuo tarpu Šveicarija, Skandinavijos šalys daugelį klausimų išsprendžia referendumu ir jie nebijo savo tautos. Mes kažkodėl bijome savo tautos, o devyni Konstitucinio Teismo teisėjai per valandą gali pakeisti Konstituciją. Tai čia yra normalu? Ar taip galima? Paskui kartais paskaitome jų sprendimus ir už galvos susiimame, kokius jie sprendimus priima! Tuo labiau kad net Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas stebisi tokiais Lietuvos Konstitucinio Teismo sprendimais. Čia tai tikrai yra problema, kad Konstitucinio Teismo sprendimai tiesiogiai, manau, negalėtų įsigalioji, tik tada, kada būtų perkelti į teisės aktus, į įstatymą, o ne taip – iš devynių penki balsavo ir Konstitucija yra pakeista. Ir jie net turi teisę tautai uždrausti referendumą, pasakyti, kad jis neteisėtas, kad tauta neturi valios! Štai kaip pas mus visiškai iškreipta demokratija.

Kadangi tikrai šitas įstatymas tų problemų neliečia, apie kurias kalbu, diskutuokime. Diskusijos gali būti ir ilgesnės, problemos nematau, bet iš principo esminių problemų nesprendžia, bet balsuosiu už.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš asmeniškai pritariu dvigubai pilietybei, bet nepritariu, kad reikėtų daryti kokias nors Konstitucijos ar kitokias pataisas tam, kad ta dviguba pilietybė būtų įtvirtinta.

Aš suprantu, kad Lietuvoje dauguma žmonių dvigubai pilietybei nepritaria. Jeigu dvigubai pilietybei nepritaria, tai tikrai vienoks ar kitoks referendumas bus pasmerktas. Jeigu mes norime pakeisti žmonių nuomonę, tai visi 141, jeigu yra tokia valia dėl dvigubos pilietybės, turėtų važiuoti į rajonus, kalbėti su žmonėmis, aiškinti, kodėl reikalinga ta dviguba pilietybė, ir panašiai. O padaryti palengvinimus, vadinasi, pakeisti Konstituciją taip, kad ir tada, kada būtų valstybei kokių nors pavojų ir būtų sprendžiami kokie nors konstituciniai klausimai, kurie mes tikrai nenorėtume, kad būtų sprendžiami, mes padarome taip, kad palengviname tų klausimų sprendimą. Aš manau, kad visi tie konstituciniai saugikliai, kurie yra pas mus sudėti, yra kilę iš mūsų karčios istorinės patirties, kruvinos istorinės patirties, ir mes neturėtume bandyti kaip nors to ignoruoti. Nepritarčiau šitai idėjai.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Visai neketinau kištis į tą diskusiją, bet matau, kad šiek tiek bandoma nežinant situacijos... Man asmeniškai teko organizuoti referendumą, būti štabo vadovu stojimo į Europos Sąjungą, tai pavykęs referendumas, žinau praktiškai, ką tai reiškia padaryti užsikėlus kartelę. Tai buvo daugiau negu prieš dešimt metų, tačiau šiandien, kada tauta yra išsivaikščiojusi, organizuoti, užsikelti kartelę žiūrint *de jure*, kai *de facto* tauta gyvena už Lietuvos ribų, priimti tą sprendimą ir vadovautis tuo skaičiumi... Kolegos, aš siūlau paanalizuoti referendumo, vykusio dėl stojimo į Europos Sąjungą, visus niuansus. Jeigu kam reikia, galiu pasidalinti prisiminimais kaip štabo vadovas ir pirmininkas iniciatyvinės grupės, kuri inicijavo stojimo į Europos Sąjungą referendumą. Išties tai nėra labai lengvas procesas, kokį jūs išsivaizduojate, užsižaisdami tarp *de jure* ir *de facto*. Pažiūrėkite, kiek iš tikrųjų Lietuvoje gyvena žmonių. Aš siūlau pritari, nes svarbiausias dalykas čia yra, kad tauta neišsivaikščiotų, kad jaustų ryšį su savo šaknimis, su savo valstybe. Tai yra tikslas, o mes žaidžiame procedūras. Aš siūlyčiau pritari ir tikrai baigti tuos politinius žaidimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš manyčiau, kad nesąžininga organizuoti referendumus ir bandyti pritempti tam tikrus teisės aktus siekiant, sakyčiau, nelabai svarbių tikslų tautai, nes referendumais paprastai sprendžiami svarbiausi tautai klausimai. Šiuo atveju būkime sąžiningi. Jeigu dviguba pilietybė būtų toks svarbus klausimas visai lietuvių tautai, kiekvienas iš jūsų jau seniausiais stovėtumėte ant *bačkos* ir agituotumėte. Net agituoti nereikėtų, jis pereitų kaip sviestu, nereikėtų keisti jokio įstatymo. Dabar ką jūs darote? Jūs prievartaujate įstatymą. Tikrai nesąžininga.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamieji, ne kartą šiai auditorijai aš kaip Lietuvos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkas turėjau garbę kalbėti ir aiškinti. Šiandien, man rodos, kolegos ne visai į temą kalbame. Nekalbame dabar apie dvigubą, apskritai nekalbame apie dvigubą... apie gimimu įgytos pilietybės išsaugojimą. O čia kalbama apie sudarymą visų sąlygų, kad jie pasiruoštų apsisprendimui pratęsti iki aštuonių mėnesių, ne du mėnesius.

Kitas dalykas – mes turime atsižvelgti į pasaulio lietuvių nuomonę. Man teko būti ir Omahos mieste. Buvo ir ponas Ž. Pavilionis, buvome kartu, girdėjome, kaip pasaulio lietuviai siekia, kad būtų įteisintas gimimu įgytos pilietybės išsaugojimas. Aš kviečiu jus visus būti vieningus, dar kartą būti vieningus, mobilizuotis ir padėti mūsų lietuviams realizuoti tai, ko jie trokšta. O gimimu įgytos pilietybės išsaugojimas reikalingas ne tik Lietuvai, ne užsienyje gyvenantiems lietuviams, bet ir mums patiems.

Aš kviečiu balsuoti už ir iš visos širdies patariu – nekalbėkime to, dėl ko nesame įsitikinę ir ko nežinome, nepolitikuokime. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Aš manau, kad tai, kas įvyksta šiandien, priimant tokius įstatymus, ir yra politinis žaidimas, nes mes puikiai žinome, kas yra parašyta Konstitucijoje. Niekas nekelia kartelės – kaip tik siūloma kartelę nuleisti. Apeliuojama į Šveicarijos ir Skandinavijos patirtį. Pažiūrėkime, kiek ten vyksta referendumas, jeigu mes kalbame apie datas, apie laiką. Tai yra labai trumpas laikas. Jeigu piliečiai sąmoningi, tai turi įvykti žaibiškai.

O mes dabar norime padaryti aštuonis mėnesius ir bet kokiais tikslais dabar... Kai kas sako – nekalbėkime apie gresiantį referendumą dėl pilietybės. Bet viskas, kokie siūlymai į Seimo salę ateina, bet kokiais būdais pakeisti, mano galva, susidaro toks įspūdis, visuomenės ar piliečių nuomonę. Referendumas yra piliečių nuomonės išreiškimas. Dabar kažkas sugalvojo, kad jis turi baigtis būtent taip, kaip kažkas nori. Patys piliečiai turi norėti. Jei patys mūsų tautiečiai, kurie yra išvažiavę į užsienį ir gyvena Omahoje ir kitur, neina į rinkimus ir nebalsuoja (išvažiavusių yra šimtai tūkstančių, o rinkimuose dalyvauja 15 tūkst.), matyt, jiems tai nesvarbu. Galiu daryti tokią išvadą. Nespauskime mūsų piliečių, nes toks vaizdas, kad nesuprantame, kad tie žmonės irgi mato, ką čia mes bandome padaryti. Bet koks Konstitucijos, konstitucinių dalykų keitimas gali atsiukti visiškai kita lazda – koku nors kitu referendumu, pažiūrėsiu, ką mes tada visi kalbėsime. Šiuo atveju tikrai nedarykime ilgesnių terminų. Prieš.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti ir apsispręsti dėl Referendumo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2477.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 74 Seimo nariai, užsiregistravo 75 Seimo nariai. Už balsavo 67, prieš – 1, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2477) priimtas (*Gongas*).

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, prieš paskelbdama kitą darbotvarkės klausimą, matau, kad prie mikrofono stovi A. Vinkus. Prašom repliką po balsavimo.

A. VINKUS (LSDDF). Iš tiesų, kadangi čia buvo labai jautrus klausimas ir priėmėme labai svarbų sprendimą, noriu visiems iš visos širdies padėkoti ir pasiūlyti visoms pusėms, ir pats sau, ir kitiems. Visi norime išgirsti tiesą, todėl nenorėkime girdėti tik savo tiesos, bet mokėkime išklausti ir kitą pusę, tada mus lydės sėkmė. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

9.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIIIP-2615 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIIIP-2615. Kviečiu Seimo Pirmininką V. Pranckietį. Pateikimas.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, teikiu Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektą. Turiu pasakyti, kad mano pareiga buvo pasitarti su frakcijomis. Pagal Statuto 188 straipsnio 2 dalį tą aš padariau ir norėčiau, jūs visi pažįstate kolegą R. Žemaitaitį, jus kviešti pritarti ir išrinkti jį Seimo Pirmininko pavaduotoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis Pirmininke. Jums klausimai nėra užduodami. Pagal Statuto 189 straipsnio 1 dalį visų pirma aš turiu atsiklausti gerbiamojo kandidato, ar jis sutinka kandidatuoti į Seimo Pirmininko pavaduotojus.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke, ačiū Seimo Pirmininkui. Sutinku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiame jus į tribūną. Jums skiriama 15 minučių kalbėti, atsakyti į klausimus. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). O, sveiki gyvi, tinka, vadinasi. Tai gal ir klausimų nebus, kolegos?

PIRMININKĖ. Jums iki 15 minučių skiriamas laikas prisistatyti.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Gerai, kolegos, tai vis dėlto bet kokiu atveju yra procedūrų oficialioji dalis ir niekur tu nuo tos oficialiosios dalies nedingsi. Ačiū, kad mano dalyvavimas tribūnoje jums sukėlė pakankamai gero juoko penktadienį. Kaip sako, geras juokas gamina gerą energiją ir, matyt, mums džiaugsmą.

Apie save tik labai trumpai galėčiau pasakyti. Daugelis kolegų mane pažįsta ir žino. Mano politinė karjera, arba darbas Seime, prasidėjo dar 2004 metais, aišku, su tam tikromis pertraukomis. Paskui teko dirbti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. 2009 metais vienmandatėje rinkimų apygardoje buvau išrinktas į Seimą ir iki dabar dirbuojuosi. Teko dirbti ir Teisės ir teisėtvarkos komitete, ketverius metus būti Ekonomikos komiteto pirmininku, dabar – Sveikatos reikalų komiteto pirmininku ir komiteto pirmininkės patarėju. Matyt, tos patirties, tų žinių pakankamai užtenka. O geriausia, ko gero, gal klausimus?..

PIRMININKĖ. Dėkoju. Trumpas jūsų prisistatymas. Tikrai kolegos pažįsta, bet vis tiek nori paklausti. Pirmasis klausia E. Gentvilas. Ruošiasi K. Masiulis.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Remigijau, nežinau, ar dėl to juokiasi, kad jūs čia toks atrodėte, ar dėl to, kad jūs nusprendėte, kad jums tinka. Aš, aišku, nesu didelis šukuosenų specialistas, todėl susilaikau nuo komentarų. O mano klausimėlis toks.

Jūs dabar daug dažniau bendraujate su valdančiais, su valstiečiais ir žaliaisiais, nežinau, ar jūs dalyvaujate kokiuose nors valdančiosios koalicijos posėdžiuose. Jeigu dalyvaujate, kaip jūs kreipiatės: gerbiami gandragalviai, dar kaip nors? Kokie jūsų santykiai žmogiškąja prasme? Aš suprantu, kad ten išsprūdo jums ar sąmoningai pasakėte, bet po viso to tenka ir žmogiškai bendrauti. Tai kaip čia sekasi?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, Eugenijau. Mes vienas kitą pažįstame nuo Klaipėdos mero laikų ir, kaip pats žinai, politikoje ir apsižodžiovimų, ir pasisakymų, deja, yra. Išties tenka dalyvauti kartą per savaitę, kadangi yra frakcijų pasirašymas, ir frakcijų lyderiai, ir partijų lyderiai susitinka. Deja, kreipiamės vardais ir, na, nebėra, matyt, tokių apsižodžiovimų. O bendravimas yra normalus, natūralus. Yra, kaip yra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi I. Degutienė.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas pagražėjęs kolega, aš norėčiau jūsų paklausti tokio dalyko. Jūs esate iš tų politikų, kurie žodžio kišenėje neieško ir mėgsta daiktus įvardinti taip, kaip juos mato. Čia vakar ar kažkada apie P. Gražulį viską papasakojote, dar ką nors. Papasakokite apie R. Pakšą ir, jeigu jūs teisingai viską papasakosite, aš už jus balsuosiu. Kaip vertinate tą korupcijos bylą?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Tikrai geras klausimas. Kolega Kęstuti, mes taip pat nuo 2001 metų, nuo Vilniaus savivaldybės tarybos laikų pažįstami. Taip, man ta byla kaip partijos pirmininkui toks, sakyčiau, Damoklo kardas. Antras dalykas, nemanau, kad yra etiška, ir nemanau, kad kalbėti apie įvykius... aš nesu įgaliotas ir tokios informacijos aš neturiu. Apskritai pas mus politikoje gal per daug yra poveikio, per daug interesų ir ta byla, aš manau, iš dalies atspindi, kad žmonės bando daryti įtaką partijų lyderiams. Tai yra didžiausia, ko gero, mūsų politinės sistemos bėda ir tai ją griaua. Tie praėjusių metų ar užpraeitų metų įvykiai, ar dabar keletą savaičių įvykiai, kurie sklendo Lietuvoje, pažiūrėkite, ir Vilniaus savivaldybėje tarybos narys už kitą tarybos narį bal-

suoja. Tai nėra gerai. Man tikrai būtų, ko gero, sunku komentuoti apie patį Prezidentą R. Paksą ir apie tą bylą. Jis pats yra pakankamai prikomentavęs.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė. Ruošiasi V. Gailius.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tikrai malonu, kad jus pasiūlė Seimo Pirmininkas užimti vicepirmininko poziciją, jūs principingas teisininkas, tikrai jus labai gerbiu. Bet čia ne tik man, bet ir daugeliui iškilo klausimas. Kokia dabar yra jūsų partija? „Tvarka ir teisingumas“ kadencijos pradžioje buvo pasiskelbusi kaip opozicinė frakcija. Kol kas mes negirdėjome, kad jūs pereinate arba išeiniate iš opozicijos. Tai kam jūs dabar atstovausite, ar opozicijai, ar pozicijai, kaip vicepirmininkas? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama kolege. Išties jūs esate absoliučiai teisi. Mūsų Statuto kūrėjai 1991 metais yra padarę klaidą, nes esminis yra toks dalykas. Valdančiąja dauguma pasiskelbia tos politinės partijos, kurios pasirašo koalicinį susitarimą ir remia Vyriausybę, ir dalyvauja Vyriausybės valdyme. Taip yra mūsų Statuto 113 ar 139 straipsnio, bijau sumeluoti, 2 dalyje. Kitas dalykas, mes negalime būti opozicija, nes pasirašėme tarpfrakcinį susitarimą. Jeigu tu pasirašai tarpfrakcinį susitarimą, tai tu esi mažuma. Aš manau, kad artimiausiu metu, esu kreipęsis į savo (...) teisininką, kad parengtų Statuto pataisą ir kad nebūtų taip arba ne taip. Tokiu atveju, jeigu yra tarpfrakcinis pasirašymas, tai reiškia tu esi valdančiojoje daugumoje ir tu nesi opozicijoje. Tokiu atveju mes nemaišome išsirinkti opozicijai opozicijos lyderį, nes tu dabar kaip ir nei ten, nei ten, tarsi negali balsuoti už opozicijos lyderį. Tai, aš manau, neteisinga, ir Statute reikia įdėti, berods, 4 dalį papildomai pataisyti ir bus išspręsta problema. Aš įsivaizduoju, kada kūrė Statutą, niekas nepagalvojo, kad toks dalykas gali atsitikti, nors įdėjo frakcijų pasirašymą. Kai frakcijų pasirašymą padarai, tai esi nei tas, nei tas. Toks labai blogas dalykas. Aš tik tiek galiu pasakyti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius. Ruošiasi A. Matulas.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Kolega Remigijau, jūsų teisinės žinios ir politiko patirtis, be jokios abejonės, atitinka šioms pareigoms keliamus reikalavimus, tačiau septyni Seimo Pirmininko pavaduotojai ir sritys, kurios kontroliuotinos Seimo vicepirmininkų, nėra begalinės. Kaip jūs įsivaizduojate rasti vietą po saule ir kokios su Seimo Pirmininku aptartos sritys, kurias jūs kuruosite? Ar liko dar ten tų kuruojamų sričių?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, kolega. Mes apie sričių kuravimą net nekalbėjome. Čia yra Seimo Pirmininko prerogatyva. Aš manau, valdyboje tos sritys yra paskirstomos. Aš įsivaizduoju, kad mes, Seimas, gal nuo 2008, 2009 metų esame gerokai apleidę parlamentinę kontrolę. Su parlamentine kontrole, su institucijom, įstaigom, kurios yra pavaldžios Seimui... skiriami pareigūnai ir apskritai ministerijų parlamentinė kontrolė šiandien yra labai svarbu. Jūs, kaip Antikorupcijos komisijoje dirbantis žmogus, žinote, aš Teisės ir teisėtvarkos komitete dirbau, Sveikatos reikalų komitete, ir mes matome, kad parlamentinė kontrolė pas mus nėra, sakyčiau, stipri. Toje srityje aš ir norėčiau, ko gero, daugiausia dirbti.

Antras mano bent jau įsitikinimas yra tai, kad mes turime galios centrą iš institucijų perkelti į Seimą. Šiandien tas yra akivaizdu, nes man yra keista, kada institucijų vadovai leidžia sau neatvykti į posėdžius. Keista man, kad viceministrai arba ministrai nesilanko komitetuose arba siunčia departamentų darbuotojus. Seimas visų pirma yra ta institucija, kuriai realiai turėtų būti atiduodama pagarba. Dirbant man Ekonomikos komiteto pirmininku, irgi turėjome tą problemą. Irena prisimena, buvo irgi vicepirmininkė. Mes keldavome klausimą dėl Vyriausybės išvadų pateikimo laiku ir dėl dalyvavimo komitetuose. Tai yra gyvybiškai svarbu. Aš manau, kad toje srityje bent jau aš, kaip teisininkas, tikrai norėčiau dirbti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Matulas. Ruošiasi J. Razma.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, kiek pažįstu jus iš darbo komitete ir parlamente, atrodo, esate degtukas. Pripažįstu, kad ir aš panašus esu. Bet garbanos ir statusas tikriausiai jus šiek tiek prigesins ir nebūsime toks ūmus kartais. Bet noriu paklausti, kaip jūs įsivaizduojate darbą Sveikatos reikalų komitete? Jeigu viskas čia pasitvirtins, turėsime tris Seimo Pirmininko pavaduotojus, o jie dažnai vėluoja ir neateina.

Kitas dalykas. Gal keliais žodžiais galite įvertinti tą politiką, vykdomą Sveikatos ministerijos, vaistų kainų politiką, kada kompensuojamas tik pigiausias? Gal galite įvertinti tą situaciją, kai mes

abu sakėme, kad nebalsuokime už tą įstatymą tokį, jisai prieštarauja Konstitucijai, įstatymams, vis tiek buvo priimtas. Kaip jūs galite pakomentuoti ir ką reikia daryti, kad tokių situacijų nebūtų, kad būtų didesnis susikalbėjimas?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, kolega. Dėl garbanų tikrai pasakysiu. Jeigu penktadienį bus posėdžiai, tai jūs mane tokį ir matysite, nes penktadieniais esu laisvas žmogus ir vaikštau be griežtų šukuosenų arba savo priemonių, kurių man reikia pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį. Penktadienį, deja, aš toks esu. Jeigu man teks pirmininkauti posėdžiui, matyt, tokį mane ir matysite.

Dėl Sveikatos reikalų komiteto tai jūs esate teisus. Aš dabar irgi stovėdamas pagalvoju, kad tikrai I. Degutienė, J. Liesys ir aš esame vicepirmininkai, jeigu būtų pasitikėta mumis. Dėl posėdžių lankymo yra ištis problema. Aš nežinau, ar gali būti perskirstyti komitetai, ar mes būsime į kitus komitetus perkelti, to tikrai negaliu dar atsakyti, bet panašu, kad taip. Aš pavaduotoju nebegalėsiu būti, nes jeigu tampa Seimo vicepirmininku, tai negali būti komiteto pirmininko pavaduotoju.

Dėl sveikatos. Mano pozicija tikrai nesikeičia. Kaip žinote, pasirašant tarpfrakcinį koalicinį susitarimą, aš aiškiai kalbėjau ir sakiau apie gydymo įstaigas ir pavyko įtikinti, kaip žinote, tas įstatymas neįsigaliojo. Dabar rengiamas naujas teisės aktas. Paties projekto aš kol kas dar tikrai nemačiau, aš esu įsitikinęs, kad jis tikrai negali įsigalioti sausio 1 dieną – turėtų liepos 1 dieną, dėl to, kur buvo keliami klausimai arba... Kas turi atitikti, kad gydymo įstaiga išliktų, aš manau, kad čia mes turėsime labai pasižiūrėti.

Antras, gerbiamasis kolega, aš manau, mūsų didžiausias iššūkis – privalomojo sveikatos draudimo biudžetas laukia, tai yra už valstybės draudžiamus asmenis mums yra labai svarbus dalykas, kaip mes pasielsime, ateitį formuosime, ir dėl rajoninių ligoninių gydymo įstaigų. Aš manau, mano pozicija yra tokia pati.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Razma. Ruošiasi S. Jovaiša.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pretendentė, turbūt sutiksite, kad jūsų kandidatūros teikimas čia nėra sąlygotas to, kad Seimo Pirmininkas kaip nors atkreipė dėmesį į jūsų asmenybę, jos potencialą, o yra sąlygotas to susitarimo su jūsų frakcija. Sakykite, jeigu, na, valdantieji išgirs kritišką jūsų balsą iš P. Gražulio, kuris, matyt, per svarstymą nuskambės, ir nepatvirtins jūsų kandidatūros, ar išlaikysite tą susitarimą, ar jį nutrauksite?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Aš manau, kad žodis yra duotas, yra mūsų, kaip ir pats, kolega Jurgi, žinai, frakcijos prioritetai, buvo 11 punktų, ir man yra svarbiausia, kai bus svarstomas 2019 metų biudžetas, kad tie punktai būtų įtraukti. Dar kartą aš galiu pakartoti, kas yra: tai yra PVM lengvata šildymui, tai yra biokurui, akcizo išlaikymas centriniam šildymui, statutinių pareigūnų pensijų gražinimas palaipsniui, tarpiskai, tiesioginiai seniūnų rinkimai ir kiti. Tai yra susieta su biudžetu ir tai visiškai nesusieta su Seimo vicepirmininko pozicija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Sergejau Jovaiša, prašom klausiti. Ruošiasi A. Anušauskas.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamasis kolega, aš dar norėčiau šiek tiek praplėsti tą klausimą, ką minėjo gerbiamoji I. Degutienė. Faktiškai net vakar buvo patvirtinta per Vyriausybės pusvalandį, kai jūs buvote priskaičiuoti prie opozicijos ir gavote teisę paklausti, vadinasi, jūs *de jure* dar esate vis dėlto opozicijoje? Kaip jūs galvojate, kokį mes dabar renkame pirmininko pavaduotoją: ar nebus taip, kad mes viršysime limitą po jūsų rinkdami kitą opozicijos lyderį? (*Balsai salėje*) Ar nereikėtų čia stabtelėti, sutvarkyti tą teisinę vietą, tokią neaiškia, ir tada galėsite sau ramiai kaip valdančiosios koalicijos atstovas užimti šią poziciją?

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Tikrai ne, Sergejau, išsklaidau paties nuogąstavimą – tai yra mažuma, ne opozicija, opozicija rinks savo antrą pavaduotoją, čia kaip mažuma. Jokios čia problemos nėra. Čia yra tiktai vienintelė problema dėl opozicijos lyderio, kai opozicijos lyderiai ir per Vyriausybės valandą yra įskaičiuojami. Tai ir reikės išspręsti, o vicepirmininkas visiškai...

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Anušauskas klausia paskutinis. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). O aš norėčiau paklausti apie užsienio politiką ir krašto apsaugą.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Taip.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jeigu galima, na, girdėjome jūsų tokį pasisakymą... Kaip jūs pats dabar vertinate sankcijų Rusijai politiką? Kitas dalykas, kaip žinoma, Žemaitijoje tikrai įsibė-

gėjęs Žemaitijos brigados kūrimas, ir pasiekė tokios žinios, kad jūs viename iš mūsų Žemaitijos miestų aktyviai pasisakėte prieš vieno iš batalionų dislokavimą jame. Koks jūsų požiūris į mūsų krašto apsaugą? Norėčiau tiesiog ryškesnio požiūrio.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, kolega. Labai gerai – tai nėra užsienio politikos klausimas, tai yra mūsų vidaus politikos klausimas. Jeigu krašto apsauga, jūs kalbate apie Šilalę, apie Pajūrio gyvenvietę, aš esu pasisakęs ir čia galiu tribūnoje pasisakyti: niekaip nesuprantu, kam reikalinga Pajūryje imti senus pastatus, juos renovuoti, juos statyti, išleisti pinigus, kai tuo momentu mes galime įvykdyti plyno lauko investiciją ir plyname lauke padaryti batalioną, tai mums kainuotų beveik 30 % pigiau. Kaip buvęs statybininkas aš jums tai galiu atsakingai pareikšti. Jeigu jūs dabar paimtumėte ir paprašytumėte, kai bus viešasis pirkimas, kiek kainuos pastatų nugriovimas, kitų pastatų renovavimas, šiltinimas, tvarkymas ir kiek kainuotų jūrinių konteinerių, pritaikytų, kur aš pats buvau Afganistane, pastatymas, tai 30 % turėtų būti pigiau.

Klausimas, kam mes tuos pinigus skiriame ir ar mes juos efektyviai naudojame? Aš buvau vienas iš tų partijos pirmininkų, pirmas mūsų partijos pirmininkas, kuris pritarė 2,5 % nustatymui NATO iki 2030 metų. Rytų vyksta mūsų kongresas, kongreso metu pristatau ir kitą savaitę aš dedu parašą po šituo susitarimu. Aš matau, kur yra grėsmės, aš matau, kur yra pavojus, bet aš matau pinigų efektyvų panaudojimą.

Todėl tame susitarime su jūsų kolege R. Juknevičiene, su Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovu, mes iškėlėme klausimą, kad būtų sudaryta ministerijoje komisija, kuri tirtų, kaip efektyviai gynybos lėšos šiandien yra naudojamos. Mano įsitikinimu, tokie projektai kelia labai pagrįstų abejonių, ar pinigai yra efektyviai panaudojami. Aš siūlau jums nuvažiuoti dar kartą į Pajūrio gyvenvietę ir pažiūrėti šitą teritoriją, kai šalia, į Pajūrį įvažiuodami, mes turime plokštumą, mes turime visą infrastruktūrą ir ten mums būtų pigiau padaryti, bet kažkodėl pasirinktas kitas projektas, kažkodėl. O kodėl, mes pamatysime, kai bus paskelbtas konkursas ir kokia statybų įmonė laimės.

Dėl sankcijų. Aš dar kartą pakartojau, kad sankcijos turi būti taikomos nedraugiškos mūsų kaimyninės valstybės politikams, asmenims, dėl kurių šitie konfliktai kyla. Aš savo nuomonės nekeičiau ir labai prašyčiau, mielieji kolegos, kad tarp eilučių mano pasisakymo neskaitytumėte, o skaitytumėte, ką aš konkrečiai pasakau. Deja, taip yra, kad kai kurie pradeda interpretuoti mano pasakymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus klausimus, jums užduotus. Dabar mums reikia pasitarti. Statuto straipsnis numato galimybę diskutuoti, jeigu Seimo nariai pageidauja. Matau, kad diskusijoje pageidauja kalbėti du Seimo nariai. P. Gražulis. Tam pritaria Seimas. P. Gražulis kviečiamas į tribūną.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, aš galvojau, kad R. Žemaitaitis bent čia atsiprašys valstiečių už „veryganus“, „gudragalvius“, „po skverneliu“ ir panašiai. Tai buvo ne emocinis proveržis, taip buvo sakoma ir įžeidinėjama nuolat. Iš principo šitą tvarkiečių žingsnį, kad jie remia valdančiąją daugumą, sveikinu, bet manau, kad pasirinko kandidatūrą pačią prasčiausią iš visos frakcijos. Tai yra mano asmeninė pozicija. Manau, galėjo bent kas kitas būti, gal išskyrus V. Kamblevičių, tikrai ir O. Valiukevičiūtė, ir A. Dumbrava ir K. Bartkevičius, ir kiti, bet, žinoma, čia jau frakcija nusprendė, o frakcijoje yra tvarka ir, kaip čia pasakyti, diktatūra arba teisingumas.

R. Žemaitaitis pasakė, kad partijai didžiulė problema ta politinė byla. Bet Remigijau Žemaitaiti, ar tau nėra problema pačiam, kai tavo žmonai pareikšti... Ji yra specialioji liudytoja kraujo donorystės byloje. Ar tau nėra problema, kad dėl tavęs praeitoje kadencijoje, kai mes siūlėme vidaus reikalų ministru, išduota pažyma neleido užimti tų pareigų? Ar tau nėra problema, kad tavo svainiui toje pačioje kraujo donorystės byloje taip pat pareikšti įtarimai? Man atrodo, kad asmeniškai tų ikiteisminio tyrimo problemų daugiau turi negu partija, ir nereikėtų tuo dalyku manipuluoti.

Gerbiamieji, šiandien partija „Tvarka ir teisingumas“ pasirinko šitą kandidatą, teikia R. Žemaitaitį. Aš manau, iš tikrųjų tikiuosi, kad frakcijoje yra daug garbingų, didesnė dalis garbingų

Seimo narių, kurie nuoširdžiai remia valdančiąją daugumą, pritarė esminiams svarbiems Lietuvai sprendimams, ir kad tie sprendimai sustiprins valdančiąją daugumą. Aš nuosekliai pasisakiau ir galų gale, nepaisant to, kad esu niekinamas ir žeminamas, kad buvau net gudriai pašalintas iš frakcijos, bet tokios aukos keliu pasiekiau, kad „Tvarka ir teisingumas“ galų gale remtų valdančiąją daugumą. Tai nėra gerbiamo R. Žemaitaičio nuopelnas, tai priimtas sprendimas partijos valdyboje. Partijos valdyboje, žinoma, R. Žemaitaičio buvo kita nuomonė, bet dauguma nubalsavo, remiant Prezidentui R. Paksui, kad būtų remiama valdančioji dauguma. Tikrai sveikinu šitą sprendimą, o jums, gerbiami valstiečiai, aš palinkėčiau, jeigu jūs R. Žemaitaitis negerbia, jūs patys gerbkite save ir balsuokite pagal savo sąžinę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu K. Masiulį. Prašom, kolega.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, yra dvi aplinkybės, dėl kurių R. Žemaitaičio siūlymas būti Seimo Pirmininko pavaduotoju man kelia abejonių. Šiaip tai asmenybė yra spalvinga. Jis iš tikro yra kompetentingas politikas, aš neturiu abejonių. Man daug kur jo veiksmas patinka, ir tai, ką jis čia daro, daro geriau negu R. Paksas savo partijoje. Bet aš dabar kalbėsiu iš esmės.

Vienas dalykas, kuris man nepatinka. Partija, turėjusi vienokią nuomonę arba aiškią nuomonę, ji siejasi su principų vertinimais ir politinės situacijos vertinimais. Jis aštriai kritikavo principus, kuriais remiamasi valdančiajai koalicijai darant savo sprendimus, ir aštriai kritikavo ją pačią. Dabar staiga atsibundama ir pakeičiama pozicija, visos partijos pozicija. Man tokie dalykai yra nepriimtini ir keisti.

Aš žinau, kad žmonės gali klysti, ir moksle dažnai būna taip, kad tau kas nors parodo klaidą, tu jas taisai. Bet čia ne mokslas. Čia mes remiamės principais ir tais principais vadovaujamės. Jeigu tie principai pasikeičia, tai man jau pradeda kvepėti prekyba. O politikoje prekyba visada ne kvepia, o dvokia. O kad taip yra, parodo ir tai, kad yra steigiamas postas. Paprastai politiniai postai, politinės gėrybės yra pasidalinamos, kai sudaroma koalicija, tam, kad įvairios politinės jėgos turėtų pakankamą atsakomybę vienoje, antroje, trečioje, ketvirtoje srityje. Jeigu norite priimti naują partnerį, tai pasitraukite iš kokios nors srities ir tos srities atsilaisvinusioje erdvėje atiduokite tą atsakomybę. Bet kurti postą tai yra prekyba.

Štai ta prekyba šiuo metu klestėta klesti. Norint išlaikyti *socialdarbiečius* savo pusėje, kaip suprantu, jie ganėtinai stipriai šantažuoja, verčiamasi per galvą. Atsistojama žemyn galva, nusimauamos, atsiprašau, politinės kelnės. Jau visiškai gėda žiūrėti, kaip stengiamasi pinigų įkišti.

Šiuo atveju mažesnė blogybė, mažesnė gėda, bet iš tikro nusižengiama bet kokiai normaliai politinei logikai, politinei moralei. Yra steigiami postai. Steigiami ir gausinami, nors buvo deklaruojamos visai priešingos vertybės. Ateita, deklaruoti taupymai, Seimo narių mažinimai ir panašiai. Bet va, prašau. Jeigu yra poreikis, tada niekas nebus mažinama, bus pažeriami postai. Pažiūrėkite. Jau dabar pavaduotojų skaičius bus 5 % nuo Seimo narių. Puikiai žinomas vadybos dėsnis, kad negali būti daugiau negu keturi ar penki. Trys iš tikro. Gerai, buvo sutarta, ir pagarba dėl to požiūrio, kad nereikia daugiau, nes tikrai tiek užtenka.

Dabar, pasirodo, viskas pakeičiama, nes reikia žūtbut išlaikyti koaliciją. Jeigu koalicija yra kalama vertybių principu, tai vertybių principu sukalta koalicija nereikalaus, koalicijos partneriai nereikalaus papildomų postų, nereikalaus kokių nors pinigų, nes jie laikosi vertybių, jie darbuojasi vardan tėvynės. Bet ne, ne vardan tėvynės, pasirodo, tai yra daug pragmatiškesni po to esantys dalykai, ir tai man nepatinka. Todėl nepritarsiu nė vienam – nei J. Liesiui, nei dar kam nors. Negaliu pritari.

PIRMININKĖ. K. Masiulis kalbėjo. R. Žemaitaitis. Prašom, kolega.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš norėčiau į P. Gražulio repliką. Aišku, mes jau įpratę į jį nebereaguoti. Bet yra premjeras A. Butkevičius, jis galėtų, ko gero, pasakyti apie kandidatą į Vidaus reikalų ministeriją ir jo svaichiojimus.

Kitas dalykas. Petrai, tiesiog aš noriu tave informuoti, kad žmonės, kurie atlieka advokato praktiką, yra advokatai, kaip mano žmona ir mano svainis, tai jie gina savo klientus. Būtų gerai, kad tu juos gerbtumei, ir ne šeimos nariai, o asmeniškai galite taikyti. Aš norėčiau, kad premjeras pamėgintų atsakyti.

PIRMININKĖ. A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Aš, kaip buvęs premjeras, galiu patvirtinti, kad frakcija „Tvarka ir teisingumas“ R. Žemaitaičio kandidatūros praeitoje Vyriausybėje neteikė užimti ministro pareigas, dėl jo nebuvo kreiptasi į jokias tarnybas dėl pažymų gavimo. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Man labai... Vis tiek mano pavardė paminėta.

PIRMININKĖ. Taip, prašau. Trumpai prašom.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Pirmą kartą... Visą laiką mane premjeras A. Butkevičius tikino, kad yra tos pažymos, tik nenori rodyti. Šiandien kažkaip kitaip apsvirtė. Na, bet kad A. Butkevičius vartosi, tai visi žinome. Dabar, Remigijau Žemaitaiti, aš galvoju, kad tu pasinaudosi proga ir atsiprašysi valstiečių, bet, deja, to nepadarei.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, diskusijos įvyko. Prieš slaptą balsavimą motyvai. Keturi gali kalbėti už, keturi – prieš. Už – A. Dumbrava. Atsiprašau, dar suteiksiu žodį A. Butkevičiui. Po to kalbės Algimantas.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Žinote, nenorėčiau nusiristi žemiau *plintuso*, ką demonstruoja P. Gražulis čia, Seime, savo kultūra ir etika. Žmogui, kuris yra daugelyje baudžiamųjų bylų patrauktas, aš manau, iš viso nedera būti šiame parlamente. (*Balsai salėje, plojimai*)

PIRMININKĖ. Aš labai prašyčiau galbūt asmeniškai išsiaiškinti. Petrai, suteikiu žodį vienam sakiniui.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas premjere, kiekvieną vertina tauta. Iš premjero tapote tik eiliniu Seimo nariu, aš buvau eiliniu ir likau eiliniu.

PIRMININKĖ. Viskas, baigėme. Dabar motyvai. A. Dumbrava. Prašau, kolega.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Mieli kolegos, šiandien taip jau išei-
na, kad vis apie Remigijų daugiau neigiamybių kalbame, tačiau mes seniai ir gana ilgai esame pažįstami ir frakcijoje, ir partijoje. Norėčiau pasakyti, kad tai yra tikrai labai darbštus žmogus, labai principingas, žemaitiškai principingas žmogus, daug dirba, sumanus teisininkas. Taigi tikrai turi daug gerų savybių, kurios galbūt jam padės šiame nelengvame darbe. Šis postas jam padėtų toliau augti ir vystytis kaip asmenybei, kaip politikui. Manau, tikrai turėtume suteikti gali-
mybę šiam jaunam žmogui augti, įgyti daug geresnių savybių.

O dėl to, kad čia kažkas kažką perka, kažką parduoda, tai aš esu ne pirmą kadenciją Seime. Mes visada matome, kad partijos, kurios yra daugumoje, sudaro valdančiąją daugumą, vis tiek ieško partnerių, ieško balsų, kad būtų paremtas vienas ar kitas koks nors įstatymo projektas. Tai yra normalus gyvenimas. Visais laikais taip buvo ir taip, ko gero, bus. Visose valstybėse taip yra, nes gyvenimas keičiasi ir keičiasi aplinkybės.

Taigi tikrai norėčiau, kad palaikytumėte gerbiamąjį Remigijų. Aš manau, kad jis pateisins lūkesčius, na, o jeigu kas nors bus ne taip, tai sakykite mums, frakcijos nariams, mes, aišku, irgi su juo kalbėsime, auklėsime, jeigu ką. Matome jo tokį užsidedimą, manau, kad visi drauge turėsime gerą vicepirmininką. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma – nuomonė prieš.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mano pasisakymas prieš nėra pasisakymas prieš R. Žemaitaičio asmenį. Nemanau, kad jis būtų kuo nors prastesnis už kitus dabar esančius Seimo Pirmininko pavaduotojus, tuo labiau kai matome, kad žmogus toms pareigoms ruošiasi labai rimtai, net šukuoseną pasidarė išpūdingą. Tai turbūt pirmas atvejis, kad taip rimtai žiūrėtų žmonės į tą pareigų gavimą seimų istorijoje.

Bet aš kalbu prieš patį principą. Manau, kad penkių Seimo Pirmininko pavaduotojų ir dabar Seimo Pirmininkui per akis. Negalima taip nuvertinti šios pareigybės. Štai atsirado kažkoks rėmėjas, prašau dar vienas pavaduotojas, dar atsiras – dar duodame. Vis dėlto valdantieji žalieji ir valstiečiai galėjo parodyti didesnę politinę valią, pasakyti Socialdemokratų darbo frakcijai, kad jums, kaip nedidelei frakcijai, du Seimo Pirmininko pavaduotojai yra per daug, malonėkite vieną vietą atlaisvinti, nes reikia naujam koalicijos rėmėjui, pasiimkite ten kokių nors viceministrų ar ko nors vykdomojoje valdžioje, ir taip tvarkingai ir solidžiai išspręsti tą klausimą. Aš nepritariu, kad

būtų kuriami ir dalijami Seimą valdantys postai kaip atlygis už dalyvavimą koalicijoje ar rėmimą. Tai kviečiu tokius reiškinius stabdyti ir balsuoti prieš abi kandidatūras, kurios šiandien teikiamos, ne kaip prieš asmenis, bet kaip prieš netinkamą politinį reiškinį.

PIRMININKĖ. Kalbės V. Rinkevičius. Motyvai – už.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. R. Žemaitaitį pažįstu senokai ir Seime matome jo veiklą. Jis yra žmogus tiesus, tiesmukiškas ir nevynioja į vata. Jeigu jis mato, kad problema yra, jis ją tiesiai ir pasako. Manau, taip politikoje nėra. Visi politikai taip dažnai vynioja į vata, bando visokias užuominas ir taip toliau arba kalba išvis kitaip, negu yra iš tikrųjų. Tai čia, aš manau, yra jo pliusas ir teigiama savybė. O kita, aš manau, teigiama savybė, kad jis yra gamtininkas. Aš taip pat mėgstu būti gamtoje ir būtent buvimas gamtoje, pati gamta žmogų nuteikia teigiamai ir pozityviai. Toks žmogus negali būti blogas ir jis negali elgtis netinkamai. Čia, aš manau, irgi jo pliusas, todėl siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis. Prašau, kolega. Motyvai prieš.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš jau tą deklaravau, kad gerbiu Remigijų kaip politiką ir jį iš tikro yra neblogas savo partijai politikas, bet negerbiu, kad galima kaip šukuosena susukti, taip ir vertybes imti ir susukti. Iš jų padaryti spirales kažkokias. Čia man jokios pagarbos absoliučiai, neatrodo gerbtina vertybė. Politinės vertybės nėra šukuosena, kurią čia nori – nubalinti, nori – susukai. Jų reikėtų laikytis. Kai per naktį pasikeičia, tai tas politikas darosi panašus į klouną ir komiką ir šukuosena čia nebeišgelbės. Tai čia vienas dalykas.

Antras dalykas. Toje politinėje prekyboje man labai labai gaila (aš apie J. Liesį gal nekalbėsiu), kad liberalai dalyvauja. Reikia jų balsų, o jie skamba politinės korupcijos byloje, bet čia vyksta ne kas nors kita, o toliau tęsiasi politinė korupcija, kurią daro valstiečiai – perka pinigais vieną partiją, postais – kitą... Pasirodo, tiek nedaug tereikia – užtenka pasiūlyti postą ir, žiūrėkit, iš vertybių ir gandrų pasidaroma mielagalviai. Atsiprašau, tiek nedaug – vieno posto tereikėjo žmogui ir retorika keičiasi. Ir jie sėdės kaip šilkiniai tenai susėdę kartu ir glėbesčiuosis. Tai blogai šitaip. Politikoje mūsų yra blogai.

Kolegoms liberalams irgi sakyčiau: reikėtų dar pasėdėti ant atsarginio suolo ir nepradėti eiti į glėbesčiavimąsi su valdančiais dėl posto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis. Oi, atsiprašau, V. Kamblevičius. P. Gražulis kalbės...

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų šiandien daug yra diskusijų, tačiau dauguma tų, kurie ne pirmą kadenciją yra dirbę Seime, pažįsta Remigijų seniai. Tai yra jaunas, veržlus vyras, kuris stengiasi šiame darbe iš paskutiniųjų. Kadangi jis teisininkas, jam truputį lengviau. Jis daugiau gal ir sukuria tam tikrų ir pataisų, ir įstatymų. Tokie žmonės, kurie nori patempti ir gal net pakelti Seimo prestižą, labai reikalingi. Matyt, turi būti valdžios priekyje, nes gali daugiau tų problemų išspręsti ir mobilizuoti, ir sutelkti visą Seimo kolektyvą. Svarbiausia, visi kalba, kad Seime reikia jaunimo. Remigijus kaip tik priklauso tai grupei, yra jaunas politikas, daugiau dėmesio ir skirs jaunimui ir emigracijai, ir kitoms problemoms, ir kaimo visoms kitoms priemonėms, jau baigia kaimas išnykti, o jis yra iš regiono – iš Šilalės rajono. Sakyčiau, pačiu laiku ir vietoje.

Mieli kolegos, kreipiuosi į jus asmeniškai. Ką kalba P. Gražulis ir dar ką kalbės po manęs, ką daro ir ką šneka, jis jau nebeatsimena, tad nekreipkite dėmesio. Ir agituojau už gerbiamą R. Žemaitaitį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (MSNG). Iš tikro pirmininke man suteikė repliką tik vieno sakinio. Tai šiek tiek netiesą pasakiau, kad buvau tik eiliniu Seimo nariu. Praeitoje kadencijoje buvau frakcijos seniūnu. Tai tikrai šokia tokia politinė galbūt karjera. Tačiau kai man pavyko prikalbinti tris garbingus Seimo narius į frakciją, tai profesorių P. Gylį, taip pat visuomenininką V. Vasiliauską ir gerbiamą lenktynininką, mokslų daktarą S. Brundžą, kai R. Žemaitaitis juos išvadino žmogžudžiais ir jie pasitraukė iš frakcijos, aš taip pat solidarizuodamasis su tais žmonėmis, garbingais Seimo nariais, išėjau iš frakcijos seniūnų pats. Tikrai man buvo gėda prieš tuos žmones, nes aš juos prikalbinau, turėjau prisiimti atsakomybę ir tapau eiliniu frakcijos nariu. Norėjau išvis išeiti iš frakcijos, bet jie mane įkalbėjo likti frakcijoje.

Tokia buvo mano trumpa karjera. Man tiesa aukščiau visko, aš aukščiau visokių karjerų. Esu tik žmogus silpnas. Mano klaidas, nuodėmes jau R. Žemaitaitis televizijoje dešimt kartų padauginė, išpasakojo visiems. Ačiū tau, Remigijau Žemaitaiti, kaip sako, už mano išpažintis. Atlik tu išpažintį ir atsiprašyk valstiečių. Nors tiek turėk garbės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Landsbergis. Prašom, motyvai už.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Supratau, kad daugelis nustebė, pamatę mano pavardę būtent šioje pasisakančiųjų pusėje, bet yra keletas labai aiškių motyvų, kodėl aš norėčiau pasisakyti už kolegą Remigijų. Pirmasis – dėl to, kad P. Gražulis yra kitoje pusėje. Jeigu Petras sako ką nors blogai, matyt, yra priežasčių, kodėl žmogų reikia paremti.

Kitas dalykas, su Remigijumi mes ne taip menkai, beveik dvejus metus, darbuojome opozicijoje kartu. Daugelis iniciatyvų, nukreiptų prieš valstiečių buldozerį, buvo padarytos drauge derinant veiksmus tarp opozicinių frakcijų. Kažkas man, nuojauta kužda, kad valdyboje opozicija tikrai sustiprės ne vienu liberalų atstovu.

Man atrodo, kolegos, jeigu mes norime daugiau demokratijos, jeigu norime daugiau teisingesnių sprendimų, jeigu norime mažiau buldozerio ir daugiau vadinamojo *checks and balances*, aš tikrai kviečiu palaikyti Remigijų. Dėl to, kad jis buvo principingas dažnu atveju opozicijos atstovas, aš manau, kad tą principingumą išsaugos ir ateityje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir E. Gentvilas – motyvai prieš.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Nebalsuosiu, gerbiamas Remigijau, už tamstos kandidatūrą ir sąžiningai tą sakau. Mačiau, kad kažkas vyko nuo vasaros, kad kažkaip prispaustas ir pats, ir frakcija nuėjote negeranoriškai į tą valdančiąją daugumą, nors jūs čia dabar bandote sakyti, kad jūs ne opozicija, bet ir ne valdančioji dauguma. Šitų dalykų aš nesuprantu, nenoriu sakyti, kad jūs pats asmeniškai pakeitėte savo nuomonę ar pasaulėžiūrą, tačiau negalėsiu balsuoti.

Ir noriu šviesiai tiesiai pasakyti konservatoriams, kurie čia dabar ir G. Landsbergio asmenyje, ir K. Masiulio asmenyje replikų pašvaistė. Labai jums rūpi opozicija, ar ne? Gerai. Pažiūrėkime dėl Seimo vicepirmininkų jūsų poziciją ginant opozicijos teises. Pirmą Seimo darbo dieną, šito Seimo, 2016 m. lapkričio 15 d. Pasiūlymas sumažinti Seimo vicepirmininkų opozicijos atstovų skaičių nuo dviejų iki vieno. Konservatoriai užsitikrinę I. Degutienės kandidatūrą. Kalbama apie galimą antrą kandidatą, tikėtina, liberalą pagal frakcijos dydį. Balsuojama už tai, kad reikia atimti iš opozicijos vieną Seimo vicepirmininką. Balsavimo rezultatai: balsavo už 57 valstiečiai, 25 konservatoriai. Vienintelis S. Jovaiša susilaikė.

Ir po to jūs dar mums replikuojate, kai mes atsikovojome ne sau, ne man, Gentvilui! Jūs nedalyvavote balsavimuose, jūs trukdėte opozicijai susigrąžinti antrą Seimo vicepirmininko mandatą, o dabar vėl skiedžiate nesąmones, o po to siekiate kalbos apie opozicijos lyderį? Čia aš sakau savo nuomonę, Gabrieliau! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aplovismentai neplanuoti. Noriu su jumis suderinti laiką, kurio, deja, dar paskelbti negaliu, bet tai būtų po antrojo kandidato paskelbimo. Balsų skaičiavimo grupę noriu pavišinti. Tai būtų A. Butkevičius, J. Varkalys, I. Rozova, K. Starkevičius, G. Steponavičius, Z. Streikus, J. Sabatauskas ir O. Valiukevičiūtė.

Norime patvirtinti ir slaptą balsavimo biuletenį dėl Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“. Galime patvirtinti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime patvirtinti. Dėkoju. Šį Seimo nutarimą baigėme iki priėmimo stadijos. Slaptas balsavimas, kaip minėjau, bus paskelbtas.

10.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIP-2616 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar kviečiu Seimo Pirmininką V. Pranckietį pateikti Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektą Nr. XIIP-2616.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, vakar patvirtinome, kad vis dėlto grįžta opozicijai du pirmininko pavaduotojai, ir tai buvo E. Gentvilo siūlymas, kuriam pritarė Seimas. Šiandien aš no-

riu teikti, suderinęs... ne suderinęs, bet apsitaręs su frakcijomis, teikiu J. Liesio kandidatūrą į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis Pirmininke. Noriu paklausti pasiūlytojo J. Liesio, ar jis sutinka kandidatuoti?

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke, už suteiktą žodį. Taip, sutinku.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu į tribūną pateikti savo pastebėjimus, prisistatyti ir atsakyti į Seimo narių užduodamus klausimus.

J. LIESYS (LSF). Laba diena, mieli kolegos. Gerbiamas Pirmininke, ačiū už pasiūlymą ir suteiktą garbę dalyvauti ir stovėti šioje tribūnoje kaip kandidatui į jūsų pavaduotojus. Ačiū frakcijai už sutikimą, kad mane palaikė ir pritarė dalyvauti šioje darbo sferoje. Manau, kad po rinkimų galėsiu padėkoti ir jums, mieli Seimo nariai, už suteiktą galimybę eiti šias pareigas.

Dirbdamas, matyt, daugiausia vadovausiuosi tuo Statutu, kuris yra surašytas. Tai, kas susiję su Seimo nariu, jo veikla, jo darbo sfera, jo darbo sritimis, kurios bus patikėtos valdybos sprendimu, manau, bandysiu vykdyti teigiamai ir teisingai.

Biografijos aš nenorėčiau minėti vien todėl, kad jūs ją visi žinote, tik gal keletas tokių aspektų, kurių gal nėra pasakyta. Mano darbo stažas yra 48 metai, čia gal gerbiamajam ministrui L. Kukuraičiui būtų įdomiau girdėti. Taip pat esu dėkingas, kad stoviu šioje tribūnoje ir dirbu Sveikatos reikalų komitete, visiems medikams. Turiu galimybę jiems pasakyti didelį ačiū, taip pat ir visų Lietuvos piliečių vardu norėčiau sakyti jiems ačiū už kantrybę, kad tikrai šiandien dirba ir nori šviesios ateities, kad galėtų su pacientais ne aimanuoti, ne gūžčioti pečiais, o džiaugtis pasitikėjimu ir vieni kitais. Taip pat, kad pacientai liktų patenkinti ir gydytojais.

Taip pat manau, kad reikia galvoti ir apie tai, kaip sakė gerbiamasis A. Vinkus: reikia klausyti ir įsiklausyti. O papildyčiau, kad reikia dar ir girdėti, ar tikrai viskas aidu atsiliepia iš tenai, ar viskas yra teisinga, ar viskas yra padaryta. Juk mes priimame sprendimus, mes girdime atgarsius ir mes turime į tai reaguoti.

Pagal išsilavinimą esu pedagogas, dabar, atidavęs šitai profesijai 35 metus, norėčiau su ateinančia švente pasveikinti ir pedagogus, bet vis dėlto pedagogai turėtų ne galvoti, koks jų laukia rytojus, o žinoti, kas bus. Šiandien mes matome, kad švietimo sistemoje irgi turime begalę darbų. Manychiau, kad reikėtų teikti daug dėmesio regionams, vien todėl ir – keliams. Opozicija ir pozicija turėtų susitarti, kad kelių būklė Lietuvoje būtų geresnė, kad geltoni autobusiukai galėtų važiuoti ne vien žvyruotais ir kaimo keliukais, kad jie nelūžtų ir nereikėtų jų taisyti, išleisti papildomai pinigų, būtų galima grįžti... ir sutaupyti tas lėšas, kurios dabar atiduodamos remontui. Mano keletas tokių pastabų. Manychiau, kad jeigu keliai bus geri, mes nematysime degančių žvakučių, primenančių nelaimės pakelėse, gal jų sumažės, o geriausiai, kad jų visai nebūtų.

Tai tiek, gerbiamieji, manau, kad kartu dirbdami mes galėsime žmogui suteikti švaraus oro, gėlo vandens, nuostabios šypsenos, sveikatos ir tai galėsime padaryti visi kartu – ir opozicija ir pozicija. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis kolega. Jums teks atsakyti į klausimus, nes nori devyni Seimo nariai paklausti. Pirmasis – A. Sysas. Ruošiasi J. Baublys.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Jonai, kadangi dabartiniam Seime klesti, kaip sakydavo mano senelis, gešeftai, turbūt žinote šį žodį, ką reiškia, tai ar teikiant jūsų kandidatūrą buvo pasiūlytas koks nors gešeftas?

J. LIESYS (LSF). Galiu jus nuliūdinti, deja, ne ir nežinau, kodėl nepasiūlė.

PIRMININKĖ. Atsakymas trumpas. J. Baublys. Ruošiasi K. Glaveckas.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, džiaugiuosi ir sveikinu, kad Seimo Pirmininkas pasirinko būtent jūsų kandidatūrą į šias atsakingas pareigas. Jūs ne pirmą kadenciją Seime, prašom pasakyti, gal galėtumėte palyginti ankstesnį darbą ankstesnėje kadencijoje ir dabartinėje, kuo skiriasi, kuo panašus darbas ir ką reikėtų patobulinti šiame Seime, jūsų nuomone? Ačiū.

J. LIESYS (LSF). Ačiū už klausimą. Du Seimo laikotarpiai, kuriuos man teko išgyventi, tai buvo krizinis laikotarpis, buvo pakankamai sunku, teko dirbti pozicijoje, ir tikrai manau, kad yra du skirtingi dalykai. Ten ir biudžetas buvo be galo sunkus, nekalbant apie dabartinį biudžetą, kuris

tikrai yra lengvesnis ir žmonėms duoda daugiau galimybių pasireikšti ir geresnį gyvenimą, ir oresnį gyvenimą. Ten nebuvo tiek daug komisijų... kurios tikrai turėjo darbo. Ir šiame Seime aš matau tikrai labai daug komisijų, jos dirba ir duoda rezultatus, bet tik neaišku, kaip tas sakė, viską sudėjus, koks rezultatas išeis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Glaveckas. Jo nematome. S. Jovaiša. Prašom. Ruošiasi V. Kamblevičius.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pretendentė, aš tik vieną klausimą. Koks jūsų frakcijos vidinis sprendimas? Ar buvo toks? Ir kuris sprendimas buvo derintas su gerbiamu Seimo Pirmininku?

J. LIESYS (LSF). Jei jums yra žinoma, Seimo Pirmininkas šį rytą lankėsi mūsų frakcijoje ir aš jai padėkojau, buvo priimtas sprendimas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi K. Masiulis.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, man tenka su jumis dirbti vienoje komisijoje, tai yra Sporto ir jaunimo, ir matau jūsų, sakyčiau, išmanymą tų reikalų, norą padėti. Daugiausia problemų šiuo metu yra švietimo sistemoje. Jums, kaip daug metų buvusiam gimnazijos direktorium, ar nereikėtų, kai būsite, aš tuo neabejoju, pavaduotoju, daugiau dėmesio skirti šiems klausimams, kad iš tikrųjų pajudintume šiuos nesklandumus, kurie dabar siutėja mūsų švietimo sistemoje? Prašau atsakyti.

J. LIESYS (LSF). Ačiū už klausimą. Neilgai aš dirbau gimnazijos vadovu – tik 20 metų, bet esmė yra ta, kad vis dėlto mokytojo darbas ypač šiandien yra gana komplikotas. Aš ir sakiau, kad pedagogai neturi galvoti, ką daryti, jie turi žinoti, ką daryti, jiems duoti pasitikėjimą, ir tada mes turėsime gerą sprendimą.

Dėl ateities ir mokyklinių reikalų, aš manyčiau, čia ir finansavimas, ir kiti dalykai, tai daug susiję. Mano tikslas, matyt, būtų daugiau į regionus kreipti... į regioninę politiką. Ten tikrai yra žmonių, kurie mato darbus, kuriuos mes padarome, jaučia. Nekalbant apie pensinį amžių, ne veltui aš pasakiau, kad aš turiu tokį stažą, ir taip toliau. Manyčiau, kad šiose komisijose, jeigu toliau teks dirbti, mes kartu pasieksime ir gerų rezultatų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis. Suteikiame žodį jums ir ruošiasi A. Kupčinskas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu, gerbiamas kolega, paklausti, ar vis dėlto buvo būtent taip, kad jūsų frakcija sutiko paremti R. Žemaitaičio kandidatūrą mainais į jūsų kandidatūros pasiūlymą arba frakcijos?

J. LIESYS (LSF). Ačiū už klausimą. Man atrodo, jums atsakė mūsų frakcijos ir partijos pirmininkas E. Gentvilas. Mes nedalyvaujame turguje. Mes dirbame savo darbą ir nebuvo net kalbėta tuo klausimu. Tai yra mandato apsisprendimas ir, matyt, kiekvienas narys, kaip ir jūs taip pat, spėsitė, kaip balsuosite šiuo ar kitu klausimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. A. Kupčinskas. Ruošiasi V. Juozapaitis.

A. KUPOČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų ar nesijaučiate šiandien dalyvaujantis tam tikrame politiniame realybės šou „Robinsonada“. Šiandien prieš jus kalbėjęs R. Žemaitaitis sakė: penktadieniais būnu kitoks. Šiandien, beje, irgi penktadienis. Suprantame, kad „Robinsonadoje“ veikėjai jautėsi siunčiami į tam tikrą tremtį ir jautėsi šiek tiek vieniši. Kaip jums tas jausmas, ar nesijaučiate šiek tiek vieniši, deleguojami į tas pareigas, ir kaip atlaikysite tuos „Robinsonados“ išbandymus?

J. LIESYS (LSF). Noriu pasakyti, kad mano kandidatūrą remia mano frakcija. Aš remiuosi jos protu, jos išmintimi, jos patarimais. Mes kartu, matyt, kaip ir opozicijoje jūs esantys, pateiksime gerus sprendimus pozicijai ir priimsime teisingus sprendimus, kuriuos tikrai pajus mūsų Lietuvos žmonės.

PIRMININKĖ. V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Mano toks pusiau rimtas klausimas. Ar jūs rūkote?

J. LIESYS (LSF). Deja, blogas tėvelis, amžinąjį atilsį, neišmokė manęs.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Neišmokė. Bet kaip jūs žiūrite į rūkymą Seimo patalpose? Mes rūpinamės, kad balkonuose uždraustume žmonėms rūkyti arba dar kur nors, o iš čia nuolat sklindantys dūmai iš tikrųjų neprideda nei sveikatos, nei geros nuotaikos. Ar jūs inicijuosite tokį draudimą?

J. LIESYS (*LSF*). Aš galiu tik pasakyti vieną pastabą. Kai toje kadencijoje buvo labai sunkūs laikai, daugiau rūkė tiek vyrų, tiek moterų, o dabar ženkliai sumažėjo skaičius, mes, matyt, daugiau vartojame kavos, nes stovi keturi aparatai, kurie kartais būna tušti. Tai yra ženklas ir, matyt, dar kitą kadenciją nereikės rūkyklos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ačiū už atsakymus. Daugiau norinčių paklausti nėra. Diskusija. K. Glaveckas. Prašome, kolega, diskutuoti.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, kaip nors reikėtų mūsų Joną pagirti gražiu žodžiu, nes jis ir doras, ir švelnus, nors vyrui tas labai netinka, bet geraširdiškas ir labai stengiasi visada gerai atlikti darbą. Tiek, kiek kadencijų buvo Seime, jis visada turėjo padorią reputaciją ir niekada nebuvo pykčio, pagiežos nei objektu, nei šaltiniu. Jis niekuomet nesistengė dauginti pykčio ar dar ko nors aplink save, jis visą laiką su šypsena ir kitais mums primirštais dalykais. Šia prasme Jonas atitinka geriausio, perspektyviausio žmogaus išvaizdą ir turinį.

Noriu jį pagirti ir agituuju visus, kad palaikytumėte jo kandidatūrą, nes iš tikro jis turi patirties Seime, kaip minėjau, buvo išrinktas pavaduotoju ir vieną kartą neišrinktas, bet iš principo vertas pagarbos ir išrinkti pavaduotoju. Tikiuosi, kad prie tų šešių, kurie yra, jis tikrai nebus blogiausias, bus vienas iš labiausiai iniciatyvių. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis. Prašom, Kęstuti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Jonas galbūt iš tikro geras žmogus, bet geras žmogus – ne profesija. Yra toks dėsnis, kurį studentams sakydavau: pavaduotojų daugiau kaip trijų negali turėti (dėščiau elitą ir lyderystę), turi rinktis. Jeigu renkiesi tris pavaduotojus ir gali sakyti, mes visi bendraminčiai, tai visus tris ir atleisk, nes tu savo nuomonę jau turi, tau nereikia pritarėjų, gyrejų, švelnių žmonių, kurie kaip katinai murks ant kelių ir gerą nuotaiką kurs. Tau reikia žmonių, kurie leistų matyti daiktus kita šviesa. Apsimoka matyti daiktus kita šviesa, nes mažiau klaidų pridarysi. Visi mes darome klaidų visur, ypač valdyme.

Jeigu valdantieji nereikia matyti daiktų kita šviesa, o iš opozicijos būtų galima tikėtis to kitokio nušvietimo, tada nereikia opozicijos atstovų – jai reikia pritarėjų. O valdantieji iš viso ne labai turi asmenybių, tiesą sakant, aš jų nematau čia besireiškiančių, nes nuomonės nėra. Visi bendraminčiai jie, iš tikro viena mintis egzistuoja ir vienintelė galimybė pritari. Tada valdybai iš tikro nereikia ten opozicijos. Pritarčiau Gentvilui, kad galbūt būtų neblogai, jeigu iš tikro racionaliai sukomplektuojame valdybą, kad ten galėtų būti daugiau opozicijai skiriama svorio. Pritarčiau. Gal būtų galima tą svarstyti, nors nebūtinai, bet niekada nepritarsiu idėjai, kad vardan to reikia eiti į sandėrius, o jūs tą ir darote, mieli liberalai. Jūs dabar savo balsais... Aš pažiūrėsiu, kaip jūs balsuosite. Juk nebalsuosite prieš R. Žemaitaitį. Vadinas, vardan R. Žemaitaičio perkate sau postą. Čia vardan aukštų tikslų galima eiti į mažą išdavystę su sąžine. Tai galima ir į didesnę eiti tada žengiant kitą žingsnį. Niekada neįtikinsite manęs.

Galime padaryti klaidą kaip nors nesuprasdami ko nors, paskui galima atsitraukti, sutinku, bet čia yra sąmoningas sprendimas, apsimetant, kad čia labai daug ką jūs padarysite opozicijai. Tai tada dėkite aršų žmogų, tikrai gerai matantį, kietai imantį. R. Žemaitaitis, tikrai tikiu, bus didesnis opozicionierius, nors jie nueina į koaliciją, negu J. Liesys. Juk jeigu mes matome charakterius, tai J. Liesys nebus kietas opozicionierius. Tikrai čia opozicijos maža pergalė ir dėl oponavimo arba dėl kokių nors geresnių sprendimų paieškos mažas žingsnis į priekį, o išdavystė principų egzistuoja. Negalėsiu pritari ne todėl, kad J. Liesys blogas. Aš manau, kad tarp liberalų galėtų būti kietesnių, kurie turėtų tenai galimybę būti, tikrai matau ne vieną, o jeigu ten kokį murkiantį politiką iš opozicijos įtrauktume, visados pritariantį, tai kam to reikia tada?

PIRMININKĖ. Diskusiją baigėme. Motyvai prieš slaptą balsavimą ir priėmimą. Gerbiamas Kęstuti, jūs jau kalbėjote. Gal atsisakysite? Ačiū. A. Matulas – už.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, vis tiek pripažinkime, kad mes visi įsivaizduojame, kad esame geriausi ir kritikuoti kitą yra pakankamai lengva. Bet vis dėlto ateitų į valdybą du žmonės, kurie turėtų kitą poziciją, kitą nuomonę. Ar čia su jais susitarta, ar nesusitarta, tai yra vienas dalykas, bet Liberalų frakcija palaiko jo kandidatūrą. Kokios ten peripetijos buvo, kas šiū-

lė, kaip siūlė, ar šitas žmogus, ar ne šitas, bet įvertinkime tą faktą. Man atrodo, kad tikrai baikime priekaištauti vieni kitiems. Žmonės mato, netoleruoja tų dalykų, man atrodo, mes tikrai bandykime ieškoti kompromisų. Šiuo atveju tikrai agituojau balsuoti už poną J. Liesį. Dirbame kartu Sveikatos reikalų komitete, yra taktiškas, korektiškas žmogus, sugeba išsakyti ir kitą poziciją. Man atrodo, baikime tą kritiką. Atlikime šiandien savo pareigą, pabalsuokime ir skirstykimės.

PIRMININKĖ. Geras siūlymas. Ar, kolegos?.. Kadangi nėra norinčių kalbėti prieš, gal sutinkame nebekalbėti, o einame prie slapto balsavimo procedūros? J. Jarutis būtinai nori kalbėti. Taip? Ar būtinai? Jungiame J. Jaručio mikrofoną.

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip, sutinkame balsuoti už puikų, patikimą, atsakingą žmogų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir V. Kamblevičius paantrins taip pat? Sutariame nebekalbėti. Ačiū.

Gerbiami kolegos, noriu prašyti jūsų patvirtinti taip pat slapto balsavimo biuletenį dėl J. Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju. Galime jį patvirtinti bendru sutarimu. Dėkoju.

Gerbiamieji kolegos, 10 val. 20 min. Skelbiame, kad einame prie slapto balsavimo procedūros ir ją baigiame 10 val. 40 min. 10 val. 40 min. grįžtame atgal į plenarinių posėdžių salę ir tęsime šios dienos nenumatytąjį posėdį. Ačiū. Komisija jau paskelbta, taip.

Pertrauka

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, pertraukos laikas baigėsi, tęsiame posėdį. Balsavimas taip pat turėtų baigtis.

10.42 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 12, 15, 25, 27, 31, 35, 36, 38, 40, 47, 49, 51, 58, 59, 60, 74 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2560, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 13, 17, 38, 39, 45, 52, 53 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2561, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2562 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo 8, 12, 15, 25, 27, 31, 35, 36, 38, 40, 47, 49, 51, 58, 59, 60, 74 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2560. Pranešėjas – A. Nekrošius. Pateikimas. Ir du lydimieji projektai Nr. XIIIIP-2561 ir Nr. XIIIIP-2562.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Laba diena, gerbiami kolegos. Pagrindinis šių įstatymų projektų tikslas yra suvienodinti visų rinkimų, tai yra Prezidento, Europos Parlamento ir savivaldybių, organizavimo procedūras, sąlygas ir patikslinti kai kurias nuostatas. Galėčiau jas įvardyti.

Pagal siūlomą reglamentavimą Lietuvos Respublikos piliečiai turės galimybę balsuoti užsienyje ne tik Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, bet ir kitose balsavimo vietose, kurias patvirtintų Vyriausioji rinkimų komisija. Taip pat siūloma nustatyti visiems kandidatams vienodą biografijos ir trumpos rinkimų programos formą. Rinkimų komisijos numatytais terminais įprastai leidžia rinkimų programų leidinius, todėl siūloma, kad kandidatai ir partijos kartu su pareiškimais pateiktų ir trumpas rinkimų programas. Tai pat siekiant efektyvaus apygardų ir savivaldybių rinkimų komisijų darbo, siūloma nustatyti, kad šios komisijos sudaromos iki rinkimų likus 95 dienoms. Taip pat siūloma nustatyti, kad apylinkės rinkimų komisiją sudarytų ne mažiau kaip penki nariai. Taip pat siūloma nustatyti pareiškinių dokumentų atšaukimo terminą – 35 dienos iki rinkimų, taip pat įstatymuose siūloma suvienodinti išorinės reklamos skleidimo ir rinkimų agitacijos draudimo sąlygas, tikslinama kompromituojančios medžiagos ir atsakomosios nuomonės skelbimas bei kandidatų pasisakymai tiesioginiame eteryje tais atvejais, kai jie turi pranešti svarbias žinias dėl esminių pareigų reglamentavimo, taip

pat išplečiamas draudimas agitacijai naudotis tarnybine padėtimi įtraukiant ir Europos Sąjungos institucijas bei organizacijas. Tiek trumpai.

Gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šiuos įstatymų projektus. Dėkoju.

PIRMININKAS. Klausiti užsirašė keletas Seimo narių. Pirmoji klausia Seimo narė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Nėra. Ruošiasi J. Razma. J. Razmos taip pat nėra. P. Urbšys. Irgi nėra. Yra P. Urbšys? Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Pirmas dalykas, ar jums pačiam nekeista? Grupė buvo sudaryta dėl referendumo, o dabar ką jūs teikiate, tai jau nekalbama vien tik apie referendumo organizavimą. Įstatymų projektai yra dėl savivaldos tarybų rinkimų ir visų kitų rinkimų. Pirmas dalykas, ar jūs neviršijate savo kompetencijos kaip grupės vadovas?

Antras dalykas yra tai, kad Savivaldos tarybos įstatyme yra viena tokia nuostata, kad rinkimų komiteto nariai kartu su prašymu įregistruoti rinkimų komitetą pateikia deklaraciją apie savo ryšius su juridiniais asmenimis, jos formą patvirtina Vyriausioji rinkimų komisija. Aš noriu jums priminti, kas yra juridinis asmuo. Tai gali būti viešieji – valstybės ir savivaldybės įmonės, įstaigos, viešosios įstaigos, religinės bendruomenės ir privatieji – ribotos, neribotos civilinės atsakomybės. Vadinas, jeigu komiteto narys priklauso sodo bendrijai, jis privalo registruoti, Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijai – privalo registruoti, daugiabučių bendrijos narys – privalo registruoti.

Žinote, ar jums tai neprimena, kad kai buvo siūloma konservatoriams ateiti į koaliciją, tai jie irgi prašė iš valstiečių susirinkti įvairias pažymas. Jūs šiuo metu kaip valstiečiai planuojate sudaryti koaliciją su „Vieningu Kaunu“. Ar šita pataisa rodo, kad jūs nepasitikite Kauno komitetu?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju už tikrai racionalius klausimus. Norėčiau pradžioje atsakyti į pirmąjį. Darbo grupė ruošiasi Referendumo įstatymo pataisoms ir teikia įvairius siūlymus, taip pat ir šiuos. Darbo grupė, susipažinusi su situacija, atsižvelgia į poreikius ir teikia šiuos siūlymus.

Dabar dėl antros dalies. Aš tikrai nesakau, kad tai yra teisinga ar neteisinga, tiesiog tai yra pirminis siūlymas, kurį, manau, komitetai apsvarstys ir pateiks teisingesnius pakoregavimus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Gailius. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, Teisės departamentas pateikė keletą pastabų, ir tokių kritinių. Ar bendradarbiavote jūs...

PIRMININKAS. Arčiau prie mikrofono prašytume.

V. GAILIUS (LSF). ...ar bendradarbiavote su Vyriausybe rengdami šį įstatymo projektą, ar dėl jo, jau šiandien galima konstatuoti, reikia Vyriausybės išvados?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Aš manau, tikrai galime neprieštarauti. Esminis dalykas, kadangi darbo grupė glaudžiai bendradarbiavo tiek su ministerijomis, tiek su Vyriausiąja rinkimų komisija, derino įvairius klausimus, manau, kad tikrai buvo atsižvelgta į tam tikrus nuogąstavimus. Tiek.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Anušauskas. Ruošiasi A. Strelčiūnas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų yra svarbių pataisymų, nors ne visada aišku, kaip tai bus realizuota. Pavyzdžiui, kitos balsavimo vietos užsienyje, jų skaičius, sąlygos, priežiūra, kontrolė – labai sudėtingi dalykai. Jų reikia, tačiau iš įstatymo aiškumo nėra. Kita vertus, yra pataisa, aš tik noriu pasitikslinti. Anksčiau kandidatas į Prezidentus užstatą turėjo mokėti nebūtinai pats, kiek dabar suprantu, tai jau penkių vidutinių darbo užmokesčių užstatą turės sumokėti tik pats, nes įrašyta tokia pataisa, nors pretendentes kelia ir partijos.

Man kontroversiškiausia, kaip jūs atsakytumėte į tai, kad 47 straipsnyje yra siūlymas: jeigu nustatoma, kad pranešimas transliuojamas tiesiogiai ir jo metu buvo agituojama, atsakingu yra laikomas ir kandidatas. Kandidatas iš tikrųjų gali ir nebūti tos tiesioginės transliacijos nei iniciatorius, nei kas. Tai kaip iš tikrųjų bus išvengta tų kontroversijų, gal provokacijų kokių nors?

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Kaip jau minėjau, tai yra darbo grupės siūlymas, ir mes pasitarę su maštėme tokį siūlymą teikti. Tačiau, kaip minėjau, komitete dar tikrai bus diskusijų, tikrai manau, kad ganėtinais aršiu, ir jūsų paminėti klausimai taip pat yra labai svarbūs. Tie reglamentavimai arba tai, kaip ten bus nustatoma ir panašiai, bus tikrai išdiskutuoti ir, manau, per galutinį svarstymą bus šiek tiek aiškiau išdėstyti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Strelčiūnas. Ruošiasi V. Rinkevičius.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėju, norėčiau paklausti dėl pačių rinkimų komisijos nustatymo, kad reikalinga nepriekaištinga reputacija. Ar turite pavyzdžių, kad dabar buvo tokių atvejų? Ar neapsunkinimas toks priimamas sprendimas?

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Aš manau, kad bendruomenė arba visuomenė tikisi iš Vyriausiosios rinkimų komisijos tikrai nepriekaištingos reputacijos, ir tas pasiūlymas neturėtų apsunkinti darbo, kad jie galėtų susipažinti su slapta informacija, kad galėtų dirbti tiesiog išsamiau, objektyviau ir tiksliau.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū. Aišku, kad rinkimų komisijos nariai turi būti nepriekaištingos reputacijos ir, be abejo, žmonės turi būti patyrę. Bet problema yra ta, kad dėl to, koks dabar yra mokamas atlyginimas už tą darbą, niekas nenori eiti. Pirmiausia reikia sutvarkyti finansavimą ir atlygį tų žmonių. Raštingi, patyrę, geri žmonės tiesiog neina, nes darbas yra sunkus, atsakingas, nedėkingas, ypač kaimiškose vietovėse. Apylinkių rinkimų komisijų teritorijos didžiulės, norint viską apeiti, dirbantiems reikia atsisakyti darbo, darbdaviai ne visuomet nori išleisti. Tai pirmiausia dėl sėkmingo rinkimų vykdymo reikia sutvarkyti atlyginimus, atitinkamai atlyginti už tą darbą. Aš manau, tai yra šiandienos problema numeris vienas. Jeigu to nepadarysime, visa kita čia nelabai turės reikšmės.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, palietėte labai jautrų ir, manau, esminį klausimą. Tikrai yra labai svarbu, ir manau, kad dėl šio projekto arba kitų ateities projektų taip pat su biudžetu galima teikti įvairius siūlymus. Tikrai lauktume jūsų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai prieš – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (*MSNG*). Daug pataisų tikrai vertos dėmesio, bet man kelia abejonių. Vyriausioji rinkimų komisija tuos siūlymus pateikė komitetui. Apsvarstėme ir po kiek laiko mes matome, kad analogiškos pataisos yra teikiamos būtent per Seimo Pirmininko pavaduotoją. Tada kyla klausimas, kokios yra kompetencijos komiteto, Seimo Pirmininko pavaduotojo? Kas čia manipuliuoja? Komitetas kai kuriems straipsniams pritarė, kai kuriems nepritarė, bet pagal kompetenciją tai yra būtent komiteto projektai. Man tas sukelia tam tikrų minčių, kad kažkas nori manipuliuoti mumis, todėl aš susilaikau.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų labai keista girdėti kalbas apie manipuliaciją, nes darbo grupė dirbo atvirai, dalyvavo ir užsienio lietuvių bendruomenė, dalyvavo ministerijos, tarp jų ir Teisingumo, Užsienio reikalų. Mes visą laiką turėjome ir VRK pirmininkę bei VRK nariai labai aktyviai... tarp jų ir iš opozicinių partijų atėjo ir galėjo klausytis. Tikrai manau, kad tas pusmečio darbo grupės darbas vargu ar gali būti pavadintas manipuliacija. Tiesiog buvo peržiūrėti visi rinkimų įstatymai. Gaila, kad Referendumo įstatymo pateikimo šiandien neturime. Tačiau visi kiti buvo suderinti tarpusavyje. Atsirado tokių naujų dalykų, kurie padidins užsienio lietuvių aktyvumą. Tai ir papildomos balsavimo vietos užsienyje, jos galės atsirasti tuose centruose, kur užsienio lietuvių gyvena daugiau, kur bendruomenės yra didesnės. Tai tikrai manyčiau, kad turėtume pritari projektui ir jį svarstyti toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos, pateikimas įvyko. Nuomonės išsiskyrė. Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 72, prieš – 1, susilaikė 11 Seimo narių. Po pateikimo pritarė.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritari bendru sutarimu? Galime. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną. Galime pritari? Ačiū, pritarė.

P. Urbšys – replika po balsavimo

P. URBŠYS (*MSNG*). Replika po balsavimo. Iš tikrųjų, gerbiama Agnė Širinskiene, kas yra tiesa ir kas yra melas, man atrodo, jums jau sunku susigaudyti. Esmė yra ta – manipuliacija tada prasideda, kai jūs pradodate interpretuoti tiesą. Grupė buvo sudaryta dėl referendumo. Apie kokius jūs užsienio piliečius šnekate, kai kalbama apie rinkimų komitetus savivaldybių tarybos rinkimuose? Jūs nustokite meluoti! (*Balsai salėje*)

10.57 val.

Prezidento rinkimų įstatymo Nr. I-28 8, 12, 14, 15, 16, 26, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 72 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2584, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2585, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo Nr. IX-1837 5, 13, 16, 17, 18, 28, 33, 34, 35, 38, 39, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 61, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 81 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2586 (pateikimas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Prezidento rinkimų įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIIIIP-2584. Pranešėja – G. Burokienė. Pateikimas. Ir du lydimieji – Nr. XIIIIP-2585 ir Nr. XIIIIP-2586.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Prieš mane kalbėjęs kolega ką tik pristatė visus faktiškai pakeitimus. Aš norėčiau tiesiog išskirti, ką mūsų komitetas, apsvarstęs visus pakeitimus, dar papildomai siūlo keisti, kad nekartočiau. Mes siūlome visuose rinkimuose atsisakyti mažareikšmių daiktų naudojimo rinkimų agitacijoje, kaip dabar yra šiuo metu galiojantiems Seimo rinkimams, suvienodinti tiesiog. Toliau atsisakyti Lietuvos pašto paslaugų, kadangi penkis kartus pabrango įkainiai, ir tikslinti kandidatų naudojimosi visuomenės informavimo priemonėmis sąlygas ir tvarką. Vyriausioji rinkimų komisija užtikrina lygiateisiškumo principo laikymąsi dėl kandidatų sąrašų ir vienmandačių kandidatų. Prieš tai pateiktuose projektuose nebuvo siūlomos šitos nuostatos. Tai gal trumpai tiek.

PIRMININKAS. Paklausti nori Seimo narys Z. Strelčiūnas. Ruošiasi Seimo narys A. Sysas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Aš norėčiau jūsų paklausti dėl specialių balsavimo punktų. Ar jūs skaičiavote, jeigu pakeisime tas paslaugas, kas buvo dabar organizuojama pašte, ir bus specialieji punktai, ar nebūtų tikslinga, kad išankstiniai balsavimai vyktų apylinkėse?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Mes šitą svarstėme ir manome, kad Lietuvos atveju galbūt būtų apylinkėse, galbūt arčiausiai pasiekiamose vietose, o užsienio balsavimas – taip pat tokiose teritorijose, kuriose yra Lietuvių bendruomenės namai ar dar kas nors, kur yra didžiausias pasiekiamumas.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Bus du klausimai. Pirmas toks globalesnis klausimėlis. Gal galite man paaiškinti, kodėl prieš rinkimus, ne po rinkimų, atsiranda krūvos pataisų? Kai iki rinkimų lieka pusę metų ar mažiau, bet koks keitimas sukelia papildomų problemų, turint omeny, kad mes žinome, kad net pusė Seimo narių nepasitiki Vyriausiosios rinkimų komisijos pirminke, bet koks įstatymo keitimas neprieda aiškumo ir supratimo.

Antras klausimas būtų, ar turite informaciją, kad kurjerių paslauga kainuos pigiau negu pašto? Žinant, kiek komisijos nariams mokama už darbą komisijose, vargu bau ar komisijos nariai naudosis savo transportą ir kojytes ir išnešios dokumentus. Matau, kad jūs mažinate ir komisijos narių skaičių iki penkių. Matyt, jūs buvote komisijos nare, todėl turbūt turėtumėte žinoti, kokios problemos kankina komisijas. Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū už klausimus. Tikrai labai gera pastaba dėl laiko keitimo. Manau, visa tai susidėliotų kitiems rinkimams po gerbiamos R. Tamašunienės šią savaitę pateiktų įstatymų projektų, kuriuos svarstysime kitą pirmadienį komitete. Buvo skaičiuota, kad galbūt ta pati komisija, kuriai pakils įkainiai, galėtų eiti. Mes tikrai atsižvelgsime ir apsvarstysime šitą klausimą, bet penkis kartus išauge pašto įkainiai savo duoda.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau niekas klausti neužsirašė.

Motyvai. Motyvai prieš – Seimo narys A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų iki rinkimų liko pusė metų. Pataisymai, kurie daromi pristatytuose teisės aktuose, ne visada yra adekvatūs situacijai. Pavyzdžiui, išbraukiama tokia dalis, kas nelaikoma rinkėjų papirkimu, išbraukiami mažareikšmiai daiktai iki 1,5 euro vertės. Pavyzdžiui, yra rašikliai su partijų simbolika. Dabar kas nors jums kyštels rašiklį ir jau tai bus laikoma rinkėjo papirkimu. Žiūrėkite adekvačiai į tą situaciją. Iš tikrųjų tai nėra joks rinkėjų papirkimas.

Kita vertus, vėlgi išlieka tos pačios nuostatos, dėl kurių jau ir anksčiau klausiau. Tai yra masinė informavimo priemonė iš tikrųjų sudaromos sąlygos, tiesą sakant, netgi provokuoti situacijas, o atsakingus padaryti kandidatus. Taigi šiuo atveju, aš manau, per daug įstatyme nuostatų, kurios, matyt, ir darbo grupėje nebuvo iki galo apgalvotos.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau motyvus sakančių nėra.

Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 69, prieš nebuvo, susilaikė 16 Seimo narių. Po pateikimo projektams pritarta. Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

11.04 val.

Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 37, 41, 42, 43 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2600 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 37, 41, 42, 43 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2600. Pranešėjas – R. Karbauskis. Pateikimas.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, teikiamas Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo pakeitimas savo esme kalba apie tai, kad ateityje savivaldybių rinkimuose priešrinkimines koalicijas galės sudaryti ne tik partijos, bet ir partijos su rinkimų komitetais ir rinkimų komitetai tarpusavyje.

PIRMININKAS. Paklausti nori Seimo narys N. Puteikis. Ruošiasi A. Sysas.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kaip jūs pakomentuotumėte vakarykščius politologų įvertinimus, kad siūlomas projektas griaua partijų veiklą?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš šiuo atveju pasakyčiau paprastai, kad tikriausiai ta logika remiantis, tų politologų logika remiantis, reiktų visai neleisti komitetams dalyvauti rinkimuose, nes visa kita logika nebeturi jokios prasmės, nes jie rinkimuose dalyvauja ir kodėl jie neturėtų teisės sudaryti priešrinkimines koalicijas. Jokios logikos nėra. Matyt, didesnė logika yra ta prasme, kad labai gaila, kad jie gali dalyvauti, bet tai tiesiog ir pasako.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas. Ruošiasi A. Anušauskas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, siūlydami tokias pačias sąlygas, kaip partijoms sudaryti koalicijas, kodėl jūs nesiūlote... siūlote tokias pačias teises, bet nesiūlote tokių pačių pareigų? Jūs gi žinote, kad komitetų nekontroliuoja taip, kaip kontroliuoja politines partijas? Jūs galėsite vėl finansuoti įvairius komitetus, kurie neatsiskaito ir gali daryti, ką nori. Čia ir yra tas politinės sistemos griovimas, nes jeigu jūs paskaitytumėte mūsų Konstituciją, tai ten parašyta, kas vykdo valdžią Lietuvoje, ir suprantama būtų, nes bet koks... Juo labiau aš suprantu jūsų nemeilę Prezidentei, nes Prezidentė pavasarį, kalbėdama mums metinėje savo kalboje paminėjo, kad mūsų, kaip Seimo, reikalas stiprinti politines partijas, o ne teikti tokius siūlymus, kokius siūlote jūs.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš negalvojau, kad jūs toks geras meilės specialistas esate ir taip įdomiai komentuojate, kas ir ką myli. Bet šnekant apie esmę, kurią jūs pasakėte, aišku, į tai būtina atkreipti dėmesį. Šiuo įstatymo projektu tas klausimas nesprendžiamas, tai yra komitetai... labai dažnai ir apie tai jau yra šnekama, turi dar ir asociacijas, kurios steigia komitetus per rinkimus. Tos asociacijos vykdo savo veiklą, jokių finansavimo apribojimų neturėdamos finansavimo laikotarpiu. Manau, kad būtų visai logiška svarstyti, kad tos asociacijos, kurios turi tą patį pavadinimą kaip komitetas, kuris dalyvauja rinkimuose, tuo laikotarpiu, kai vyksta rinkimų kampanija, negalėtų vykdyti tam tikrų veiklų, kurios galėtų būti rinkėjų vertinamos kaip rinkimų komiteto veiklos. Aš manau, kad šioje situacijoje mes dar turime tikrai galimybių kartu su Vyriausiąja rinkimų komisija jų rekomendacijas šiuo klausimu įgyvendinti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Anušauskas, ruošiasi R. J. Dagys.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Išties norėjau paklausti to paties, apie ką tik kalbėjote, tai yra apie asociacijas, juridinius asmenis, turinčius panašius, dažnai sutampančius pavadinimus. Prieš

tai mūsų svarstytuose projektuose buvo tik viena nuoroda, kad jeigu jau sutampa pavadinimai, turi gauti to juridinio asmens sutikimą. Tačiau kai kalbame apie finansus, asociacijos leidžia iš tikrųjų ir nemažus pinigus dažnai. Kai asocijuojasi komiteto veikla su jų pavadinimais ir jų pinigais, tai gal būtų prasminga tada įskaityti tas jų išleistas per tam tikrą laikotarpį prieš rinkimus lėšas tai veiklai į rinkimų lėšas, tada būtų galbūt aiškumo daugiau? Tiesą sakant, galbūt ir ta finansavimo kontrolė būtų priartinta prie partijų finansavimo kontrolės.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš pats asmeniškai nemanyčiau, kad reikėtų tą siūlymo dalį įgyvendinti, kad prieš rinkimų kampanijas, nes asociacijos vykdo savo veiklą, niekas joms nedraudžia įsteigti komiteto tokiu pačiu pavadinimu, tai yra žmonėms įsteigti. Vėlgi rinkimų kampanijos metu, manau, kad taip, jūs būtumėte visiškai teisus, aš taip pat galvoju, kad kontroliuojama turėtų būti ir labai aiškiai deklaruojama veikla, kad negalėtų asociacijos veikla paslėpti akcijų, kurios yra orientuotos į komiteto sėkmę rinkimuose.

PIRMININKAS. Ir klausia Seimo narys R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Mano klausimas irgi iš tos pačios srities. Jeigu mes norime leisti ką nors sujungti, tai tie junginiai turėtų žaisti pagal tas pačias taisykles, reikia *nesuženyti* visiškai priešingų dalykų. Dabar mūsų politinės partijos yra finansuojamos iš biudžeto apskritai ir rinkimų kampanijai mes skiriame lėšas apskritai, jos turi tam tikrą limitą, apribojimus ir panašiai. Šiuo atveju sąrašai dažniausiai veikia lokaliu lygmeniu, tai kaip šiuo atveju jūs manote suderinti šiuos finansavimo limitus ir visa kita, nes bendrasis mūsų įstatymas nereglamentuoja partijų pagal atskiras savivaldybes, jis reglamentuoja pagal viską?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Suprantu, aš tik bandau pasakyti, kad tas mūsų siūlymas leisti sudaryti koalicijas su tuo, ką jūs sakote, tiesiogiai nekoreliuoja, nes iš principo partijų ir komitetų finansavimo sistemos sutvarkymas rinkimų metu yra vienas klausimas, o galimybė partijai sudaryti prieš rinkimus koaliciją su komitetu arba komitetams tarpusavyje yra truputį kitas klausimas.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Dėkoju pranešėjui. Nuomonės po pateikimo. Nuomonė už – Seimo narys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Kviečiu kolegas palaikyti šio įstatymo pataisas, nes visuomeniniai komitetai yra ta grandis, kuri priartina būtent bendruomenę prie politinių sprendimų. Aš manau, tai, kad savivaldos lygmens rinkimuose jie gali tiesiogiai dalyvauti ir jungtis į įvairius koalicinius darinius, praplečia mūsų demokratinį lauką ir, natūralu, įtraukia daug didesnę žmonių skaičių į politiką. Toks kiekvienos vakarietiškos šalies tikslas ir turėtų būti.

O kalbant apie politinę sistemą ir jos tam tikras krizines apraiškas, tai akivaizdu, kad tos politinės jėgos, tos politinės partijos, kurios neatstovauja tinkamai savo rinkėjams, žmonėms, tokiu būdu turi labai rimtą postūmį koreguoti savo veiklą ir stengtis, kad jos atitiktų žmonių lūkesčius. O tol, kol to nebus, natūraliai politinė sistema keisis iš apačios, bus keičiama žmonių ir tų, kurie nesugebės prie to prisitaikyti, tokių politinių jėgų tiesiog neliks.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Mums reikia galvoti apie valstybę, o ne tik apie politines partijas arba vieno ar kito atėjimą į valdžią. Tokiais siūlymais elementariai mes griauiname šią sistemą. Mes darome tokius postūmus, kurių galime nesuvaldyti. Šiuo atveju būtų galima pritariti ir kalbėti toliau, jeigu būtų kartu pateikti kiti įstatymai. Šiandien užprogramuota, kad visokie judėjimai gali sukaupti pinigus iki rinkimų, didžiausias sumas iš juridinių asmenų, niekam neatskaitingi, o atėjus rinkimams juos naudoti. Ir neatsiskaityti. Mes norime šito mūsų savivaldybių rinkimuose, tokio chaoso, kad oligarchai arba turintys pinigų, galbūt ne visiškai švairių, užvaldytų vieną ar kitą savivaldybę? Jeigu mes šito nematome, tai taip, galime praleisti tokius įstatymus, o tada kalbėsime apie tai, kad reikėtų taisyti kitus įstatymus. Tai jeigu matome problemas... Kiek aš suprantu, ponas R. Karbauskis mato problemas, kad pareigos nevienodos, teises bandome sulyginti, bet pareigos atsiskaityti, parodyti, viešai veikti... Juo labiau kad valstiečiai ir žalieji eidami į rinkimus kalbėjo apie skaidrumą. Šiuo atveju aš tikrai nematau čia skaidresnio rinkimų organizavimo, todėl pasisakau prieš.

PIRMININKAS. Kviečiu balsuoti po pateikimo.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 58, prieš – 14, susilaikė 16 Seimo narių. Pritarta po pateikimo. K. Masiulis – replika po balsavimo.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, jūs bandote atverti Pandoros skrynią į labai prastą situaciją, kai vienoje rinkoje, o čia politinė rinka, bus skirtingi žaidėjai su skirtingomis taisyklėmis. Dar daugiau, galima žaidėjui turėti ir savo satelitinį žaidėją. Tarkime, kokia nors partija X turi savo visuomeninį judėjimą arba tokį prielipą, arba galima jį kurti. Niekas netrukdo. Partija dabar negali turėti pinigų, bet judėjimas gali turėti verslo pinigų. Puikiausios galimybės prasidėti hibridiniams žaidimams. 2014 metais tą patį siūlė E. Masiulis. Sveikinu, dabar jūs turite gerą sąjungą, galėsite suremti pečius ir kartu tą padaryti, ko tada nepavyko.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kaip pagrindinis yra siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarėme. Ačiū.

11.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIP-2615 (priėmimo tęsinys)

Gerbiamasis pranešėju, leiskite paskelbti slapto balsavimo rezultatus dėl Seimo nutarimo „Dėl Remigijaus Žemaitaičio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 109, rasta biuletenių 109, galiojančių – 106, negaliojančių – 3. Už balsavo 76, prieš – 12, susilaikė 18 Seimo narių. Nutarimas (projektas Nr. XIIP-2615) priimtas. (*Gongas, plojimai*)

11.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIP-2616 (priėmimo tęsinys)

Kitas – Seimo nutarimo „Dėl Jono Liesio išrinkimo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoju“ projektas Nr. XIIP-2616.

Šio nutarimo priėmimas

Išduota biuletenių 109, rasta biuletenių 109, galiojančių – 107, negaliojančių – 2 biuleteniai. Už balsavo 76, prieš – 10, susilaikė 21 Seimo narys. Nutarimas (projektas Nr. XIIP-2616) priimtas. (*Gongas, plojimai*)

Leiskite abu Seimo Pirmininko pavaduotojus pasveikinti Seimo Pirmininko pirmajai pavaduotojai ir man.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Išties, kolegos, labai ačiū. Tai dar vienas žingsnis, dar vienas etapas mano gyvenime. Politinės pareigos, arba politiniai postai, Seime yra didelis jūsų įvertinimas. Mano kartais griežta ar emociinga pozicija – gal tai dėl jauno amžiaus. Kiekvienas savo gyvenimo tam tikrame etape kartais gailimės pasakytų žodžių arba atliktų veiksmų. Aš tikrai labai kviečiu visus kartu dirbti. Palaikykime vienas kitą, ir kuo labiau mes sutarsime, tuo greičiau ir geriau bus priimti sprendimai. Ačiū jums, kolegos.

J. LIESYS (*LSF*). Mielieji kolegos, gerbiamas Pirmininke, ačiū už pasiūlymą, jums – už priimtą sprendimą. Įpareigoja tikrai dirbti visiems kartu. Dėkingas už tai, kad gavau jūsų nuostabų palaikymą. Manau, stengsiuosi jūsų nenuvilti. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiami kolegos, išties malonu sveikinti ir džiaugtis, kad vicepirmininkų skaičius padidėjo iki septynių. Dirbsime sutelktai visas Seimas kartu.

11.18 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje“ projektas Nr. XIII-2564 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

O dabar tęsiame šios dienos darbotvarkę. Leiskite paskelbti mūsų darbotvarkės 1-7 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje“ projektas Nr. XIII-2564. Kviečiu šios rezoliucijos iniciatorių T. Tomiliną. Pateikimas. Manau, pavyks mums priimti.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dar kartą sveikinu išrinktuosius. Tikiuosi, kad ir šis klausimas atliks tokią telkiančią rolę – artėjant vakarui vis mažiau ginčysimės, vis daugiau galbūt bandysime kurti.

Norėčiau trumpai pristatyti rezoliucijos projektą. Seimo nariai pasirašė (labai ačiū!) taip entuziastingai. Noriu jums pristatyti darnaus vystymosi darbotvarkę. Apie tai kalbama nemažai, bet parlamente ganėtinais retai.

Man teko jūsų dėka dalyvauti liepos mėnesį vykusiame susitikime dėl darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Jungtinių Tautų Organizacijoje. Lietuva pirmą kartą teikė išsamią ataskaitą, kuri apžvelgė mūsų bendrą pažangą, įvertino darnaus vystymosi tikslus, mūsų visuomenės ir valstybės pažangą. Pagalvojau, kad būtų labai gerai mums kaip Seimui iš tikrųjų peržvelgti tą ataskaitą, čia yra daugiau negu 40 puslapių Vyriausybės ataskaita, kurią akumuliuoju ir surinko, sakykime, jos pateikimą koordinavo Aplinkos ministerija.

Iš tikrųjų būtų labai gerai, kad Seimas įvertintų, atkreiptų dėmesį į tam tikrus ataskaitos aspektus, išryškintų galbūt Seimui svarbius akcentus. Aš tai pabandžiau padaryti rezoliucijos projektu, o jūsų valioje siūlyti savo akcentus, savo idėjas. Aš norėčiau keletą akcentų paminėti. (*Balsai salėje*) Kol mums sutvarkys skaidres, aš pasakysiu.

Taigi darnaus vystymosi darbotvarkėje yra 17 tikslų, dėl kurių pasaulis sutarė 2015 metais. Iš tikrųjų daug lengviau įgyvendinti tam tikrus pokyčius savo šalyje – mažoje šalyje, didelėje šalyje, jeigu tu esi pasaulio pažangos, pasaulio tobulėjimo dalis. Mes tai žinome iš mūsų patirties stojant į NATO, stojant į Europos Sąjungą, galų gale į EBPO neseniai įstojome. Visada, kai yra tam tikras dalyvavimas dėl bendro reikalo, yra lengviau siekti ir savo nacionalinių tikslų. Beje, šiuo metu Jungtinėse Tautose kaip tik vyksta aukščiausio lygio susitikimas, kuriame dalyvauja mūsų valstybės vadovė. Aš pacituosiu šį kartą ne mūsų Respublikos Prezidentę, bet Estijos Prezidentę. Visai neseniai, man atrodo, vakar ji pasakė, kad mažos šalys neturi laiko mažiems tikslams, nes turi susitelkti į didelius. Iš tikrųjų mažoje valstybėje pokyčius daryti lengviau ir tapti pavyzdžiu pasauliui yra lengviau. O darnus vystymasis yra ta platforma, tos idėjos, kurios yra integruotos į vieną visumą pasitelkus mokslą, ir padeda spręsti iš tikrųjų globalius iššūkius, tokius kaip klimatas, karai, kitos mūsų globalios, visiems žinomos problemos.

Pasaulis susitarė dėl 17 tikslų, yra netgi 244 rodikliai, Lietuva šiuo metu adaptavo 148 ir pagal tuos rodiklius vertina savo reformų pažangą. Čia toks bendras pristatymas. Mes esame pasirinkę, kokius tikslus iš tų pasaulio tikslų mums yra svarbesni, mums yra aktualesni. Tai yra sumažinti nelygybę, įveikti skurdą, visuomenės sveikatos tikslai, žiūriu į savo kolegas, besirūpinančius tuo, tai yra sveikatos priežiūros kokybė ir paslaugų prieinamumas, inovacijų diegimas, kokybiškas išsilavinimas ir vystomasis bendradarbiavimas. Čia aš jums visiems siunčiau, čia yra labai svarbios nuorodos, jūs galite pasinaudoti Statistikos departamento ir vystomojo bendradarbiavimo NNVBO platformos, Ekonominių tyrimų instituto, „Kurk Lietuvai“ atliktomis analizėmis apie tai, kaip vis dėlto mums sekasi. Iš tikrųjų pagal kiekvieną rodiklį (čia yra Statistikos departamento puslapis) galima pažiūrėti, kur mes judame, kokia mūsų situacija, kaip mums judėti toliau.

Šia rezoliucija aš siūlau akcentuoti kelis svarbius dalykus. Visų pirma mes jau dabar galime, mes esame pasirengę integruoti darnaus vystymosi aktualiausius pasaulio tikslus į mūsų skėtines strategijas: tai yra Valstybės pažangos strategija, Nacionalinė pažangos darbotvarkė, Bendrojo plano koncepcija, kuri kitais metais bus tvirtinama Seime. Į visa tai galima integruoti tuos tikslus, kuriuos mes jau matuojame, vertiname stebėdami savo pažangą, pateikiame ataskaitą Jungtinėms Tautoms. Taip pat aš siūlau įtvirtinti tris horizontalius tikslus, kurie eitų per visus mūsų sekto-

rius, per visas mūsų pastangas, tai yra inovacijos, regioninė plėtra. Dėl inovacijų turbūt niekas nesiginčija šitoje valstybėje, o dėl regioninės plėtros aktualumo, intensyvumo, mano giliu įsitikinimu, Seimas tikrai turi dar ką pasakyti Vyriausybei ir turi šiokių tokių pastabų.

Taip pat dar viena pamiršta, bet ypač svarbi sritis, yra suaugusiųjų švietimas. Mes esame išleidę arti milijardo litų (dar litais kalbant) suaugusiųjų švietimo plėtrai, visuomenės aktyvumui, sąmoningumui ir mes turime blogėjančius arba negerėjančius rodiklius. Iš to gimsta mūsų diskusijos – komitetai, partijos, kodėl nepasitiki, kodėl išvažiuoja ir taip toliau. Kai tiek investuojai ir negauni rezultatų, yra kažkokia problema.

Darnaus vystymosi darbotvarkėje taip pat atsakymai į mūsų tokius klausimus kaip miškų kirtimai, nes darnus vystymasis iš tikrųjų siūlo ne tik mechaninę, statistinę, metodologinę pagalbą, bet ir vertybinę tam tikrą darbotvarkę. Kai pamatai pasaulio tikslus dėl klimato, dėl resursų, tai daug lengviau priimti sprendimus ir lokaliai dėl tų pačių miškų.

Aš taip pat siūlau rezoliucijoje paminėti socialinę politiką. Kodėl? Todėl, kad nelygybės mažinimas yra vienas iš esminių tikslų, iškeltų Jungtinių Tautų Organizacijos, ir mes Vyriausybės programoje esame patvirtinę labai ambicingą tikslą – pajamų paskirstymo koeficientą sumažinti nuo 7 % iki 5 %, apytiksliai sakau. Tai reiškia, kad mes dabar turime septynis kartus didesnes pajamas tų, kas gauna didesnes, už tų, kas gauna mažiausias. Mes norime sumažinti iki europinės normos. Mes esame lyderiai nelygybės, o Vyriausybė iškelė tikslą sumažinti iki europinės normos, europinio vidurkio. Tai yra ypatingai sunkus uždavinys, ypatingai daug sutelkimo reikalaujantis. Dar kartą atkreipti dėmesį į tai rezoliucijoje būtų tikrai sveika.

Taip pat aš rezoliucijoje atkreipiu dėmesį į tai, kad mes nepakankamai skiriame pinigų, o tai jau yra kelių milijonų klausimas, vystomajam bendradarbiavimui. Toks stereotipas, ką čia padėti kitiems, kai patys *biedni*, bet iš tikrųjų tai yra baisesis stereotipas, nes tas skaičius mus pagal pasaulio darnaus vystymosi reitingą, mūsų vietą tame reitinge labai tempia žemyn.

Taigi pabandžiau pristatyti trumpai. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori paklausti A. Nekrošius. Ruošiasi R. Miliūtė.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti iš esmės po šios rezoliucijos, kokia nauda bus Lietuvai iš to?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Pirmiausia turbūt mes būsime viena pirmųjų šalių, kurios parlamentas iš tikrųjų taip sistemiškai atkreipia savo dėmesį į darnų vystymąsi, priima savo dokumentus su tuo susijusius. Paprastai yra Vyriausybės rankose tie klausimai. Vyriausybėse yra darnaus vystymosi komisija, mes irgi tokią turim. Nežinau, kiek yra iš jūsų apie tai girdėję. Yra dirbama tuo klausimu jau daugelį metų. Nuo 2015 metų – ypatingas pokytis, nes Jungtinės Tautos po dvejų metų derybų sutarė pagaliau dėl 17 tikslų jau globaliai, bet parlamentai vis dar įtraukti labai silpnai.

Nauda yra ta, kad mes įtraukiame į labai sudėtingų, į svarbiausių pasaulio tikslų sprendimą visuomenę, nes jūs esate visuomenė. Jūs esate jos atstovai, jūs esate jos veidrodis. Jeigu mes neįtrauksime parlamento, tai tie tikslai liks popieriuje ir mes nebūsime, iš tikrųjų neatrodysime pažangiai.

Aš dar kartą sakau – mane labai įkvėpė Estijos pavyzdys, kur tikrai, patikėkite, pažanga vyksta ne tik dėl IT sektoriaus, ką mes visi žinome. Estija tikrai stengiasi ir tais klausimais, kuriuos aš čia bandau akcentuoti: ir suaugusiųjų švietimas, ir regioninė plėtra, ir vystomasis bendradarbiavimas.

PIRMININKĖ. Dėkui, kolega. Klausia R. Miliūtė. Ruošiasi S. Jovaiša.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ačiū už jūsų pristatymą ir iniciatyvą. Iš tiesų darnus vystymasis kurį laiką jau yra tapęs madingu žodžiu, tačiau teko matyti statistiką, kad tik 4 % Lietuvos gyventojų žino, kas yra Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė. Kad tai nebūtų tik skambūs šūkiai, ar galėtumėte pateikti pavyzdžių, kaip darnus vystymasis turėtų atsispindėti Lietuvos politinėje darbotvarkėje?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš galbūt pateiksiu pavyzdį iš tos pačios ataskaitos. Mes šiandien turime ataskaitą, kurią liepos mėnesį pristatė aplinkos ministras Niujorke, Jungtinėse Tautose, girdejo daugiau nei 200 šalių. Iš tikrųjų ta ataskaita yra neblogo, bet vis dar dominuoja, ką kiekviena

ministerija parašė, ką šiuo metu daro, o vis dėlto to tarpsektorinio matymo, kaip vienas tikslas, viena priemonė susijusi su kita, labai trūksta ir mes vis dar neturime tikros darnos tarp įvairių sektorių. Darna vystymosi darbotvarkė kaip tik tai ir siūlo.

Daugeliu atvejų parlamento darbas yra suderinti įvairius žinybinius, sektorinius, profesinius tikslus su bendrais nacionaliniais, šiuo atveju – ir globaliais. Visada liks erdvės tobulumui ir mes tikrai nesame... negaliu pasakyti, kad mes esame labai pažangūs tuo klausimu suderinti. Darna tarp įvairių sektorių, įvairių politikos tikslų – šiuo atveju tai labai naudinga. Kai kitais metais svarstysime bendrojo plano koncepciją, o bendrasis planas yra mūsų labai svarbus teritorijų planavimo dokumentas, jeigu mes jau turėsime tikslus, jeigu mes jau būsime nutarę dėl svarbiausių dalykų, bus daug lengviau jį svarstyti ir įgyvendinti. (*Balsai salėje*)

Taip pat ir visos mūsų skėtinės strategijos. Jų yra labai daug. O ar mes pabandėme jas integruoti? Šita darbotvarkė siūlo galimybę tai pagaliau padaryti. Ir metodika, ir pasaulio mokslininkų smegenys tam tikslui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gana įdėmiai išklausiau, nors apgailėtaudamas konstatuoju, kad kažin ar čia visi klausė ir domėjosi. Bet klausimų kyla, aišku, daugiau nei atsakymų kol kas. Čia įvardyta, kad yra 17 tikslų, 169 užduotys ir 200 rodiklių. Visų pirma iki 2030 metų, taip? Kas bus garantas ir koordinatorius visos šitos programos valstybiniu mastu? Juk keisis turbūt ir valdžios, ir panašiai, ar čia reikia kokio nors vėlgi rimtesnio sutarimo, nes be priemonių plano kol kas, be abejo, mes čia ko nors teigiamo pasakyti negalime, viskas tarsi labai gerai. Kaip ir dabar su kainų mažinimu prekybos centruose – net negali pasakyti, kada pajusime tą sumažėjimą. Tuo labiau kas bus po 30 metų, kas kontroliuos, ar tikrai buvo įvykdyta viskas, kam turėtume dabar tarsi pritarti?

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Turbūt svarbiausias klausimas – kas kontroliuos? Pabandyčiau atsakyti kūrybiškai. Kontroliuos tauta per atstovus. Kol parlamentas nedalyvauja tame, visa tai yra žinybinis labai protingų žmonių Vyriausybėje klausimas. Ir taip buvo iki šiol. Iš tikrųjų ten yra komisija. Darna vystymosi komisija prie Vyriausybės. Yra. Jie ten susirenka, mąsto, svarsto, atskaitas rašo, matuoja tuos rodiklius. Statistikos departamentas fantastišką darbą kartu su kitomis institucijomis yra padaręs. Mes matome bendrą paveikslą. Jūs atsiverskite Statistikos departamento puslapį ir pamatysite – tikrai gali labai lengvai matyti pažangą įvairiuose sektoriuose ir kaip tai tarpusavyje susiję.

Bet kol mes, kaip pagrindiniai sprendimų priėmėjai, tuo nepradėsime domėtis, tai ir liks žinybų ir ekspertų užsiėmimu. Kai mes tuo pradėsime domėtis, kontrolė atsiras natūraliai. Kuo daugiau valdote informacijos jūs kaip Seimo nariai, tuo daugiau informacijos valdo tauta. Aš nesakau, kad tai atsitiks per metus. Tikrai nesūčiau kurti papildomų institucijų. Čia yra standartinis atsakymas – sukurkime bendrą nacionalinę kontroliuojančią instituciją. Nereikia nieko kurti. Vyriausybė ir yra ta institucija, kuri turėtų įgyvendinti darnų vystymąsi ir integruoti į visas politikas. Aš šioje rezoliucijoje pasiūliau konkrečius horizontalius pjūvius, kurie iš tikrųjų sukurtų paveikslą, struktūriškai pamatus sutvirtintų.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Kaip minėjau, regioninė politika, inovacijos, suaugusiųjų švietimas. Beje, rezoliucijos vienoje vietoje aš taip pat akcentuoju socialinės politikos tikslus, aš ne veltui minėjau nelygybės rodiklius. Jeigu mes nespausime Vyriausybės iš tikrųjų didinti išlaidas socialinei politikai, mes tų tikslų nepasieksime.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam pranešėjui, jūs labai išsamiai pristatėte ir atsakėte į visus klausimus. Dėkoju, galite atsisėsti. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra.

Gerbiami kolegos, yra gautas pasiūlymas. Aš kviečiu G. Skaistę pakomentuoti, tai galbūt techninio pobūdžio ir mes gal kartu sutarsime. Prašom, Gintare. Tuoj įjungsiu mikrofoną.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pasiūlymas turėjo, tiksliau, pirminiame projekte buvo toks sakinytis, kad Seimas sveikina Lietuvos Respublikos Vyriausybę, parengusią ataskaitą. Tai mūsų trijų Seimo narių siūlymas pakoreguoti, kad būtų tiesiog atsižvelgiama į šią ataskaitą. Norėtusi Vyriausybę sveikinti dėl konkrečiai pasiektų tikslų ar Jungtinių Tautų rodiklių, tačiau ne vien už tai, kad

parengta ataskaita, ir staiga visas Seimas dėl to turėtų sveikinti. Todėl atsižvelgdami į parengtą ataskaitą, priimame šitą nutarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar iniciatoriai pritartų? T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš pritarčiau tai pastabai. Iš tikrųjų daug didesnė svarba, kad opozicija pritartų pačiai rezoliucijai, negu ginčytis dėl vieno žodžio.

PIRMININKĖ. Dėl techninio pobūdžio žodžio. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti, kad, įvertinę kolegų G. Skaistės, M. Navickaitės ir A. Syso pakoreguotą rezoliucijos tekstą, kurią laikytume techninio pobūdžio, šiandien ir priimtume minėtą rezoliuciją? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, M. Navickienės. Jūs labai puikiai stebite posėdį ir pataisote netikslumus, už ką nuoširdžiai dėkoju.

Gerbiami kolegos, dėl rezoliucijos nori kalbėti dėl motyvų. Įjunkime. D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų sunku nepritarti tokiam puikiam dokumentui. Tik labai gaila, kad reikėjo trejetą metų mums čia laukti po to, kai buvo jis priimtas Jungtinių Tautų. Juk kalbama apie sisteminę požiūrį į valstybę, ko tikrai mums iki šiol trūko. Tikrai sveikinu mūsų kolegas, kurie apie tai kalba, ir nuoširdžiai linkiu palaikyti šį dokumentą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje“ projekto.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 76, vienbalsiai. Rezoliucijai pritarta. Skelbiu ją priimtą. (*Gongas*)

11.38 val.

Baudžiamojo kodekso 178, 180, 181, 250, 252¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2451ES, Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2452ES (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Baudžiamojo kodekso 178, 180, 181, 250, 252¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2451. Gerbiamas ministras E. Jankevičius. Kartu, ministre, tikriausiai pristatysite lydintįjį teisės aktą – Visuomenės informavimo įstatymo projektą? Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, įstatymo projektai parengti siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl kovos su terorizmu. Visų pirma, siūloma Baudžiamąjį kodeksą papildyti nuostatomis, kuriomis baudžiamajon atsakomybėn traukiami asmenys, kurie teroristiniais tikslais paveikė daugelį informacinių sistemų ir padarė didelę žalą, arba paveikė didelę reikšmę valstybės valdymui, ūkiui ar finansų sistemai turinčią informacinę sistemą ar jos elektroninius duomenis. Toks nusikaltimas jau dabar yra kriminalizuotas Baudžiamajame kodekse, tačiau jo padarymas teroristiniais tikslais būtų pripažįstamas teroristiniu nusikaltimu. Įstatymo projektu taip pat siūloma už vagystes, plėšimą ir turto prievarlavimo nusikaltimus numatyti juridinio asmens baudžiamąją atsakomybę, o grasinimą padaryti teroristinį nusikaltimą siūloma perkelti į teroristinių nusikaltimų kategoriją.

Kitas svarbus aspektas, įgyvendinant šią direktyvą, įstatymu siūloma nustatyti priemones, galinčias greitai pašalinti teroristinį turinį iš interneto, arba panaikinti galimybę jį pasiekti.

Policijai, sužinojus apie teroristinius nusikaltimus skatinančią arba kurstančią informaciją, siūloma suteikti teisę duoti privalomus nurodymus serverio valdytojams, turėtojams, kai informacija yra saugoma Lietuvoje, ir tinklo paslaugų tiekėjams, kitaip sakant, operatoriams, kai informacija yra saugoma ne Lietuvoje, panaikinti galimybę tokią informaciją pasiekti iki 72 valandų be teismo sprendimo. O siekiant pašalinti apskritai šią informaciją, reiktų kreiptis į Apygardos administracinę teisimą su leidimu. Privalomus nurodymus tiek operatoriai, tiek serverių turėtojai privalėtų atlikti per dvi valandas. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš tai dar turėsite atsakyti į Seimo nario V. Gailiaus klausimą. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, baudžiamosios teisės teorijoje, baudžiamojo įstatymo bendroje dalyje yra aiškiai apibrėžta bendrininkavimo forma, aiškiai apibrėžta nusikalstamų veikų sutapties forma ir turinys. Jūsų ministerija versdama, ne perkeldama, versdama direktyvą siūlo numatyti baudžiamąją atsakomybę, nors pačioje direktyvoje labai aiškiai kalbama apie sutartį, baudžiamąją atsakomybę už plėšimą, vagystę juridiniam asmeniui. Aš nesuprantu ir niekaip nesuprasiu taip kuriamo Baudžiamojo kodekso, nes jis iš tikrųjų yra draskomas ir niekur tai neveda. Ar direktyvos perkeliamos, ar verčiamos?

E. JANKEVIČIUS. Gerbiamas Seimo nary, ačiū už klausimą. Iš tikrųjų nenorėčiau su jumis ginčytis šiuo klausimu, nes jūsų patirtis šioje srityje yra didžiulė. Tačiau mūsų teisininkai yra kitokios nuomonės. Jie mano, jei fizinis asmuo kažkokiu būdu yra susijęs su įmone, joje dirbo ir jeigu įmonė kokiais nors teroristiniais tikslais vėliau siekė gauti finansinės naudos, užsiima vagystėmis ir taip toliau, galėtų būti tai susieta, bet aš siūlau gerbiamajam Seimo nariui, gal mes komitete svarstymo metu galėtume išdiskutuoti, įvertinti tiek jūsų, tiek ministerijos teisininkų argumentus ir priėti prie bendro sprendimo? Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos A. Anušausko nematau, bet nori klausti A. Armonaitė. Užsirašiusi. Prašau.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju. Aš irgi panašiai norėčiau paklausti. Mane labai nustebino, kai pamačiau nuostatas, kad vagystė, plėšimas, turto prievartavimas pagal jūsų siūlomą įstatymo projektą galės būti priskiriama ir juridiniam asmeniui. Tai pirmas klausimas, ar mes čia neišbalansuojame baudžiamojo kodekso su tokia naujove?

Antras klausimas. Kitos šalys, kurios perkėlė direktyvą, nejaugi irgi įvedė šitą inovaciją – numatyti juridinio asmens atsakomybę?

E. JANKEVIČIUS. Atsakymas gerbiamajai Seimo narei irgi būtų panašus. Mūsų teisininkų nuomone, viskas čia su atsakomybe yra gerai, nes fiziniai asmenys gali dirbti įmonėje, gali būti susiję su šia įmone. Įmonė irgi gali siekti finansinės naudos siekdama galbūt finansuoti kokį nors teroristinį nusikaltimą, todėl ta nuostata, mūsų teisininkų nuomone, yra tinkama. Bet aš tikrai manau, kad mes galime komiteto metu šiuos klausimus išsiaiškinti.

Dėl kitų šalių tikrai dabar negalėčiau atsakyti, bet kiekvienoje šalyje, matyt, yra skirtingai. Tas detales tikrai aš siūlau pasiaiškinti komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į jums užduotus klausimus. Motyvai. Prieš – V. Gailius. Gerbiamasis kolega, jau jums įjungėme mikrofoną. Ačiū, ministre.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū. Aš laikausi tos pačios nuomonės, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarsto projektus, tačiau netaiso Teisingumo ministerijos pareigūnų klaidų. Ir Seimą pasiekiantys dokumentai turi būti aukštos kokybės. Ir tik viešas svarstymas, galbūt minimalūs pataisymai. Šiuo atveju akivaizdžiai pateiktas nekokybiškas dokumentas išvertus direktyvą ir neperkėlus jos į teisę, o išvertus. Manau, kad beversdami direktyvą mes vieną kartą vos nepasikėsinoje į išpažinties paslaptį, dabar numatome baudžiamąją atsakomybę kai... Visais atvejais bus svarstoma, ar traukti juridinį asmenį dėl plėšimo ar dviračio vagystės, jeigu tas žmogus, kuris padarė šitą nusikalstamą veiką, dirba kokioje nors įmonėje, ar netraukti atsakomybėn.

Įsivaizduokime, kokį chaosą sukelia toks direktyvos perkėlimas. Aš jau kalbėjau apie bendrąją dalį, iš esmės tai ir šiandien vyksta. Jeigu kalbėsime apie nusikalstamas veikas, kurios nukreiptos į asmens gyvybę ir sveikatą, kalbant apie grasinimą nužudyti ir kalbant apie grasinimą padaryti teroristinį aktą, mes vėlgi neadekvačiai išskiriame žmogaus gyvybę, sveikatą ir grasinimą atlikti kokius nors veiksmus. Išbalansuojamas baudžiamasis įstatymas. Siūlau atmesti šį projektą.

PIRMININKĖ. Už – S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Šio įstatymo projekte, jeigu gerai suprantu, yra ir teigiamų dalykų, ypač atsižvelgiant į tai, ką mes matome pasaulyje, kokie dideli koncernai turi savo tam tikrų interesų, atlieka koordinuotus veiksmus prieš oponentus ir panašiai. Sakykime, girdėjome ir apie baudas bankams už neteisėtas operacijas, netgi stambioms įmonėms, pavyzdžiui, „Volkswagen“, už kažkokius manipuliavimus. Manychiau, yra tokia logiška tų koncernų galimybė vykdyti tam tikrą nusikalstamą veiką. Todėl ne vien tik kažkoks sumanytojas, kurio mes nepagausime, gauna tą baudą, bet, pavyzdžiui, ir guglas yra baustas labai didelėmis baudomis.

Aš manau, kad susisteminius komitete, išgryninus pagal pareikštas pastabas, kolegos, būtų galima svarstyti. Aš būčiau už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuojame dėl Baudžiamojo kodekso ir lydimojo Visuomenės informavimo įstatymo kartu po pateikimo.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 64, prieš nėra, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Dėl Baudžiamojo kodekso įstatymo projekto kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 8 dieną. Dėl lydimojo Visuomenės informavimo įstatymo projekto kaip pagrindinis siūlomas Kultūros komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 8 dieną. Galime pritarti? Pritariame.

11.49 val.

Teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1514 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teisėjų atlyginimų įstatymo Nr. X-1771 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1514. E. Jankevičius. Ministre, prašom.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Įstatymo projektu siekiama nustatyti tinkamą apylinkių, tik apylinkių, teismų teisėjų ir šių teismų primininkų bei jų pavaduotojų pareiginės algos dydį.

Tiesiog palyginkime. Pagal galiojančio Teisėjų atlyginimų įstatymo priedėlio nuostatas bendrosios kompetencijos teismuose taikomi šie teisėjų pareiginių algų koeficientai: Lietuvos Aukščiausiasis Teismas – 19,2, Lietuvos apeliacinis teismas – 18,2 (skiriasi tik vienu baziniu dydžiu), apygardų teismai – 17,2 (skiriasi irgi tik vienu baziniu dydžiu), o apylinkių teismai – 14,2 (skiriasi net trimis baziniais dydžiais).

Akivaizdu, kad tai nėra teisinga, todėl įstatymo projektu siūloma nuo 2019 m. sausio 1 d. didinti apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos koeficientą ir nustatyti: apylinkių teismų teisėjų pareiginės algos koeficientą 16,2, kaip minėjau, buvo 14,2, apylinkių teismų pirmininkų pavaduotojų pareiginės algos koeficientą 17,2 ir apylinkių teismų primininkų pareiginės algos koeficientą 18,2. Taip pat atsisakyti šiems koeficientams nustatyti taikomo apylinkių teismų skirstymo į grupes pagal teisme dirbančių teisėjų skaičių, nes šis skirstymas jau yra neaktualus įgyvendinus apylinkių teismų reorganizavimą nuo šių metų 1 dienos, nes mažiausiai teisėjų šiandien yra... visur yra daugiau nei 15, mažiausiai yra Plungėje – 17 teisėjų.

Todėl, gerbiami Seimo nariai, siekiant užtikrinti konstitucinio proporcingumo ir teisingo apmokėjimo už darbą principų įgyvendinimą, aš labai prašau vieningai palaikyti šį projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš tai atsakykite dar į klausimus. A. Sysas. Nėra salėje. Klausia R. J. Dagys. Prašau.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Atsiliepsių į paskutinę jūsų frazę – konstitucingumo įgyvendinimą, tai jūs dabar įgyvendinate konstitucingumą būtent teismų sistemoje, bet kaip jinai dera su kitomis kategorijomis, kurios pagal savo konstitucinę reikšmę irgi yra ne ką mažesnės? Aš kalbu ne tik kad teisėjai, bet ir kitos kategorijos, nes dabar lyg ir išsoka tarp kitų, kurios anksčiau visą laiką buvo traktuojamos kaip taip pat reikšmingos.

E. JANKEVIČIUS. Gerbiamas Seimo nary, aišku, visos grandys yra labai svarbios ir visi valstybės tarnautojai, ir žmonės, dirbantys valstybėje, be abejonės, yra svarbūs, bet šiandien šis projektas yra būtent apie apylinkių teisėjus ir aš prašau juos palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. S. Šedbaras. Ačiū, ministre.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų kolegai Rimantui norėčiau pasakyti, kad sunku lyginti teisėjų darbą su kitų valdžios šakų atstovais. Bet jeigu mes palygintume su kitų teisėjų, kitų grandžių teisėjų, tai čia yra tikrai aiški disproporcija. Aš suprantu, kad apygardų, ypač apeliaciniame, Aukščiausiąjame Teisme dirba aukšto intelektualinio lygio teisėjai, ir jie turi būti atitinkamai įvertinti, bet apylinkių teismų teisėjai yra patys pagrindiniai darbininkai, tos darbščios bitelės, kur žmonės tiesiogiai pas juos ateina ir tikisi gauti sprendimą. Daug yra sprendimų ir nuosprendžių, kurie neskundžiami. Ta disproporcija tarp tų daug dirbančių apylinkės teisėjų, iš

kurių paskui auga ir apygardų, ir aukštesnių teismų teisėjai, tikrai yra nenormali, atsilikusi per ilgą laiką. Aš manau, kad tikrai turėtume palaikyti šitą siūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame, kolegos, dėl ką tik pateikto Teisėjų atlyginimų įstatymo projekto.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 66, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną. Galime pritarti? Galime. Dėkoju.

11.54 val.

Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 pavadinimo, 1 straipsnio, 1, 2, 3, 4 ir 5 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo III¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2491, Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2492, Teismų įstatymo Nr. I-480 54, 55¹, 85, 91³ ir 122 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2493, Civilinio kodekso 2.10¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2494, Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2495, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2496, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2497, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 44 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2498, Kino įstatymo Nr. IX-752 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2499, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2500, Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2501, Muziejų įstatymo Nr. I-930 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2502, Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2503, Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2504, Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo Nr. I-1494 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2505, Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2506, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2507, Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2508, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2509, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 72³⁰ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2510, Darbo kodekso 222 ir 240 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2511 (*pateikimas*)

Kviečiu L. Kukuraitį, socialinės apsaugos ir darbo ministrą, pateikti Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo tam tikrų straipsnių įstatymo projektą. Ir, ministre, pateiksite lydimuosius?

L. KUKURAITIS. Kartu.

PIRMININKĖ. Kartu. Tai būtų nuo Nr. XIIIIP-2492 iki Nr. XIIIIP-2511. Lydimieji teisės aktai. Prašom. Pateikimas.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiame Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo bei su juo susijusių įstatymų projektus. Įstatymo tikslas yra nustatyti bendrą komisijų, darbo grupių, tarybų, teisėjų garbės teismo, darbo arbitražo narių darbo apmokėjimo sistemą atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo doktriną, kad esminės asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygos, lemiančios jų darbo užmokestį, turi būti nustatytos įstatymu.

Projekto esmė. Įstatyme siūloma nustatyti komisijų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, narių atlygį, atsižvelgiant į jų darbo sudėtingumą ir atsakomybės lygį. Jei komisija priima sprendimus, kurie yra privalomi asmenims, įstaigoms, organizacijoms ir kuriuos pakeisti ar panaikinti gali tik pati komisija arba teismas, nustatomas 0,04 ar 0,082 pareiginės algos bazinio dydžio atlygis už vieną valandą. Jeigu komisija priima rekomendacinio pobūdžio sprendimus, tai yra teikia išvadas ar pasiūlymus, – 0,037 iki 0,07 pareiginės algos bazinio dydžio atlygis už valandą. Už pasiruošimą komisijos posėdyje nagrinėti vieną paraišką, pareiškimą ar skundą, eksperto išvados parengimą numatoma papildomai mokėti nuo 0,07 iki 0,3 bazinio dydžio išmoka.

Komisijos pirmininkui, jo nesant, komisijos pirmininko pavaduotojui papildomai būtų mokama 30 % faktiškai apskaičiuoto atlygio už kiekvieną komisijos posėdį.

Konkretų atlygio dydį ir mokėjimo tvarką, atsižvelgdama į komisijos veiklos pobūdį, nustatys Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos. Siūloma, kad įstatymas įsigaliotų nuo 2019 m. liepos 1 d., papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, nes įstatymo projekte siūlomi atlygio dydžiai už darbą komisijose yra prilyginti šiuo metu komisijos nariams mokamam minimaliam ir maksimaliam atlygiui. Komisijos narių darbas komisijoje bus apmokamas iš institucijai, sudariusios tokias komisijas, skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Asignavimų valdytojai tam išleidžia apie 450 tūkst. eurų per metus. Komisijos narių atlygiai nemažės. Prašome šiam įstatymui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. J. Dagys.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis ministre, atsiprašau, negirdėjau pačios pradžios, kalbama apie visas komisijas turbūt ir apie Rinkimų komisiją?

L. KUKURAITIS. Šiuo atveju Rinkimų komisija nepriklauso, nes yra nuolatinė institucija, tai yra nenuolatinės komisijos.

A. SYSAS (LSDPF). Supratau. Tada mano klausimas – bet koku atveju tai būtų siejama ir su tomis komisijomis, kodėl siūloma padidinti atlygį tik pirmininkui ir pavaduotojui? Toks vaizdas, kad jie vieni dirba, tai galbūt nereikia ir kitų komisijos narių, tai mes dar labiau sutaupysime, jie dviese priims sprendimus? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų sprendimas buvo priimtas visų institucijų, visų ministerijų, kur darbo grupė dirbo ilgą laiką, nes yra 70 skirtingų komisijų, apmokama yra 20 kelioms iš jų, ir buvo sprendžiama, ar komisijos pirmininkui už pirmininko atsakomybę ar jį pakeičiančiam pavaduotojui, jeigu komisijos pirmininko nėra, turėtų būti, ir bendru sutarimu yra nuspręsta, nes vis tiek atsakomybė yra, kokia yra, didesnė ir atsakinga, todėl tas buvo nuspręsta. Tačiau, kaip ir sakiau, faktiškai mes nekeičiame reglamentavimo. Daugelis komisijų jau dabar yra reglamentavusios didesnę atlygį komisijų pirmininkams, ir mes iš esmės tik perkeliame tas normas, kurios egzistuoja specialiuosiuose ministrų įsakymuose ar kituose teisės aktuose, kur nustatytos tvarkos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia R. J. Dagys. Ruošiasi S. Tumėnas.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, kadangi jūs pateikėte beveik visų priedų įstatymų pakeitimo įstatymo projektą, tai natūralu, svarstant šitą, gali būti svarstomi klausimai nebūtinai tik šių komisijų apmokėjimo dalykų ir institucijų, kurios vienai ar kitai kategorijai priskiriamos, ir kriterijai, viskas ten yra. Kiek mes anksčiau diskutavome, yra neišspręstų klausimų įvairių institucijų, juos mes žadėjome spręsti artėjant biudžetui, nes tai susiję su pinigais (...). Ar nebūsime prieš, jeigu mes mėginsime tame kontekste pasižiūrėti ir kitus klausimus, kurie tiesiog buvo nukelti į biudžeto dalį, nes jūs paliečiate tuos pačius straipsnius, kuriuos reikėtų svarstyti, tada nereikėtų projektų įregistruoti ir visa kita, tiesiog tame pačiame kontekste aptartume ir kitas problemas?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų taip, yra stambus ir daug lydimųjų. Žinoma, tikslas yra, kad tas teisės aktas ir visi lydimieji būtų priimti, nes kol nebus priimti, tol negalios visoms komisijoms. Jeigu tas procesas, kurį jūs siūlote, apsunkintų priėmimą, ženkliai apsunkintų priėmimą ir stabdytų visą priėmimą, mes kvieštume atskiru būdu tvarkyti tuos klausimus, kuriuos jūs keliate.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi V. Rinkevičius.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, jūs čia aptarėte didelį paketą. Aš įsitikinęs, kad reikėjo išskirti, nes čia yra daug skirtingų sferų, ypač skirtingų. Pavyzdžiui, mane domina paketas, kur yra apie bibliotekų tarybas, muziejų tarybas, Kino tarybą ir panašiai. Vadinamosios minkštosios galios. Kokia priežastis, kad nėra vienodumo? Vienas tarybas tvirtina ministras, nuostatus, tarybas tvirtina ministras. Pavyzdžiui, bibliotekų tarybų, muziejų tarybų sudėtį, nuostatus tvirtina ministras. O kitur pakanka vien tik... Pavyzdžiui, Kino įstatyme kino centro direktorius tik derina su ministru ir nereikia ministro tvirtinimo, reikia tik derinti. Kokios priežastys, kad tokie nevienodumai?

Toliau. Kuo išskirtina, ar tokia pavojinga Paveldinių produktų taryba? Yra tokia. Ten ypač griežtos taisyklės. Ar ten daugiau korupcijos, ar ko? Pavyzdžiui, tik dvejiems metams renkami ekspertai, ne daugiau kaip du kartus...

PIRMININKĖ. Kolega, laikas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...kad trečdaliu atnaujinama turi būti. Iš kur žmonių surasti? Yra tokių sferų, kur neįmanoma atnaujinti kas dvejus metus tokių tarybų. Kokios priežastys būtų, ar galite atsakyti?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų, kaip ir sakiau, tokių komisijų tarybų yra virš 70 ir jos visos reglamentuotos skirtingai tiek įstatymuose, tiek nutarimuose, tiek ministrų įsakyimuose. Kiekvienos jų tvarka reglamentuojama pagal specialius įstatymus. Čia jau būtent tie klausimai, kuriuos jūs keliate, turėtų būti aptariami, svarstant tuos įstatymus, ir kartu su atsakingomis ministerijomis, kurios atsakingos už tuos įstatymus.

Šiuo atveju ką mes atnešame – tai konstitucinį įpareigojimą apmokėjimą spręsti įstatymų lygmeniu. Būtent apmokėjimo dalį, kuri yra šiuo metu skirtingai... kai kurie – įsakymų lygmeniu, kai kurie – Vyriausybės nutarimu, kai kurie – įstatymo lygmeniu. Mes juos visus vienodiname ir keliamė į įstatymų lygmenį. Tik apmokėjimo tvarką, bet ne nuostatų rengimą, kur kokie nuostatai rengiami ir kas juos tvirtina, darbo grupių sudėties tvirtinimą – visų kitų dalykų mes čia neliečiame, tik apmokėjimo tvarką. Jeigu norisi tuos klausimus spręsti, juos reikėtų spręsti su tomis ministerijomis, kurios yra atsakingos, kuruojančios.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia V. Rinkevičius. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Iš ankstesnių klausimų supratau, kad čia rinkimų komisijų nereglamentuojama. Tai labai gaila. Mes neįvertiname, mes čia kalbame apie rinkimus, tik apie VRK, bet visiškai neįvertiname apylinkių komisijų – žemutinės grandies darbo, nes sklandus ir skaidrus rinkimų rezultatas labai priklauso nuo jų darbo, o mes kažkodėl to nesuprantame.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už pastabą. Turbūt atskirai reikėtų svarstyti šį klausimą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, turiu klausimą iš dviejų dalių. Pirmas. Jūs paminėjote, institucijos komisijų apmokėjimo klausimą spręš iš esamų resursų, jie nedidinami. Tačiau mes žinome, kad kai kurios komisijos priima svarbius sprendimus, sprendžia 10 mln. ir didesnių investicijų perspektyvas, tačiau narių apmokėjimas yra *mizernas* – po kelis eurus. Paskui mes stebimės, kad atsiranda ir korumpuotų dalykų. Tai vienas klausimas.

Antras dalykas. Ar neatsiras noro steigti kuo daugiau komisijų, dar labiau biurokratizuojant institucijų darbą?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų tos nustatytos ribos paimtos pačios didžiausios ir pačios mažiausios, egzistuojančios visose komisijose, tarybose ir taip toliau. Tas ribas mes paėmėme pagal egzistuojantį faktą. Vadinasi, visos komisijos pagal šitas šakutes galės pakelti iki tos ribos, kurios yra aukščiausios šiuo metu kurioje nors egzistuojančioje komisijoje.

Dėl sprendimo, kad tai turėtų būti dar didesni, tai reikėtų kalbėtis su tos ministerijos, kuri kuruoja konkrečią komisiją, atstovais. Jeigu yra įvertinama, kad ten tikrai yra didesnis poreikis didesnio apmokėjimo, tai ir turėtų būti daroma keičiant kartu ir tą specialųjį įstatymą bei šitą, kuris sujungia visas komisijas.

Dabar dėl biurokratizavimo. Kaip ir minėta, institucijoms yra skirta ta pati suma. Institucijos, matydamos biudžetus, turbūt turėtų išlaikyti tą patį intensyvumo lygį, kuris egzistuoja šiuo metu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Gal galime bendru sutarimu? Balsuojame. Balsuojame po pateikimo dėl įstatymų projektų nuo Nr. XIIIIP-2491 iki Nr. XIIIIP-2511, tai yra lydimųjų įstatymų projektų.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta.

Dėl komitetų paskyrimo taip, kaip numatyta mūsų darbotvarkėje, tikiuosi, pritarsime. Tiesiog dar pagarsinu, kad dėl projektų Nr. XIIIIP-2491, Nr. XIIIIP-2492, Nr. XIIIIP-2495, Nr. XIIIIP-2496, Nr. XIIIIP-2497, Nr. XIIIIP-2498 ir Nr. XIIIIP-2511 kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas nenumatytas, siūloma svarstyti gruodžio 13 dieną.

Dėl įstatymų projektų Nr. XIIIIP-2493 ir Nr. XIIIIP-2494 kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, svarstymo data ta pati, gruodžio 13 diena.

O dėl įstatymų projektų nuo Nr. XIIIIP-2499 iki Nr. XIIIIP-2510 kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Kultūros komitetas, svarstymo data ta pati. Galime tam pritarti? Ačiū, kolegos, pritariame.

12.08 val.

Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1530VK, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 25, 35, 41, 42 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1531, Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1532 (pateikimas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Socialinių įmonių įstatymo Nr. IX-2251 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1530. Ministre, prašom. Pateikimas.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiame svarbų ir itin jautrų įstatymų paketą, dėl kurio Seime, taip pat ir visuomenėje diskusijos verda turbūt nuo pat šio Seimo pradžios.

Akivaizdu, kad neįgaliųjų įdarbinimo socialinėse įmonėse sistema turi labai didelių trūkumų, pirmiausia tokių kaip socialinis teisingumas. Yra didžiulė nelygybė tarp paramos, teikiamos neįgaliesiems socialinėse įmonėse, ir kitiems, kurie įsidarbina atviroje darbo rinkoje. Pavyzdžiui, socialinių įmonių 8 tūkst. neįgaliųjų yra skiriama trisdešimt keli milijonai eurų, kai visiems kitiems, o jų dirba per 40 tūkst. atviroje darbo rinkoje, skiriami keli milijonai per metus. Taip pat yra netikslinga pagalba ir netikslingos pagalbos problema. Socialinėse įmonėse dirba žmonės, kurie gali dirbti atviroje darbo rinkoje. Tada kyla natūralus klausimas: kodėl jie gauna neterminuotas darbo užmokesčio subsidijas, o būtent jos išpučia dotacijas, skiriamas įmonėms, jeigu žmogus gali dirbti ir sukurti vertę, jo subsidijuoti nebereikia, o socialinėse įmonėse tai daroma neterminuotai?

Taigi remiame ne žmogų, ne neįgalųjį asmenų, o darbdavį, kuris, pasinaudodamas šia situacija dėl didelių valstybinių dotacijų bei viešųjų pirkimų lengvatų, ne tik kad iškraipo rinką (visiems žinoma, kad kai kuriuose paslaugų sektoriuose socialinės įmonės tiesiog išstūmė konkurentus), bet ir dempinguoja kainas per viešuosius pirkimus, kurių metu neretai laimi tiek nacionalinis, tiek užsienio stambus kapitalas. Netiesiogine prasme Lietuvos biudžetas, remdamas socialines įmones, remia ir kitus nacionalinius bei užsienio verslus, kurie už gerokai mažesnes kainas gauna kokybišką produktą. Taip pat Lietuvoje turime 160 tūkst. darbingo amžiaus neįgaliųjų, tik šiek tiek daugiau negu ketvirtis jų dirba.

Kai turime tokias neproporcingas užimtumo skatinimo formas, nieko keista, kad neįgalieji ne tik kad neįtraukiami į darbo rinką, bet ir jų skurdas kasmet auga. Nuo 2011 metų neįgaliųjų skurdo lygis nuo 16 % išaugo iki 25 % 2017 metais, daugiau negu padvigubėjo. Džiaugiuosi, kad teisės aktai galiausiai pasiekė Seimą, kur ir turi būti apsispręsta, kuria neįgaliųjų užimtumo skatinimo kryptimi judės Lietuva. Akivaizdu, kad pokyčiai reikalingi, ir greitai pokyčiai. Reikia pasakyti, kad šis įstatymų paketas, kurį Vyriausybė pateikė ir per Vyriausybę perėjo 2017 m. gruodžio mėnesį, turėtų būti svarstomas kartu su jau šiuo metu įregistruotu Užimtumo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-2621, paketu, su visais lydimaisiais ir su visu paketu, jis šiuo metu jau yra įregistruotas ir jis atitinka Seimo neįgaliųjų teisių komisijos koncepciją. Tas įstatymo projektas kuriuo nors metu turėtų būti teikiamas Seime ir diskutuojamas kartu visas paketas.

Dabar pristatant šį Vyriausybės teikiamą įstatymą... Įstatymų projektai parengti nagrinėjant praktikoje kylančias socialinių įmonių teisinio reguliavimo problemas, atsižvelgiant į Vyriausybės programą, taip pat Valstybės kontrolės ataskaitoje teikiamas rekomendacijas, įgyvendinant Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktas išvadas. Įstatymo projekto tikslas – tobulinti ir tikslinti socialinių įmonių teisinį reguliavimą, siekiant užtikrinti valstybės pagalbos socialinėms įmonėms teikimo efektyvumą ir kontrolę. Įstatymo projektuose siūlomomis teisinėmis reguliavimo priemonėmis siekiama skatinti sunkiausią negalią turinčių asmenų įdarbinimą socialinėse įmonėse, kartu nustatant reikalavimus minėtoms įmonėms, ir taip užtikrinti, kad socialinės įmonės statusą turintys subjektai vykdydami savo veiklą ne tik siektų pelno, bet ir įgyvendintų Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatyme nustatytą socialinių įmonių tikslą įdarbinti tikslinėms grupėms priklausančius asmenis, skatinti tų asmenų grįžimą į darbo rinką, jų socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį.

Projekto esmė. Siekiant skatinti darbingo amžiaus neįgaliųjų asmenų integraciją į darbo rinką, įstatymo projektu siūloma, kad valstybės pagalba socialinėms įmonėms būtų teikiama įdarbinus tik darbingo amžiaus neįgalius darbuotojus. Atsižvelgiant į tai, kad socialinėse įmonėse daugiausia dirba neįgalūs darbuotojai, kurie sudaro 21 % tikslinėms grupėms priklausančių asmenų, ir vyresni kaip 50 metų asmenys, įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad socialinėse įmonėse įdarbinamų asmenų tikslinėms grupės būtų priskiriami tik neįgalūs darbingo amžiaus darbuotojai. Atsižvelgiant į tai siūloma atsisakyti neįgaliųjų socialinės įmonės apibrėžimo, liktų tik socialinė įmonė.

Taip pat įstatymo projektu siekiama padidinti socialinėse įmonėse įdarbinamų tikslinėms grupėms priklausančių asmenų skaičių ir užtikrinti neįgaliųjų nuolatinį darbą socialinėse įmonėse. Skatinant tikslinėms grupėms priklausomų asmenų integraciją į darbo rinką, siūloma, kad tikslinėms grupėms priklausančių asmenų, darbuotojų skaičius socialinėje įmonėje turi būti ne mažesnis kaip šeši. Kitaip sakant, socialinės įmonės turėtų įdarbinti daugiau tikslinės grupės narių, jeigu nori būti socialine įmone. Atsižvelgiant į tai, kad daugelis veikiančių socialinių įmonių gauna pajamų iš neremtinės socialinių įmonių veiklos, siekiant skatinti socialines įmones vykdyti socialinių įmonių remtiną veiklą ir mažinti gaunamas neremtinės veiklos pajamas, įstatymo projekte siūloma, kad iš neremtinės veiklos gautos pajamos negali sudaryti daugiau kaip 10 % socialinės įmonės pajamų. Siekiant išvengti neefektyvaus valstybės lėšų naudojimo, kai socialinėse įmonėse įdarbinamų asmenų tikslinėms grupėms priklausantys darbuotojai dirba keliose įmonėse ir būdami ekonomiškai aktyvūs gali be valstybės pagalbos konkuruoti darbo rinkoje vienodomis sąlygomis, siūloma nustatyti, kad socialinėse įmonėse įdarbinamų asmenų tikslinėms grupėms priklausytų asmenys, siekiantys įsidarbinti socialinėje įmonėje, privalėtų registruotis teritorinėje darbo biržoje.

Siekiant skatinti didžiausią negalią turinčių asmenų užimtumą, įstatymo projekte siūloma nustatyti diferencijuotą valstybės pagalbos teikimo laikotarpį atsižvelgiant į tikslinei grupei priklausančių darbuotojų negalią. Neįgaliesiems, turintiems vidutinį neįgalumo lygį, ar neįgaliesiems, kuriems nustatytas 30–40 % darbingumo lygis, valstybės pagalba būtų skiriama ir mokama ne ilgiau kaip dvejus metus po to, kai jie pirmą kartą įsidarbino socialinėje įmonėje. Neįgaliesiems, turintiems lengvą neįgalumo lygį, ar neįgaliesiems, kuriems nustatytas 45–55 % darbingumo lygis, valstybės pagalba būtų skiriama ir mokama ne ilgiau kaip šešis mėnesius po to, kai jie pirmą kartą įsidarbino socialinėje įmonėje.

Siekiant išvengti neefektyvaus valstybės pagalbos lėšų naudojimo, kai socialinėse įmonėse įdarbinami (...) tikslinėms grupėms priskiriami darbuotojai, dirbdami keliose įmonėse ir būdami ekonomiškai aktyvūs, gali be valstybės pagalbos konkuruoti darbo rinkoje, projektu siūloma nustatyti, kad socialinėse įmonėse dirbantys ar naujai įdarbinti asmenys tikslinėms grupėms būtų priskiriami tuo atveju, jei jie nedirba pagal kitą darbo sutartį ar nedirba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu.

Siekiant skatinti sunkiausią negalią turinčių asmenų integraciją į darbo rinką, įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad tikslinėms grupėms priklausantys darbuotojai socialinėje įmonėje sudarytų ne mažiau kaip 50 % metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus. Neįgalieji, kuriems nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, arba neviršijantis 40 % darbingumo lygis, turi sudaryti ne mažiau kaip 40 % metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų lygio. Siekiant skatinti didžiausią negalią turinčių asmenų integraciją į darbo rinką, projektu siūloma nustatyti, kad subsidija neįgaliųjų darbuotojų darbo vietoms įsteigti ir jų darbo priemonėms įsigyti gali būti skiriama tik steigiant darbo vietas neįgaliesiems, kuriems nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, arba neviršijantis 40 % nedarbingumo lygis.

Siekiant išvengti neefektyvaus lėšų naudojimo ir atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas, kai socialinė įmonė, steigdama darbo vietas už maksimalią subsidijos sumą, numato įsigyti naudotą įrangą ar galimai fiktyviai įsteigia darbo vietas siekdama gauti valstybės pagalbą, projekte numatyta, kad jei steigiant darbo vietą ketinama įsigyti naudotus darbo įrenginius ir kitus reikmenis, kuriems įsigyti socialinės įmonės nurodytos reikalingos išlaidos viršija 25 subsidijos skyrimo mėnesį galiojančius Vyriausybės patvirtintos minimalios mėnesinės algos dydžius arba kurie įsigijami steigiant daugiau kaip 5 darbo vietas, visų darbo įrenginiams ir kitiems reikme-

nims įsigyti reikalingų išlaidų dydis, pagal kurį skaičiuojama subsidija neįgalaus darbuotojo darbo vietai įsteigti ir jo darbo priemonėms įsigyti, nustatomas pagal socialinės įmonės užsakymu turto vertintojo atlikto už subsidijos lėšas numatyto įsigyti turto vertinimo metu nustatytą darbo įrenginių ir kitų reikmenų vertę.

Siekiant išvengti galimų piktnaudžiavimo atvejų, kai steigdamos arba pritaikydamos darbo vietas neįgaliesiems socialinės įmonės perka darbo vietoms steigti ar pritaikyti reikalingą įrangą iš susijusių įmonių, įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad subsidija neįgaliųjų darbuotojų darbo vietoms įsteigti ir jų darbo priemonėms įsigyti bei subsidija neįgaliųjų darbuotojų darbo vietoms pritaikyti ir jų darbo priemonėms pritaikyti gali būti skiriama, jei darbo įrenginiai ir kiti reikmenys, reikalingi darbo vietai įsteigti ir pritaikyti, nėra įsigyjami iš susijusių įmonių.

Siekiant užtikrinti, kad subsidija... asistento išlaidoms būtų naudojamos racionaliai ir efektyviai, socialinės įmonės įdarbintų pagrįstą, realiai reikalingą asistentų skaičių...

PIRMININKĖ. Aš atsiprašau, ministre, kiek dar jums reikėtų laiko?

L. KUKURAITIS. Dar dvi minutės.

PIRMININKĖ. Nes kolegos nori klausti.

L. KUKURAITIS. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad subsidija asistento išlaidoms yra mokama, kai neįgaliojo darbo funkcijoms atlikti yra nustatytas asistento pagalbos poreikis. Daugelis socialinių įmonių dirba pelningai, tačiau pelno siekimas nesuderinamas su įstatyme nustatytu tikslu. Siekiant, kad socialinėms įmonėms Socialinių įmonių įstatyme nustatytas tikslas būtų siejamas su socialinių įmonių vykdoma veikla, įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad ne mažiau kaip 75 % socialinių įmonių grynojo ataskaitinių finansinių metų pelno būtų naudojama įstatuose nustatytiems socialinės įmonės veiklos tikslams, susijusiems su socialinėse įmonėse įdarbinamų asmenų tikslinių grupių grįžimo į darbo rinką ir jų socialinės integracijos skatinimu, socialinės atskirties mažinimu.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti papildomos valstybės pagalbos mokėjimo stabdymo, atnaujinimo, nutraukimo ir grąžinimo sąlygas, socialinės įmonės statuso netekimo pagrindus, užtikrinsiančius efektyvų ir skaidrų valstybės pagalbos lėšų naudojimą. Tokios yra nuostatos. Prašome priimti. Kaip sakiau, jisai turėtų būti svarstomas kartu su jau šiuo metu registruotu Seime Užimtumo įstatymo paketu.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūsų klausiamė kartu ir iš Socialinių įmonių įstatymo, ir lydimųjų – Užimtumo įstatymo Nr. XIII-1531 ir Viešųjų pirkimų įstatymo.

Gerbiamieji kolegos, pirmoji klausia A. Maldeikienė. Ruošiasi A. Sysas. Prašau.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Aš tiesiog norėčiau patikslinti. Ar čia visiškai tinkama būtų taip sakyti, kaip aš suprantu, kad jūsų teikiamame įstatymo projekte yra tiesiog naikinamas socialinės neįgaliųjų įmonės pavadinimas, o socialines įmones reglamentuojančios ar įstatymą apibrėžiančios įstatymo nuostatos pritaikomos realiai veikiančioms socialinėms įmonėms.

Ir dar labai būtų įdomu sužinoti, kaip vis dėlto tai koreliuoja su pernaį jūsų taip triukšmingai ir garsiai pasirašytu memorandumu dėl neįgaliųjų užimtumo? Tiesą pasakius, dveji metai darbo tam, kad iš to didelio debesio išeitų toks mažulytis lietus, truputį juokinga, bet būtų labai įdomu, kad taip vienu sakiniu: aš teisi? O jeigu klystu – kodėl?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Kaip ir minėjau, ką mes teikiame, tai yra Vyriausybės parengtas 2017 metų gruodžio mėnesio projektas, per tą laiką paraleliai buvo daug dirbama su Užimtumo įstatymu, kartu su Seimo nariais darbavosi ir ministerija, ir tas Užimtumo įstatymo projektas jau yra registruotas. Kaip ir sakiau, šitie du teisės aktai turėtų būti svarstomi kartu.

Užimtumo įstatymo projektas visiškai atitinka memorandumo, kurį mes pasirašėme, nuostatas. Šis įstatymas ženkliai apriboja socialinių įmonių piktnaudžiavimo ir socialinių įmonių finansavimo... netaikliai lėšomis... pereinamuoju laikotarpiu, jeigu būtų svarstoma kartu su Užimtumo įstatymu, kuriame yra numatyti terminai, kada neįgaliųjų užimtumas iš esmės būtų finansuojamas tik per atvirą darbo rinką...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi T. Tomilinas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Ministre, aš į detales nesigilinsiu, nes tų detalių be galo daug, jūs bandėte viską pasakyti, bet jų dar daugiau yra žiūrint į įstatymą. Mano klausimas būtų

toks, jūs pats pasakėte, tai labai jautrus klausimas, jums atėjus į ministrus, jis iš karto buvo iškeltas, pernai jūs parengėte, dabar, matau, datos neatitinka, įsigaliojimą reikia keisti. Kokia didžiausia priežastis, kad taip ilgai reikėjo drąsos ateiti į tribūną ir pristatyti šitą įstatymą net po dešimties mėnesių?

L. KUKURAITIS. Netgi tuo metu, kai mes kalbėjome apie šį įstatymą ir jis keliavo per Vyriausybę, mes teigėme, kad tai yra tarpinis sprendimas, nes neįgaliųjų užimtumo klausimai turi būti sprendžiami koncepciškai ir iš esmės kitaip, net jeigu šitas įstatymas yra daugiau kaip tarpinis sprendimas šiuo metu. Būtent dėl to, kad galutinio vaizdo nebuvo sutarę ir Seimo nariai, ir Vyriausybė, neturėjome bendro sutarimo, mes laukėme, kol tas sutarimas gims. Jis išvirto į įstatymus ir dabar tas sutarimas iš esmės atsispindi Užimtumo įstatymo projekte, kuris yra registruotas, o šituos reikia vertinti kaip tarpinius, kad suvaldytume situaciją, kuri šiuo metu egzistuoja, glaudžiai susijusi su socialinėmis įmonėmis, ypač tomis, kurios piktnaudžiauja.

PIRMININKĖ. Dėkoju. T. Tomilinas. Prašau, žodis jums. Ruošiasi K. Masiulis.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamasis ministre, mano klausimas yra susijęs su bendru neįgaliųjų socialinės integracijos finansavimu, bendrais makroekonominiais skaičiais. Man labai svarbu juos dar kartą išgirsti ir prašau jūsų įvardyti kokias nors jūsų planavimo gaires, nes nepriklausomai nuo to, kokie bus galutiniai Seimo sprendimai dėl socialinių įmonių ir užimtumo integracijos pertvarų, labai svarbu, kad tie skaičiai nemažėtų, nes mes, netgi jeigu ką nors sutaupėme, tikrai neturime permesti į kitas sritis, turime visus įmanomus resursus skirti būtent neįgaliųjų integracijai, nes mes turime didėjančią neįgaliųjų skurdą.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų pinigai yra labai svarbi tema. Šiais metais, 2018 metais, socialinėms įmonėms pagal planą, biudžeto planą, buvo numatyta 8 kablelis... keletas šimtų tūkstančių milijonų, tačiau poreikis, faktinis poreikis, artėja link 30 mln., nesiekia 35 mln., kokie buvo pagal prognozę, nes reikia pasakyti, kad neįgaliųjų, dirbančių socialinėse įmonėse, šiuo metu skaičius šiek tiek mažėja, akivaizdu, kad tie 30 mln., kurie sukrapštomi iš kitų programų tam, kad padengtume šito įstatymo įgyvendinimo poreikį, yra per didelis... lyginant su atvira darbo rinka, kur yra tik keli milijonai. Iki 3–4 mln. skiriama aktyvioms darbo rinkos priemonėms, kuriomis naudojasi neįgalieji.

2019, 2020 ir 2021 metų biudžetuose, kurie turėtų ateiti į Seimą trimečio planavimo būdu, yra numatyta po 25 mln. neįgaliųjų užimtumui, tai reiškia, kad tiek pereinamuoju laikotarpiu, kol galios du įstatymai, tai yra Socialinių įmonių ir Užimtumo įstatymai, tiek po to, kai pagrindinės lėšos bus perkeltos į atvirą darbo rinką, tie 25 mln. yra užtikrinti biudžetuose. Jeigu tos sumos bus skirtos ir bus suplanuotos daug taikliau, negu dabar didžioji dalis jų yra skiriamos socialinėms įmonėms, tai bus ženklus indėlis į visų neįgaliųjų įdarbinimą atviroje darbo rinkoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi V. Ažuolas. Toliau posėdžiui pirmininkaus A. Nekrošius.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, aš nesu didelis tos srities valdymo specialistas, bet žinau, kad yra didelių bėdų toje srityje, apie kurią mes kalbame. Štai du pavyzdžiai iš žmonių, kuriuos priėmiau per priėmimą, liudijimų. Štai medikė man pasakojo, kad pas ją ateina pacientai ir prašo gauti invalidumo pažymą, nes kitaip neįsidarbina į įmonę. Įmonei reikia, kad jie atneštų pažymą, ir ji man paliudijo, kad nesunkiai susiorganizuoja tas pažymas. Vadinasi, kadangi įmonėms yra kažkokia nauda, tai organizuojamos dirbtinės pažymos.

Kitas dalykas, man pasakojo tikrą neįgalumą turintis žmogus, kad, įsidarbinęs įmonėje, jis verčiamas labai sunkiai dirbti, ir nėra jokių...

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Laikas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). ...skirtumų tarp neįgalaus ir įgalaus. Štai du aspektai, ką galite pasakyti, pakomentuoti juos? Ar čia kažką pataisysite?

L. KUKURAITIS. Taip, jeigu mes kalbame apie tokias fiktyvias medicinines pažymas, tai yra dar vienas būdas, kaip tokia sistema skatina piktnaudžiavimą. Žinoma, kad tokios pažymos galėtų liesti tik lengviausią neįgalumo lygį. Šiuo atveju, kas yra padaroma šiuo paketu, yra suvienodinama su Užimtumo įstatymu, kad tų, kurie turi lengviausią neįgalumo lygį, subsidijavimas būtų terminuotas šešiemis mėnesiais. Iki šiol socialinėse įmonėse net lengviausią neįgalumą turinčių

asmenų subsidijavimas būdavo neterminuotas, nors tie žmonės yra visiškai pajėgūs dirbti atviroje darbo rinkoje. Šiuo atveju tikrai būtų kaip reikiant susiaurinamos galimybės arba nauda darbdaviui skatinti darbuotoją specialiai išsiimti pažymas. Lygiai taip pat socialinėse įmonėse didinamas sunkią ir vidutinę negalią turinčių asmenų procentas, nuo kada gaunamas socialinės įmonės statusas arba palaikomas socialinės įmonės statusas. Todėl su lengva negalia tu negalėtum, turėdamas daug tokių fiktyvių įdarbinimų, turėti socialinės įmonės statuso, iš esmės tu jį prarastum, jeigu naudotumėsi vien tik šia schema.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, mano klausimas taip pat būtų labai panašus į prieš tai kolegos užduotą. Kiek aš suprantu, šios pataisos padės sumažinti tas piktnaudžiavimo landas ir galimybes pelnytis įmonėms iš to, nes dažnai tas neįgalus žmogus lieka tik dėl to reikalingas, kad reikia tą statusą įgyti. Sakykime, tokie pavyzdžiai – judėjimo negalią turintis žmogus dirba stogdengiu. Kiek suprantu, šie dalykai bus eliminuoti, nebebus tokių dalykų.

L. KUKURAITIS. Taip, tikrai šitie atvejai sprendžiami. Kas taip pat yra labai svarbu, kad, kaip ir sakiau, dar paskutinį kartą akcentuoju, šitas paketas turėtų būti svarstomas kartu su Užimtumo įstatymo paketu, nes jame yra sukuriamos papildomos paslaugos, papildomos priemonės, papildomos paskatos neįgaliesiems dalyvauti atviroje darbo rinkoje, taip pat ir darbdaviams priimti tuos neįgaliuosius. Todėl ta baimė, kad socialinėse įmonėse ženkliai mažės dirbančių neįgaliųjų, tikrai yra amortizuojama to kito paketo nuostatose.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, jūs ten optimizujete socialinių įmonių darbą, tas dalykas įdomus, reikia tą daryti, bet man kelia nerimą tai, kad jūs naikinate neįgaliųjų įmones, nes tai yra... Jas sukišate į vieną įmonės statusą, kai pagal savo prigimtį ir supratimą toks sukryžminimas vargu ar įmanomas. Mes kalbame apie tuos neįgaliuosius, kurie faktiškai bet kokios rinkos sąlygomis naudos darbdaviui nė kiek neteikia. Tiek, kiek mes juos palaikome, kad žmogus turėtų užsiėmimą, kad jis nesijaustų išstumtas iš visuomenės ir panašiai. Tai iš esmės socialinės paramos sunkią negalią turintiems žmonėms programa. Ji vargu ar gali būti derinama su tam tikro biznio ar kitais elementais, ir niekada jie nesugebės konkuruoti niekur. Ar mes atsisakydami tokių nedarome klaidos? Gal kaip tik geriau pasakyti, kad tokios įmonės egzistuoja. Jos būtent tik tam ir skirtos, o visa kita mes reguliuojame pagal jūsų siūlomas taisykles.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš esmės šiais teisės aktais socialinės įmonės ir liktų tik neįgaliesiems. Jeigu dar žiūrėtume tą užimtumo paketą, kuris buvo parengtas per šį laikotarpį, per pirmąjį pusmetį, jame socialinių įmonių būtent (...) būtų akcentuojamas į didžiausią negalią turinčius asmenis su valstybės pagalba, kad jos galėtų išlaikyti. Kaip žinome, tiek sunkiausią negalią turintiems, tiek proto negalią, psichinę negalią turintiems asmenims reikia apsaugotų specializuotų darbo vietų, jei norime, kad jie būtų užimti ne tik dienos centruose, kur tūkstančiai jų tiesiog užimami, ir dar net nuo to jie turi mokėti savo mokesčių, kad ten būtų. Vietoj to mes turime kurti alternatyvias vietas, užimtumo vietas, apsaugotas vietas, ir tas paketas veda link to.

PIRMININKAS. Ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų dėl viso užsirašė T. Tomilinas. Nuomonė už.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, raginu balsuoti už ir patikslinsiu ministro pasisakymą apie tą kitą paketą, apie kurį užsiminė ministras.

Šįryt aš užregistravau tuos įstatymų projektus, parengtus kartu su ministerijos ekspertais, tęsiančius reformas socialinių įmonių srityje ir neįgaliųjų užimtumo srityje. Mano giliu įsitikinimu, pažanga yra tikrai akivaizdi. Kalbama apie labai svarbius pokyčius, kalbama apie tai, kad finansavimas, kurio reikia neįgaliesiems įtraukti į atvirą darbo rinką, bus išplėstas ir tikrai atsiras daug pažangių priemonių. Viena iš jų (man teko dalyvauti kuriant jos koncepciją) yra kvotos neįgaliesiems viešajame sektoriuje.

Mes pradėsime diskusijas tuoj pat, įstatymai jau užregistruoti, laukiame Teisės departamento išvadų. Jeigu Seimas pritaris, jeigu jūs pritarсите, turėsime galimybę tikrai daug daugiau neįgaliųjų įtraukti į darbo rinką viešajame sektoriuje, kuriam mes turime tiesioginę įtaką, mes galime tikrai priversti arba paskatinti viešojo sektoriaus organizacijas, įmones, įstaigas dalyvauti svarbioje misijoje, įtraukiant neįgalius žmones į darbo rinką.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš pradėsiu savo pasakymą nuo apgailėstavimo, kad šitiek laiko sugaišus mes galime gauti iš ministro tik tai, ir ministras, pateikdamas įstatymo projektą, daug kartų sakė: Seimas turi apsispręsti, Seimas turi nuspręsti, Seimas turi pasakyti.

Mano klausimas ministruui yra, o kur Vyriausybės lyderystė, kur Vyriausybės nuomonė? Kodėl T. Tomilinas turi registruoti kažkokius projektus, kuriuos paketu kartu kaip savo viziją turėtų pateikti pati Vyriausybė?

Tie iš mūsų, kurie domisi šia tema, žino, kad dirba maža dalis mūsų neįgaliųjų. Dar mažesnė dalis dirbančių neįgaliųjų dirba socialinėse įmonėse. Didžioji dalis tų dirbančiųjų yra žmonės, kurie turi mažiausią negalią ir yra atpilami į rinką iš karto po to, kai pasibaigia subsidijos laikotarpis. Mes visi puikiai žinome tą išnaudojimo mechanizmą ar biudžeto melžimo mechanizmą.

Jūs pasirinkote kryptį, kuri buvo pasirinkta, beje, jau iki jūsų, dar turbūt buvusios Vyriausybės rengiant įstatymo pataisas. Štai yra eglutė, kuri peraugo kambario sienas, lubas, langus. Reikia ją truputėlį apkarpyti, kad ji kaip nors tame kambaryje tilptų. Bet juk tai nėra ilgalaikis sprendimas, nes ta eglutė ir vėl augs toliau. Jūs manote, kad ilgalaikį sprendimą vis dėlto turėtų surasti Seimas. Paradoksalu, bet juk jūsų šis įstatymo pakeitimas, visi tie subsidijų sumažinimai, visi sugriežtinimai sumažins iliuzorinį dirbančių neįgaliųjų skaičių socialinėse įmonėse ir mes vėl turėsime kažkokią paiką diskusiją apie tai, kad Vyriausybė pasiūlė, o Seimas priėmė sprendimus, kurie yra kenksmingi neįgaliesiems.

Tai mes vis dėlto turėtume ryžtis ir prieiti prie tų sprendimų, kurie yra vieninteliai galimi šioje situacijoje ir vieninteliai teisingi, tai yra kad neįgalus žmogus būtų skatinamas grįžti į darbo rinką tomis priemonėmis, kurios skatintų jį dirbti, padėtų jį įdarbinti, bet jis nebūtų išlaikomas biudžeto lėšomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti, kviečiu balsuoti dėl šių įstatymų projektų.

Balsavo 61 Seimo narys: už – 42, prieš – 1, susilaikė 18. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai dėl pagrindinio projekto: pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūlote? I. Šimonytė, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš turiu du pasiūlymus. Vienas pasiūlymas būtų, kad vis dėlto šį paketą svarstyty taip pat ir Ekonomikos komitetas, kaip papildomas komitetas, kadangi tai nėra tik socialinės paramos ar mūsų socialinės atjautos dalykas, tai yra taip pat ir darbo rinkos klausimai, trūkstamos darbo jėgos ir taip toliau, ir panašiai.

Ir antras siūlymas yra dėl Neįgaliųjų teisių komisijos kaip papildomo formato. Ačiū.

PIRMININKAS. Sergejau, siūlymą irgi turite ar repliką po balsavimo? Tai paskui. Jeigu daugiau siūlymų neturite, tai ar galime bendru sutarimu pritarti dėl papildomo Ekonomikos komiteto? Prieštaraujančių negirdžiu. Galima bendru sutarimu. Ačiū.

Ir Neįgaliųjų? Dėl visų trijų? Gerai. Papildoma komisija. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl visų, dar kartelį pakartojau, projektų kaip pagrindinis yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, o kaip papildomi – Ekonomikos bei Neįgaliųjų komisija. Siūloma svarstyti iki lapkričio 22 dienos. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Replika po balsavimo. Pirmasis – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, kadangi buvo paminėta mano pavardė, aš tik priminsiu, kad mes esame žadėję ne tik Vyriausybės, bet ir Seimo lyderystę įvairiais klausimais. Ten, kur yra nuomonių susikirtimas, visiškai normalu, kad mes diskutuojame ir duodame laiko tai nuomonių įvairovei pasireikšti. O aš taip pat jus, Ingrida, kaip labai gerą metaforų meistrę, kviečiu į mitingus, kurie čia prasidės po to, kai pradėsime svarstyti mano įstatymų projektus, kai socialinės įmonės čia veš žmones, ten galėsite parodyti savo meistriškumą. Dirbkime kartu.

PIRMININKAS. Gerai. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Kolega, jeigu turite ką pasakyti, jūs ir eikite į tuos mitingus, bet jeigu neturite, tai galite savo nuomonę čia trumpiau reikšti. Aš tai repliką gerbiavam ministruui. Jūs nuo pat pirmo I. Šimonytės žodžio linksėjote galva, tai kas jus atvijo čia su tuo netikusiu projektu ir jūs jį norite Seimo rankomis sutvarkyti?

PIRMININKAS. Kadangi ministras negali jums atsakyti, gal jūs asmeniškai galite paklausti, o mes toliau judame pagal darbotvarkę.

12.39 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2420(2) (pateikimas)

Toliau, Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2420(2). Pranešėja – V. Ačienė. Prašom.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projektas yra gana trumpas ir, manau, suprantamas. Kaip žinote, rugsėjo 1 d. įsigaliojo finansinė parama jaunos šeimoms, gyvenantiems regione. Kaip žinote, susidomėjimas tikrai gana didelis ir šiuo projektu siekiama papildyti jau nustatytas sąlygas, tai yra kad prie finansinės paramos prisidėtų tiek savivaldybė, tiek verslo subjektai, esantys tame regione. Tai paskatino dar ir tai, kad susitikinėjant su savivaldybių atstovais, verslo atstovais yra nuolat skundžiamasi, kad trūksta darbo jėgos, savivaldybėms trūksta specialistų. Būtent ši pataisa suteiks galimybę prisidėti to regiono savivaldai ir prisidėti verslo subjektams dar kartą. Tai tiek trumpai.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Pirmasis nori paklausti J. Varžgalys. Prašom klausti.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Noriu pasakyti, kad reikia skatinti jaunas šeimas, įsigyjantias pirmąjį būstą, ir prie to galėtų prisidėti ir savivalda, ir verslas. Šiandien yra nemažai pavyzdžių, kai savivalda ir verslas bendradarbiauja, nesant tam tikrų priimtų įstatymų jau tai daro ir skatina jaunas šeimas sugrįžti į regionus, dirbti ir, kaip sakyti, įsitvirtinti. Šiandien, turbūt nesuklysiu pasakęs, kad turbūt pirmas Seimas, kai visos politinės partijos pritaria būsto jaunos šeimoms skyrimui, vienokia ar kitokia forma pritaria. Aš tiesiog pasisakau dėl to ir pritariu, kad reikia priimti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo pasisakymas, ne klausimas. Ir klausia A. Sysas. Nematau salėje. L. Staniuvienė. Taip pat nematau. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama pranešėja, norėčiau jūsų paklausti. Kokia jūsų nuomonė, ar šios įstatymo pataisos padės praplėsti tą gaunančiųjų ratą, nes, kaip šiandien žinome, savivaldybės remia gydytojus, duoda įsigyti būstą, dar kažką, bet ratas labai siauras? Tai kokia jūsų nuomonė, ar praplės tą žmonių ratą?

V. AČIENĖ (LVŽSF). Kolega, jūs jau pasakėte, kad šiandien galbūt duodama apie 15 tūkst. parama, kiek žinau, savivaldai – tai gydytojams. Tačiau, mokytojai, IT specialistai ir visi kiti lieka kaip ir už borto. Būtent šitas įstatymo projektas, kaip sakau, yra skirtas sujungti savivaldą, verslą ir valstybę. Jeigu jau valstybė prisideda, tai savivalda ir verslas neturėtų būti tam abejingi. Iki šiol šiame įstatymo projekte nebuvo tokios galimybės, dabar šita galimybė atsiranda.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų dėl viso užsirašė J. Varžgalys, bet gal galite nekalbėti.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Aš pritariu.

PIRMININKAS. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 4 dieną. Daugiau pasiūlymų negirdžiu ir nematau. Galima bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

12.42 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2396 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2396. Pranešėjas – J. Varžgalys. Prašau.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms įstatymo Nr. XIII-1281 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas rengiamas siekiant sumažinti regiono teritorijos nekilnojamojo turto ploto normatyvinės vertės slenkstį, nuo kurio jaunoms šeimoms yra suteikiama galimybė pretenduoti į finansinę paskatą pirmajam būstui įsigyti. Pagal dabar galiojančią tvarką viena iš sąlygų, norint gauti valstybės paramą pirmajam būstui įsigyti, yra ta, jog įsigijamas būstas turi būti regione, kurio teritorijoje nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė yra ne mažiau kaip 65 % mažesnė negu didžiausio būsto daugiabučiuose pastatuose 1 kv. metro normatyvinė vertė, kurią nustato ir savo interneto svetainėje skelbia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertę Lietuvos miestuose, savivaldybių centruose ir kitose savivaldybių teritorijose. 65 % slenkstis reiškia, jog kai kurių regionų teritorijose būstą pirkti ar statyti norinčios jaunos šeimos negali pasinaudoti finansine parama. Pavyzdžiui, didžiojoje dalyje Utenos miesto, kuris negali būti prilygintas didmiesčiui ir kuriame emigracijos mastai yra vieni didžiausių Lietuvoje, parama būstui įsigyti negalioja. Pagal valstybės įmonės Registrų centro direktoriaus 2017 m. gruodžio 19 d. įsakymą „Nekilnojamojo turto normatyvinės vertės miestuose“ jaunos šeimos, norinčios įsigyti būstą Utenos miesto centrinėje dalyje, pasinaudoti parama negali, nes ten būsto daugiabučiuose pastatuose 1 kv. metro normatyvinė vertė yra 510 eurų, o tai jau viršija įstatyme numatytas ribas paramai gauti. Netoli to, jog susiklostytų situacija, kai jaunos šeimos regione nori įsigyti pirmąjį būstą, bet negali pasinaudoti valstybės parama, yra ir kituose regionų taškuose – Panevėžyje, Gargžduose ir kitur.

Vienas pagrindinių Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms įstatymo tikslų buvo padėti jaunoms šeimoms apsirūpinti pirmuoju būstu prisidedant prie regionų plėtros, tai yra skatinti jaunas šeimas gyventi rinktis Lietuvos Respublikos regionus, o ne didžiuosius Lietuvos miestus. Pagal dabartinį reglamentavimą jaunos šeimos neturi galimybės pretenduoti į paramą net ir regionuose, bet kuriose nuo didžiųjų miestų toli esančiose teritorijose. Tai yra pagrindinė priežastis, paskatinusi parengti šį įstatymo pakeitimo projektą.

Be to, verta pasakyti, jog Vyriausybė pirminiame įstatymo variante jau iš pat pradžių buvo nustačiusi 60 % normatyvinės vertės ribą, kurią tik vėliau padidino Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Todėl įstatymo projektu siekiama įtvirtinti, jog teisė į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms turėtų jaunos šeimos, kurios įsigyja pirmą būstą Lietuvos Respublikos regione, kurio teritorijoje nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė yra ne mažiau kaip 60 % mažesnė negu didžiausio būsto daugiabučiuose pastatuose 1 kv. metro normatyvinė vertė.

PIRMININKAS. Dėkojame. Pirmoji klausia V. Ačienė.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, aš, kiek suprantu iš šito projekto, bus praplečiamos teritorijos, kuriose galios šita lengvata. Be Utenos, kokios dar teritorijos patektų?

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Dar prieš 5–10 metų pasiūla buvo nemaža kai kuriuose rajonuose. Šiandien imkime Širvintas, imkime tą pačią Ukmergę, imkime tą pačią Jonavą – jau didelės pasiūlos nebėra. Būsto kainos auga. Tad tos teritorijos tikrai gali išaugti.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Kolega, iš tikrųjų pritariu Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms įstatymo tobulinimui. Labai svarbu, kad juo galėtų pasinaudoti kuo didesnis jaunų šeimų skaičius. Todėl noriu pasitikslinti, ar siūloma 60 % mažesnė negu didžiausia būsto daugiabučiuose 1 kv. metro vertė neapribos galimybės gauti finansinę paskatą?

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Aš nemanau. Reikėtų turbūt, kadangi čia yra dar tik pateikimas, reikėtų svarstyti ir reikėtų visų kitų kriterijų. Yra kalbėta ir su gerbiamu ministru L. Kukuraičiu, kad tikrai reikėtų stebėti, dar bent mėnesį du atlikti stebėseną, žiūrėti, kokia bus rinkos vertė, ir tada spręsti tą klausimą.

PIRMININKAS. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, anksčiau buvo 65 % ir, kaip pasirodė, tai buvo nepagrįstas skaičius. Dabar jūs teikiate 60 %. Ar po kiek laiko nepasirodys, kad ir tas

skaičius yra nepagrįstas ir tam tikri rajonai negaus tos galimybės pasinaudoti, nes normatyvinės vertės yra perskaičiuojamos? Ar jūs tikras tuo, kad užtenka tų 60 %? Kiek tai yra pagrįsta skaičiais, stebėjimais ir panašiai?

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, mes puikiai matome: yra rengiamas ne vienas įstatymo projektas, iš tikrųjų atkreipiamas dėmesys į jaunų šeimų būklę, kad jie galėtų įsigyti tuos būstus. Ir prieš tai kolegos užduotas klausimas iš tikrųjų ne vien sieti su 1 kv. metro kaina, bet reikia įvertinti ir kitus kriterijus, nutolusius nuo regiono ir taip toliau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl motyvų dėl viso užsirašė A. Vinkus – už.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiami kolegos, kiekvienas žingsnis jaunų šeimų gyvenimo sąlygų gerinimo link yra sveikintina valstybės politikos ir mūsų valstybės ateities dalis. Siūlomas teisių į valstybės finansinę paramą praplėtimas sudarys galimybę daugiau jaunų šeimų pasinaudoti minėta valstybės parama pirmajam būstui įsigyti, nes normatyvinės vertės riba paramai gauti mažinama nuo 65 % iki 60 % skaičiuojant nuo didžiausio būsto daugiabučiuose pastatuose 1 kv. metro normatyvinės vertės.

Be to, kadangi nekilnojamojo turto ploto vieneto vidutinės rinkos vertės skirtingose teritorijose yra gana skirtingos, teikiamas siūlymas taip pat leis būstą perkant ir (ar) statant pasinaudoti finansine parama tiems asmenims, kurie gyvena teritorijose, kuriose pagal dabartinę reglamentavimą nekilnojamojo turto vertė viršija įstatyme numatytas ribas paramai gauti. Taigi aš balsuosiu už ir agituoju kitus kolegas palaikyti Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame už jūsų nuomonę. Nuomonė prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties pats sumanymas gal ir nėra pats iš savęs blogas, bet iš tikrųjų sakyti, kad nuo to daugiau šeimų galės pasinaudoti galimybe įsitaisyti būstą regionuose... To nebus, nes per pirmas dvi dienas paraiškų atsirado tiek, kiek buvo skirta šiemet pinigų. Jeigu iš tikrųjų norite, kad daugiau šeimų kurtųsi regionuose, reikia ne plėsti ribas tų žmonių, kurie gali paprašyti, bet tiesiog užregistruoti biudžeto pakeitimo projektą, kuriame būtų numatyta daugiau lėšų, nes šiandien tų lėšų daugiau nėra. Prašymų yra keturis kartus daugiau, nei šiemet pinigų yra skirta. Iš principo tas ribų praplėtimas tik leis daugiau žmonių atsistoti į eilę, stovėti ir laukti, realiai skaičius šeimų, kurios įsikurs regionuose, nepasikeis.

Kitas aspektas yra tas, kurį mes šiaip komitete gana intensyviai analizavome, žiūrėjome tas ribas – ar 60 %, ar 65 %, ar 70 %... Yra apsisota prie 65 % ne šiaip sau, o tiesiog, pamažinus ribas, patenka ir tokie rajonai kaip Vilniaus rajono didelė dalis, kur tikrai atsiras didelė tikimybė, kad žmonės iš miesto kraustysis į rajoną, o dirbs vis tiek mieste. Iš tikrųjų tas tikslas, kuris ir buvo pirminis sumanymas, nebus pasiektas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai išsakyti, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 47, prieš – nėra, susilaikė 12. Po pateikimo pritaria. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 4 dieną. Ar Vida norėtų pasiūlyti ką nors?

V. AČIENĖ (LVŽSF). Kadangi tai liečia biudžetą, reikės daugiau biudžeto lėšų, todėl prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Ir Vyriausybės išvados. Gerbiami kolegos, dėl Vyriausybės išvados galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Minėtiems komitetams bendru sutarimu galime pritarti? Ačiū, pritarta.

12.53 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 12, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2457 (pateikimas)

Kitas klausimas – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2457. Pranešėja – A. Norkienė. Prašau.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gerą dieną, mieli kolegos. Iš tikrųjų šiuo įstatymu tiesiog siūlau patobulinti šiuo metu esantį reglamentavimą dėl išmokų tuo atveju, kai besimokantis vyresnis kaip 18 metų asmuo lieka gyventi ir toliau yra išlaikomas globėjo, rūpintojo šeimoje. Šiuo metu, nors ir besimokantis vyresnis nei 18 metų asmuo, jeigu lieka gyventi ir toliau globėjo šeimoje... globos išmokos tikslinis priedas po jo pilnametystės globėjo šeimai nėra mokamas. O, pavyzdžiui, pilnametystės sulaukęs toks jaunuolis, gyvenantis globos namuose, kai jo prašymu globa yra pratęsiama, yra visiškai išlaikomas valstybės. Manau, kad esamas reglamentavimas šiek tiek diskriminuoja tuos žmones, kurie globoja jaunuolius šeimoje, ir vis dėlto tie globojami jaunuoliai gyvena šeimose, kol baigia gimnazijas ar vidurines mokyklas. Todėl manau, kad reikėtų suvienodinti, ir siūlau, kad tikslinis priedas toliau būtų mokamas ir globėjo šeimai. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Miela kolege, aš tikrai pritariu, kad tos išmokos turėtų būti suvienodintos, bet mano klausimas toks, kad jeigu vaikas iš globos namų ar globotas šeiminoje pasirenka mokytis profesinėje mokykloje ar kolegijoje, kai jam sueina 18 metų, jis tegaus 152 eurų išmoką...

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Taip.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). ...ir iš tos išmokos jis turi susimokėti viską pats – ir už būstą, bendrabutis jam taip pat yra mokamas, be abejo, ir pragyvenimas, ir taip toliau. Ar nebus taip, kad vis dėlto, gal taip gerai, vaikai liks pas globėjus nuo 18 iki 21 metų ir taip mes didinsime globojamų vaikų skaičių, ir tą savarankiško gyvenimo etapą dar atidėsime trejiems metams. Ačiū.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju jums už klausimą. Manau, kad tai yra to paties įstatymo tik kitas straipsnis, ir manau, taip pat reikės dėl jo diskutuoti, ir svarstyti proporcingumo požiūriu, ar tai atitiktų, ar neatitiktų. Tiesiog manau, kad, komitete analizuodami, mes apie tai tikrai diskutuosime.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjai, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė, gal galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarėme. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomo niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

12.56 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 12, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2178 (pateikimas)

Toliau, matau, atėjo M. Navickienė, tai skelbiu kitą įstatymo projektą – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2178. Pranešėja – M. Navickienė. Prašom, pateikimas.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, noriu pristatyti Išmokų vaikams įstatymo projektą. Atsiprašau truputėli... Dėl išmokų pratęsimo termino, tikiuosi, kad kolegos esate susipažinę, ir jeigu turite klausimų, klausau.

PIRMININKAS. R. J. Dagys. Nėra. Daugiau klausimų nėra. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl motyvų. Dėl motyvų niekas neužsirašė, gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritariame. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Bendru sutarimu galima pritarti? Ačiū, pritarta.

12.57 val.

Darbo kodekso 34, 111, 115, 118, 193 ir 197 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2196 (pateikimas)

Toliau Darbo kodekso įvairių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2196. Pranešėja – A. Papirtienė. Prašom.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Laba diena, kolegos. 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojus Darbo kodeksui, atsirado tam tikrų teisinių neaiškumų, kuriuos reikėtų ištaisyti ir kai kuriais atvejais Darbo kodekso nuostatas reikėtų suderinti su Europos Sąjungos teisės aktais. Šiuo projektu siekiama aiš-

kiau apibrėžti sąvokas, tai yra: darbovietės sąvoką, darbo laiko sąvoką, taip pat aiškiau apibrėžti darbo grafikų keitimo tvarką. Ir, kaip jau minėjau, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimą, suderinti pasyvaus budėjimo namuose sąvoką su Europos Sąjungos direktyva dėl darbo laiko. Taip pat leisti kolektyvinėse sutartyse išplėsti jų galiojimą visiems įmonėms darbuotojams arba atskiriems darbuotojams, kurie to pageidauja.

34 straipsnio pakeitimas yra susijęs su darbovietės sąvokos tikslinimu. Pakeitimas reikalingas, kad būtų sureguliuota tokia situacija, kai darbuotojas dirba įmonėje, kuri turi keletą padalinių tam tikroje teritorijoje. Darbuotojas, sakykime, dirba Vilniaus padalinyje „Maximoje“. Darbovietė nurodoma kaip Vilniaus miestas, ir jis gali būti kilnojamas iš vienos parduotuvės į kitą, taip darbuotojui neužtikrinama tiksli darbo vieta ir jis negali planuoti savo poilsio laiko, kelionės į darbą ir atgal.

111 straipsnio pakeitimas yra susijęs su darbo laiko sąvokos tikslinimu. Čia turima mintyje tai, kad senoje Darbo kodekso redakcijoje buvo nustatyta, kad į darbo laiką įskaitomas laikas, reikalingas darbo vietai, darbo įrankiams, saugos priemonėms pasiruošti ir susitvarkyti. Dabar naujajame kodekse ši sąvoka yra susiaurinta ir liko tik pasirėngimas darbo vietai. Kadangi darbo vieta yra suprantama kaip darbuotojų funkcijų atlikimo vieta, tai jeigu šiuo atveju darbuotojas dirba prie konvejerio, tai jo pasirėngimu laikomas to konvejerio įjungimas, o ne specialios aprangos apsirengimas, pavyzdžiui, kuri reikalinga dirbant maisto pramonėje. Nuo to priklauso tiek darbuotojo saugumas, tiek jo gaminamos produkcijos, vartotojo saugumas.

Toliau. 115 straipsnio 2 dalies pakeitimas yra susijęs su darbo grafikų keitimo tvarka. Jeigu darbdavys nori keisti nuo jo valios nepriklausančiais atvejais darbo grafiką, dabar galioja, kad jis tik įspėja darbuotoją prieš dvi darbo dienas. Mes siūlome įrašyti, kad gavus darbuotojo sutikimą, nes dabar esančioje redakcijoje yra susiaurinamos darbuotojo teisės, jis traktuojamas vos ne kaip įrankis, pažeidžiama jo teisė į asmeninį ir šeiminių gyvenimą. Kadangi šioje situacijoje darbuotojo valia nėra numatyta kaip būtina darbo grafiko keitimo sąlyga, tad net jeigu darbuotojas yra išvykęs, sakykime, ilsėtis į kitą miestą ir staiga gauna iškvietaimą atvykti į darbą, jis privalo atvykti. Šiuo atveju mes siūlytume, kad tiesiog gavus jo sutikimą, galų gale darbdavys galėtų derėtis su darbuotoju, turėti dialogą ir susitarti.

118 straipsnio pakeitimas yra susijęs su budėjimo sąvokų suderinimu. Šiuo atveju, kaip jau minėjau, kad suderintume su Europos Sąjungos direktyva ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimu, pakeitimas būtent dėl to yra teikiamas. Projekte siūloma nustatyti, kad pasyvus budėjimas darbovietėje ar namuose, pasirėngus per nustatytą laiką atlikti savo funkcijas, kitaip tariant, pasyvus budėjimas laikomas darbo laiku, o budėjimas ne darbovietėje, užtikrinant galimybę darbdaviui su darbuotoju susisiekti, tačiau nereikalauti atlikti darbo funkciją, nelaikomas darbo laiku.

Pasiūlyme budėjimas išskiriamas į tris dalis. Pirma – tai budėjimas darbo vietoje, tai yra darbo laikas; budėjimas ne darbo vietoje, pasirėngus per nustatytą laiką atlikti darbo funkcijas (jis taip pat įskaitomas į darbo laiką); trečia – budėjimas ne darbovietėje, užtikrinant galimybę su darbuotoju tik susisiekti ir pasikonsultuoti, neiškviečiant jo į darbo vietą (tai neįskaitoma į darbo laiką). Jeigu jūs pamenate, šis pakeitimas (labai panašus) jau buvo gerbiamos O. Valiukevičiūtės pateiktame įstatyme. Aš manau, kad mes galėtume sujungti.

Toliau. 193 straipsnio pakeitimas yra susijęs su kolektyvinių sutarčių taikymo išplėtimu ne tik profesinių sąjungų nariams. Čia atsiranda kolektyvinio atstovavimo mokestis. Jis įvedamas tuo atveju, jeigu, sakykime... Dabar situacija tokia, kad kolektyvinės sutartys galioja tik profesinės sąjungos nariams. Tačiau jeigu profesinė sąjunga ir darbdavys susitaria darbdavio lygmeniu, darbovietės lygmeniu, kad kolektyvinė sutartis galiotų visiems darbuotojams, tai viskas gerai, bet jeigu nesusitaria, galėtų ir ne profsąjungos nariai už tam tikrą kolektyvinio atstovavimo mokestį gauti tai, kas išsiderėta, tų gerovių, kurios išsiderėtos kolektyvinėje sutartyje.

Kalbant apie nacionalinį teritorinį ar šakos lygmenį, šiuo metu Darbo kodeksas numato, kad kolektyvinė sutartis taikoma tik profesinių sąjungų nariams. Numatyta galimybė įstaigos kolektyvinę sutartį praplėsti, kaip jau minėjau, visiems darbuotojams, tačiau nacionalinės šakos ir teritorinės kolektyvinės sutarties taikymui toks išplėtimas nenumatytas, todėl siūloma numatyti gali-

mybę išplėsti aukštesnio lygmens kolektyvinių sutarčių taikymą visiems darbuotojams, kaip tai galima padaryti įstaigos lygmeniu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Noriu paklausti jūsų. Štai dėstytojas universitete dirba, jisai atėjo į paskaitą Saulėtekyje, perskaitė paskaitą, atėjo į paskaitą centriniuose Vilniaus universiteto rūmuose, perskaitė paskaitą, nuėjo į Vilniaus universiteto biblioteką, kažką paskaitė, nuėjo į Martyno Mažvydo biblioteką, kažką paskaitė, nors tai nesusiję su jo dėstomu kursu, nuvažiavo į sodybą, kažką parašė. Čia jis darbo vietoje darbą atlieka ar nedarbą atlieka?

Dabar kitas dalykas. Įmonė. Išvažiuoja 15 informatikų į Tailandą. Jie ten poilsiauja, krepšinių žaidžia, bet susirinkę vakarais kažką programuoja ir padaro daugiau negu būdami Lietuvoje. Čia darbą jie darė, atostogavo ar?.. Čia apima jūsų apibrėžimai? Aš galėčiau vardinti tokių pavyzdžių daugybę. Daugybę, daugybę. Gal suvokiate, apie ką aš iš tikro kalbu, kad jūs XIX šimtmety sėdint su savo visokiais apibrėžimais?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Tailandas, aš tikiuosi, komandiruotė. Universitetas irgi, kaip ir mokykla, turi savo specifiką. Yra daugelis funkcijų, kurios atliekamos ne konkrečiai patalpose, darbo vietoje, nes tik, sakykime, kontaktinės valandos atliekamos konkrečiai darbo vietoje. Tai yra kiekvienas darbas, kiekviena profesija turi tam tikrą specifiką. Nemanau, kad čia su tuo susiję.

PIRMININKAS. Klausia O. Valiukevičiūtė.

O. VALIUKEVIČIŪTĖ (TTF). Dėkoju, gerbiamoji pranešėja, kad prisiminėte mano siūlymą, bet visgi aš norėčiau, kad jūs patikslintumėte. Kaip vis dėlto koreliuoja jūsų dabartinis siūlymas su Europos direktyva? Prašom patikslinti, nelabai supratau.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Europos Sąjungos direktyvoje yra ir tam teismo išaiškinime yra išskirtas budėjimas, pasiruošus atsiliepti tik telefonu ir suteikti konsultaciją, bet neatvykti į darbo vietą, kas, sakykime, jūsų projekte nebuvo įrašyta.

PIRMININKAS. Klausia B. Matelis.

B. MATELIS (MSNG). Ačiū. Sakykit, ar jums neatrodo, kad jūs stengiatės įstatymu apibrėžti, reglamentuoti tuos dalykus, kurie visiškai lengvai gali būti aptariamami kolektyvinėje sutartyje? Žinot, kai visas pasaulis dabar eina to link (iš tiesų pritarčiau kolegos K. Masiulio nuomonei), kad liberalizuotų darbo vietą ir tuos santykius taip, kad būtų abiem patogiu, tai jūs stengiatės atvirkščiai – stengiatės viską taip reglamentuoti įstatymu, kad nei darbuotojas, nei darbdavys nebegalėtų rasti bendro intereso ir kad tos darbo vietos vėlgi pradėtų nykti. Sakykite, ar jūs pasitarėte su darbo specialistais, nes iš tiesų atrodo, kad klaidžiojate, pasiklydote kažkur?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, kolega. Nepasiklydau tikrai ir neatrodo, kad aš kaip nors ten riboju. Iš tikrųjų mano pataisos kaip tik leidžia galimybę darbdaviui ir darbuotojui tarpusavy susitarti ir turėti dialogą, o ne vien tiktai imperatyvą iš darbdavio pusės. Kolektyvinės sutartys ne visur yra sudarytos, tai yra siekiamybė. Kai bus visur sudarytos kolektyvinės sutartys, žinoma, tai bus idealus atvejis ir nereikės tokių įstatymų išvis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar motyvai. Motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, man dabartinė situacija, ką mes čia darome, primena tą momentą, kai fizikoje, tarkim, buvo vienu metu ir dar egzistavo klasikinė fizika, klasikinė mechanika ir reliatyvistinė teorija bei kvantinė mechanika. Suprasti iš klasikinės mechanikos pozicijų reliatyvistinės neišeina, bet tai, ką galima padaryti su reliatyvistine ar kvantine mechanika, deja, klasikinė nepajėgi padaryti. Niekaip neįveikia. Neišsprendžia nieko. Ir neleidžia mokslui vystytis, neleidžia technikai vystytis. Nieko neleidžia. Čia dabar tokia pat situacija. Sveiko proto supratimu bandoma apibrėžti ir vaizduojama, kad tai yra gerai. Blogai! Kam reikia čia išradinėti tas sąvokas? Tūkstančių dalykų čia neapims tie apibrėžimai. Laiko sąvoka. Darbdavys susitars su darbuotoju asmeniškai, kas yra jo darbo vieta ir darbo laikas. Aš dirbau universitetuose ir sprenddavau. Dabar, kai troleibusu koku važiuoju ar savo mašina, – patekau į avariją, tai čia darbo vietoje, nedarbo vietoje? Ką reiškia tokiam kūrybiniam darbui darbo vieta? Nieko nereiškia. Fikcija.

Ką reiškia darbo laikas? Tada kai su studentu šnekuosi ar tada, kai apskritai skaitau, gilinu savo kompetenciją? Visai galbūt iš pašalinės srities, gal po dešimties metų skaitysiu paskaitas iš

to, gal neskaitysiu. Velniai žino. Fikcijos. Darbo laiką apibrėšite. Galima labai brangiai pasamdyti žmogų, kuris per porą savaitės dienu išspręs jums neišsprendžiamą problemą, tarkim, gerą informatiką. Galite pasamdyti tokį, kuris sėdės, kirmys trejus metus ir nieko neišspręs. Ką tai reiškia? Tai čia darbo laikas? Ir apmokėsite pagal darbo laiką, nes toliau viską pagal tas fikcijas sustatysite, visą žaidimą.

PIRMININKAS. Laikas!

K. MASIULIS (TS-LKDF). Tai vakarykštė diena, XIX šimtmetis. Jeigu neišmanote, kaip reikia projektuoti kosminius laivus, neprojektuokite.

PIRMININKAS. Nuomonė už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, į dienos pabaigą mes tikrai mažai turime diskusijų dėl įstatymų projektų, nes vyksta pateikimai, tai tikrai kviečiu įsitraukti į debatus per kitas stadijas. Tikrai įstatymo pataisos svarbios, rengtos ne vieno teisininko, analizuota situacija, siūlau balsuoti už ir atverti kelią. Panašiai kaip mes su gerbiamos M. Navickienės projektu padarėme – atverti kelią diskusijai komitete. Mes tikrai kruopščiai padirbėsime ir bus išvados, ir projektas bus atitinkamai patobulintas.

PIRMININKAS. Dėkojame, visi motyvai išsakyti. Kviečiu pasisakyti dėl šio projekto balsuojant.

Balsavo 49 Seimo nariai: už – 40, prieš – 2, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti lapkričio 22 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

13.13 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 163, 179, 181, 184, 191, 192, 193, 197 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1723 (pateikimas)

Kadangi posėdžio laikas baigėsi, bet liko dar du klausimai, kviečiu juos pabaigti ir tada judėsime namų link. Kviečiu į tribūną T. Tomiliną, jis mums pristatys Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1723. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, tikrai negaišinsiu jūsų laiko, čia labai panaši situacija kaip ir su gerbiamos Aušros projektu. Jau prieš kurį laiką buvo pastabų iš socialinių partnerių, kad yra spraga, mes neturime darbdavių holdingų kaip darbdavio lygmens socialinio dialogo dalyvio statuso. Iš tikrųjų tai trukdo pažangioms profesinėms sąjungoms vykdyti socialinį dialogą ir derybas dėl algų ir dėl kitų sąlygų. Tiesiog praplečiant statuso apibrėžimą reikia įtraukti holdingus, yra toks pasiūlymas, aš jį užregistravau gana seniai. Nuo to laiko daug kas pasikeitė, bet mums tikrai būtų patogiau, jeigu ta pataisa atsirastų komitete, ir mes galėtume su visomis kitomis svarstyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Buvo užsirašęs klausti R. J. Dagys, tačiau jo nėra. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų ar buvo kas užsirašęs? Taip pat nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū, pritarta. Siūdomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūlome svarstyti lapkričio 22 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

13.15 val.

Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 510¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1162 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2524 (pateikimas)

Projektą Nr. XIII-1516 iniciatoriai atsiėmė. Tad liko tik vienas klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 510¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1162 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2524. Pranešėja – A. Širinskienė. Prašau, pateikimas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mieli kolegos, tiesiog noriu pristatyti Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimus. Situacija yra tokia, kad mes šiemet priėmėme du teisės aktus: projektą Nr. XIIIIP-1162 – gegužės mėnesį, įsigalioja lapkričio 1 dieną, vėliau priėmėme projektą Nr. XIIIIP-1427, bet jis įsigaliojo anksčiau, o tų projektų nuostatos tarpusavyje nebuvo suderintos. Tiesiog iki lapkričio 1 dienos mes, norėdami, kad išliktų projekto Nr. XIIIIP-1162 nuostatos, turėtume tuos projektus suderinti. Tuo tikslu yra teikiamas minėtas projektas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Ačiū, pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Atsiprašau, taip, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti spalio 9 dieną.

Daugiau pasiūlymų nematau. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Liko paskutinis klausimas – Seimo narių pareiškimai. Jų nėra. Registruojamės.

Užsiregistravo 49 Seimo nariai. Rugsėjo 28 dienos posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 43, 44, 45
Anušauskas Arvydas 12, 22, 24, 25, 31, 32, 36
Armonaitė Aušrinė 32
Ažubalis Audronius 8
Ąžuolas Valius 40, 41, 43
- Bartkevičius Kęstutis 13
Baškienė Rima 7, 9, 27
Baublys Juozas 18, 44
Brundza Stasys 16
Burokienė Guoda 7, 24
Butkevičius Algirdas 14, 15, 17
- Dagys Rimantas Jonas 25, 26, 33, 35, 41, 46, 49
Degutienė Irena 10, 11, 12, 17
Dumbrava Algimantas 13, 15
- Gailius Vitalijus 11, 22, 31, 32
Gentvilas Eugenijus 10, 17, 19
Gyls Povilas 16
Glaveckas Kęstutis 18, 19, 20
Gražulis Petras 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17
- Jankevičius Elvinas 31, 32, 33
Jarutis Jonas 21
Jovaiša Sergejus 12, 17, 19, 29, 30, 32, 42
Juknevičienė Rasa 13
Juozapaitis Vytautas 19
- Kamblevičius Vytautas 13, 16, 19, 21
Karbauskis Ramūnas 25, 26
Kepenis Dainius 31
Kukuraitis Linas 18, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 44
Kupčinskis Andrius 19
- Landsbergis Gabrielius 17
Liesys Jonas 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27
- Maldeikienė Aušra 39
Masiulis Eligijus 27
Masiulis Kęstutis 8, 10, 14, 16, 17, 19, 20, 26, 27, 40, 48, 49
Matelis Bronislovas 48
Matulas Antanas 11, 20
Miliūtė Rūta 29
- Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 22
- Navickienė Monika 31, 46, 49
Nekrošius Arvydas 7, 21, 22, 23, 29, 40
Norkienė Aušrinė 45, 46
- Paksas Rolandas 10, 11, 14
Papirtienė Aušra 46, 48
Pavilionis Žygimantas 9
Pranckietis Viktoras 7, 9, 10, 17, 21
Puidokas Mindaugas 26, 44
Puteikis Naglis 25
- Razma Jurgis 11, 12, 15, 22
Rinkevičius Viktoras 16, 23, 35, 36
Rozova Irina 17
- Sabatauskas Julius 17
Sysas Algirdas 9, 18, 24, 25, 26, 31, 33, 35, 39, 43
Skaistė Gintarė 30, 31, 45
Skardžius Artūras 8
Staniuviene Levutė 43
Starkevičius Kazys 17
Steponavičius Gintaras 17
Streikus Zenonas 17
Strelčiūnas Algis 22, 23, 24
- Šedbaras Stasys 33
Šimonytė Ingrida 42
Širinskienė Agnė 23, 49, 50
- Tamašunienė Rita 24, 46
Tomilinas Tomas 28, 29, 30, 31, 39, 40, 41, 42, 49
Tumėnas Stasys 7, 35, 36
- Urbšys Povilas 7, 22, 23
- Valiukevičiūtė Ona 13, 17, 47, 48
Varkalys Jonas 17
Varžgalys Juozas 43, 44, 45
Vasiliauskas Valdas 16
Vinkus Antanas 9, 18, 45
- Žemaitaitis Remigijus 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 27

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*